"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo diesos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos kiekuk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 14 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 8 d. Balandžio, (April), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijoj randui tarnaujanti laikraščiai garbina santaiką terp tautų, o jos randas gana nuolankus, tankiau nusilenkia prieš kitas tautas negu tai budavo 20 metų atgal, kada prieš Maskoliją drebėjo lygiai didėsės Europos tautos, kaip [illegible] kuri teipgi Maskolijai traukėsi iš kelio ir su ja ne drįso teip erzintiesi, kaip erzinosi su kitoms tautoms. Dabar Maskolija nusilenkia, nes karai jos randui butų gana pavojingi. Todėl randui tarnaujanti laikraščiai garbina tautų santaiką, kaip anoje lapė, negalėdama vynvuogių pasiekti, ramindama savę, įkalbinėjo, jog jos dar nenunokę.

Kiek Maskolija ne vedė karų, iš pradžių jai vis nesisekė, nes paprastai pasirodydavo netvarka visoj kariumenėj, visko kareiviams trukdavo; ir kareivių į laiką negalima buvo į reikalingas vietas tiek sutraukti, kiek reikia. Juk pradžioj karo 1877 m. net nusibankrutimusi Turkija mušė maskolius ir jeigu tik turkiškiejie jenerolai butų turėję daugiau sumanumo ir energijos, karas galėjo visai kitaip pasibaigti, negu tąsyk pasibaigė. Dabar randui karas vesti daug pavojingiau. Japonai maskolius mušė visai netikėtai, todėl prie riaušių ne buvo prisirengę nei laisvės draugai, žmones buvo nesuorganizuoti. Dabar yra jau kitaip: ir žmones geriau suorganizuoti ir labiau supranta netikumą caro valdžios, jos neteisingumą, tą supranta ne tik prispausti ne maskoliai, bet supranta jau ir pats maskoliai.

Jeigu dabar su kuom nors Maskolija pradėtų karą ir dagi, jeigu kaip paprastai budavo iki šiol, jis iš pradžių nesisektų, visoj Maskolijoj kiltų riaušės, karą žmones panaudotų išvertimui caro sosto su biurokratų sauvalia. Carui gi ir jo tarnams ne tiek rupi Maskolijos laimė, kiek jų pačių nauda. Be sauvaliavimo jie valdyti nemoka. Šauvaliauti vienok jau gali jie tik santaikos laike, kada visas pajiegas gali kreipti prieš didesnės laisvės reikalaujančius žmonis.

Tą supranta jau gerai ir caro valdžia, todėl ji iš prievartos tapo nuolanki, bijosi smarkiau erzintiesi su kuom nors iš kaimynų.

Kada Austrija paglemžė dvi slavų apgyventas Turkijos provincijas, Bosniją ir Hercegoviną, maskoliškam randui tarnaujanti laikraščiai gazdino Austriją karu, bet kaip tik Vokietija apreiškė, jog užgimus karui, visoms savo pajiegoms rems Austriją ir barškinimas kardų Maskolijoj nutilo. Kada Bulgarija, tikėdama įveikti Turkiją, rengė karą, iš pradžių Maskolija ją drąsino; bet kada Austrija apreiškė, jog neleis ant Balkanų nei jokioms permainoms įvykti, Maskolija nusigando, nes į karą ir ji butų įtraukta, o karas dabar jai labai pavojingas: jis pradėtas Europoj, gal išsiplatintų ir Azijoj ir jo pasekmių nieks permatyti negali.

Todėl tai caras uždraudė Bulgarijai erzintiesi su Turkija, liepė jai tuom tarpu paslėpti savo godumą. Su Austrija pradėjo tarybas ir sutarė nieko tokio nedaryti, kas kokiu nors budu perkeistų santikius ant Balkanų pussalio. Bet kada Austrija, pasisavindama Bosniją ir Hercegoviną, tuom santikius perkeitė, Maskolija nedryso pasipriešinti, nes jos balsas dar nedaug sveria pasaulio politikoj ir tol jis mažai svers, kol Maskolija ne atsigriebs nuo pasekmių karo su Japonija.

Ar Maskolija geidžia, ar ne geidžia santaikos, ji jos dabar turi laikytiesi, nes su kuom nepradėtų erzintiesi, vis patinka galingus priešus, o draugų turi mažai, net pats Maskolijos ukėsai negali but vadinti draugais neteisingos valdžios.

Tolimuose rytuose Maskolijos randas mato teipgi naują pavojų. Japoniją karas ne tik neapsilpnino, bet ji dabar kur kas drutesnė negu buvo prieš karą. Ką per karą laimėjo, tas jos neužganėdina. Naujo karo šalininkai stumia į naują karą, nori pasinaudoti iš dabartinio Maskolijos silpnumo ir ją visai nustumti nuo Didžiojo oceano. Japonai padirbo geležkelius Korėjoj ir Mandžurijoj, parengė tvirtoves, sutraukė kareivių daugybę. Maskolija gi turi vien vienšėnį Siberijos geležkelį. Jai todėl naujas karas butų dar pavojingesnis negu senasis. Todėl ji teip nuolanki, santaiką mylinti, džiaugiasi, jeigu kiti ją ramybėj palieka, jeigu jos neužkabina. Ir teip bus tol, kol caras, suteikdamas žmonėms galę valdytiesi patiems, nepadarys iš žmonių valdžios šalininkų, kol žmones ir valdžia bus vienu ryšiu surišti; kada, užgimus karui, ne reiks bijotiesi žmonių sukilimo pačioj Maskolijoj. Maskolija tol bus silpna ir jos gyventojai vargą kęs, kol valdžia neduos žmonėms laisvės. Jau perėjo tie laikai, kada žmonių valdymui prievartos pakako. Su prievarta gali valdžia kraštą nupuldyti, bet sau draugų nepelnys, visus doresnius žmonis nuo savęs nustums.

PRANCUZIJA.

Ką tik išėję memoirai (atsiminimai) pranceuziško admirolo Fournjero daug triukšmo padarė, ypač vokiečiams jie daug kraujo pagadino. Admirolas Fournier dar gyvas, jis dabar yra viršininku kariškojo laivyno ant Terpžeminių jurių. Pranceuziškasis atdmirolas užtikrina, jog susirišusios viešpatystės: Prancuzija, Maskolija ir Anglija, gali drąsiai karą pradėti su vidurinės Europos viešpatysčių ryšiu, taigi su Vokietija, Austrija ir Italija, reikia vien, kad Anglija suorganizuotų geriau savo žemės kariumenę. Ant jurių ir dabar, nors ne skaityti Maskolijos, persvara yra Prancuzijos ir Anglijos pusėj.

Admirolas Fournier mano, kad toks susirėmimas Europos viešpatysčių tikrai turės įvykti ir jis neišvengiamas. Karas didžiųjų Europos tautų įvyks tąsyk, kada prasidės karas Japonijos su Jungtinėms Valstijoms Šiaurinės Amerikos. Tame gal pranceuziškasis admirolas ne klysta. Klausymas tik kada toks Japonijos su Amerika karas gali įvykti. Maskolijoj mano, kad Japonija rengiasi naujan karan su Maskolija. Admirolas Fournier vienok mano, jog besiginklavimas Japonijos, ypač gi drutinimas laivyno kreipiasi prieš Ameriką, kuri dabar Japonijai pavojingesnė negu apsilpnyta Maskolija, kur prie mažiausios progos galima laukti viešpatystės viduriuose žmonių sukilimo ir naminio karo, jeigu valdžia prieš žmonių norus nenusilenks ir jų reikalavimų neišpildys. Europoj mano, kad karas terp Japonijos ir Amerikos prasidės pirma, negu bus nukastas Panamos kanalas.

Prancuzijos parlamente karo ministeriui buvo daromi užmetinėjimai, kad jis per mažai rupinasi palekiančiais prieš vėją orlaiviais ir nors toki orlaiviai Prancuzijoj išrasti ir pagerinti, ant tos dirvos prancuzai davėsi vokiečiams pralenkti. Karo ministeris aprejškė, jog orlaivių skaitliuje vokiečiai ne pralenkė Prancuzijos. Rods Vokietijos kariumenė turi 7 orlaivius su balionais, o Prancuzija tik 3, bet Vokietija turi tik 3 orlaivius be baliono o Prancuzija net 29. Padauginimui orlaivių skaitliaus karo ministeris nuo parlamento pareikalavo 4 milijonų dolerių šiems metams ir tie pinigai jam paskirti.

ŠIAURINĖ AFRIKA.

Patvirtinančių pasimirimą Abinijos ciecoriaus Meneliko žinių visai dar nėra: vieni telegramai praneša, jog jis pasimirė, kiti gi užtikrina, kad jis dar gyvas. Bet visgi žinia, kad jis jau krašto nevaldo, nuo kišimosi į valdymo reikalus lygiai jis, kaip ir jo moteris prašalinti, jo ir jų moteries draugai nuo vietų prašalinti. Valdžia perduota regentui.

Į pietus nuo Abisinijos yra Somali pakrantės. Viena jų dalis yra po Italijos globa, kitą valdo Anglija, abidvi valdo vietiniai sultanai, jų valdymą vienok prižiuri Italija ir Anglija. Neperseniai su buriais fanatikų dervišų į itališkąją dalį iš Afrikos vidurių įsiveržė Mohammed Abdullah, vadinamas Pasiutusiu Mulla, išdegino daug kaimų, išskerdė žmonių nemažai, paveržė gyvulių bandas. Dabar jis su savo fanatikais įsiveržė į angliškąją pakrančių dalį ir čia daro tą patį, ką pirma darė itališkoj pusėj, taigi degina kaimus, veržia gyvulių bandas, skerdžia žmones. Kadangi angliškų kareivių čia nėra, tai naikinantis darbas jam gana sekasi, išnaikino jis jau gana didelius apskričius.

Atsieis Anglijai siųsti čia savo kariumenę ir vesti karą su dervišais, kaip tai buvo keli metai atgal. Tąsyk juos baisiai sumušė lordas Kitchener, bet Afrikos viduriuose jie susidrutino ir vėl užpuldinėja ant europiečių valdybų.

ITALIJA.

Kadangi parlamentas išreiškė neužsitikėjimą, tai pasitraukė nuo vietos visa ministerija. Naują ministeriją sutvėrė Luigi Luzzatti. Naujon ministerijon įėjo: ministerių perdėtinis ir vidaus reikalų ministeris Luzzatti, teisių ministeris Fani, užsienių San Guillano, iždo—Francesco Tedesco, karo — jenerolas Spigardi, laivyno — admirolas Leanardi, apšvietimo — Signor Gredaro, viešų darbų — Signor Saschi.

JUNGTINIAI VALSČIAI ŠIAURINĖS AMERIKOS.

Vakarnėj Afrikoj yra negrų respublika Liberij. Ji sutverta iš negrų išvežtų į Afriką iš Amerikos. Respublika ta buvo nepriguhminga, plotą užima gana didelį, o žemė ten vaisinga. Ne viena Europos viešpatystė jau bandė savo globon tą negrų respubliką painiti, bet nenorėdama susierzinti su Amerika, vis išsižadėdavo savo mierių, nors toje respublika ir nepriguljėjo Amerikai. Dabar vienok vokiečiai pasinauoddami iš kilusių ten amištų, neva apgynimui savo ukėsų, atsiuntė kariška laivą "Sperker". Bet minėtos respublikos valdžia prisakė vokiškojo laivo kapitonui į 24 valandas prasišalinti ir kapitonas paklausė. Visi stebėjosi, kad vokiško laivo kapitonas nusilenkė prieš reikalavimą valdžios pusiau civilizuotos juodparvių respublikos, nes vokiečiai su valdžioms juodparvių paprastai didelių ceremonijų ne daro.

Štai dabar vokiškasis laikraštis "Neueste Nachrichten" išaiškina priežastis nusilenkimo vokiškojo kariško laivo kapitono, Laikraštis tas praneša, jog Amerika Liberiją paėmė savo globon teip, kaip antai Anglija paėmė Egyptą, arba Prancuzija Tunisą. Taigi ir vokiškasis kapitonas nusilenkė ne prieš negrus Liberijos, bet prieš reikalavimą Jungtinių Valsčių Šiaurinės Amerikos. Ir pirma kartais Amerika užstodavo prieš Europos tautas už tą respubliką, bet toks užtarimas turėjo tik morališką vertę; dabar gi, paėmus savo globon tą respubliką Amerikai, ji ją turi apginti kaipo savo valdybą.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus šnipų policija buvo sumaniusi vieną gerą budą pasipelnyti. Ėmė suminėti turtingesniuosius miesto gyventojus. Paskui už gerą kyšį paleizdavo. Vienas toksai atsipirkęs iš kalėjimo paskundė policiją gubernatoriui. Gubernatorius atstatė nuo vietos policijos viršininką. Vilniaus miesto gyventojai, kurie buvo patekę į policijos rankas, dabar kreipėsi į dumos atstovus, prašydami, kad atvyktų Vilniun dalyko ištirti. Kadetai įneša dumon paklausimą.

IV Lietuvių Dailės Paroda atsidarė kovo 2 d. ir bus atdara iki balandžio 1 d. Paskui bus perkelta į Rygą.

Lietuvių Dailės Paroda atidaryta kovo 2 d. Užima apie 10 kambarių. Daugybė dailės veikalų. Puikus tautinis skyrius apėmęs net 3 kambarius. Tokios parodos dar neturėjome, gal ir pats Vilnius dar nėra regėjęs.

Pagalios parodon prisiuntė savo darbus: Kaz. Stabrovskis 33 pavieksius, Ak. Čurlianis 8 pav., J. Zikaras ir P. Rimša skulpturiškas figuras, Bajorunas paveikslą, A. Jakubaitis 10 pav., kun. Adomavičius — paveikslą.

Marta Raišiukytė iš Tilžės 4 puikias šilkines juostas. Apart to prisiuntė įvairiausius išdirbinius iš Kauno gub. nuo Siaulių J. Zonis, J. Remeika ir Stasiunienė, Suvalkų gub. nuo Luksių — K. Jasevičienė, Gabrevičiukė, Maksvitaitė, M. Leveckaitė, Bataičiutės, Užupytė, A. A. Bučienė. M. Gabriukė, Gurgytė. Iš Kalvarijos pavieto: M. ir P. Gavelienės, M. Vaitkevičienė, Gudaitienė. Iš Mariampolės pav. — M. Sileikienė, M. Neniukė, U. Merkevičiutė ir daugelis kitų, kurių pavardės yra nežinomos.

Daugiau jokių veikalų į IV Dailės Parodą nebus priimama.

Kaip jau buvo minėta, Liet. Dailės Draugija paskyrė už geriausią mėsų žmonių darbą išstatytą parodoje dovanų 25 rub.

Malonu yra pranešti, kad Dr. J. Staugaitis iš Sakių paskyrė dar nuo savęs tam tikslui 10 rub. ir Kuzavas 5 rub.

Lietuvių Dailės Draugijos Valdyba nuoširdžiai kviečia Gerbiamus draugijos narius lankytis Liet. Dailės Parodoje, o teipogi aiškinti pašalinėms ypatoms musų parodos bepartyvišką ir vien tik kulturinį tikslą.

Bulgarų daržininkų 16 pribuvo Vilniun iš Varnos, kad verstis čionai daržovėmis. Paregėsime, gal bulgarai parodys vilniškiams, kaip reikia daržais verstis. Vilniškiai nepaprastai apsileidę, turbut retam mieste rastum tiek tuščios neapdirbtos žemės, kaip Vilniuj ir jo apielinkėse.

("Lietuvos Žinios").

Lietuvių kalbon verčiama dabar du dramatišku veikalu iš rusų kalbos: tulas Kievo universiteto studentas verčia garsaus žydų dramaturgo Gordino veikalą "Satana" (tema ta pati, ką ir Andriejevo "Anatemos"); mums gi praneša vėl p. V. Steffens, jog verčiąs į lietuvių kalbą L. Andriejevo veikalą "Dni našei žizni".

("V-tis").

Pirmadienį, vasario 22 d., Vilniuje, miesto salėje buvo senlai jau ketinamasai tautų vakaras. Jį sumanė ir įtaisė Vilniaus Muzikalinės Mokyklos direktorius Treskinas. Vilniečiams tai buvo nepaprasta naujiena; visi įdomavo išgirsti vienu žygiu ant scenos musų krašto tautų dainas, išvysti jų šokius ir kitus savotiškosios kulturos ypatingumus. Nors dabar ne toks metas, kad galima butų tautoms liuosai rodyties, ką jos gero turi, tačiau visuomenė tą dieną išvydo šitą ir nesigailėjo atsilankius vakaran.

Tame vakare dalyvavo šių tautų chorai: rusų, baltarusių, ukrainiečių, lenkų, lietuvių ir žydų. Be to, salėje buvo įtaisytos jų visų vadinamosios kijoskos, ant scenos buvo parodyti tautiniai šokiai; tik žydai savo šokiais nesirodė.

Jau apie 8 valandą salė prisirinko žmonių pilnutėlė, visos sėdimos ir stovimos vietos buvo užimtos. Žmonės vaikščiojo buriais po salę, atsidėję žiurėjo kijoskas, tautiniu skonimi įtaisytas. Lietuvių galėjo pasidžiaugti, kad jų kijoska dailiausiai, estetiškiausiai buvo įtaisyta. Mat p. Žmuidžinavičius sumaningai, dailiai papuošė ją iš lietuvių juostų ir prijuosčių, tautiniais raštais išaustų. Gera buvo žiurėti, kaip svetimieji sustodami ties lietuvių kijoska stebėjosi, teiravos ir vertino musų tautos dailumo pramonę. Daugumas kijoskos papuošalų-prijuosčių ir juostų, tai p. Griniuvienės atsiųstainiai lietuvių dailės parodai. Ypač stebėjosi ir gerėjosi rusai. Ne vienas iš jų nustebęs išsitarė: žiurėkite, kas lietuvių turima; jų tautinė dailė turtinga, tik nėra lietuvių, kurie pasirupintų aikštėn iškelti ir parodyti savo tautos nepaprastą savotiškumą.

Bet ne viena lietuvių kijoska traukė į save publikos akis: kijoskoj pardavinėjo lietuviškus, pp. Moisiejevienės ir Lendsbergienės patiektus, gėrimus ir saldainius, lietuvišką girą, krupniką ir medauninkus. Sėdėjusios ten ponios nespėjo nei paduoti, — tiek visiems rupėjo paragauti.

Kitų tautų kijoskos reiškė sodiečių pirkeles ir buvo tuščios. Prieš pat sceną salėje iš kairės pusės stovėjo rusų tautos skonimi aštriomis spalvomis, plačiais raudonais ir žaliais ruožais išmarginta; ten-pat iš dešinės pusės buvo baltarusių kijoska, nenusistovėjusio stiliaus ir, kaž-kodėl, labai panaši į rusų. Įeinant salėn iš dešinės pusės ukrainiečių balta molio pirkelė, šiaudais dengta; pakėlęs koją stovi ant stogo lizde gandras. Lenkų kijoska taip-pat reiškianti sodiečio (lenko?) pirkelę, statum stogu, netolimais nuo ukrainiečių kijoskos; šale pirkelės gandras ant medžio lizde klegena. Toliau eina žydų kijoska, žydišku parašu ant durelių. Lietuvių — kairėje salės pusėje už kolumnų.

Jau pusiau devintos valandos. Salėje užia, kaip bičių avilyje. Metas scenai atsidengti. Publika nekantriai laukia. Matyti, visi žingeidųs dainų. Pritemo elektros žiburys, scėna atsidengė ir pasirodė Treskino mokyklos mokinių choras. Choristai visi rusų tautiniais rubais, operiškai, paveikslingai sustatyti. Dainavo gražiai, suderėdami, gerai išmokyti, bet kaž-kodėl nedarė ant klausytojo didelio įspudžio. Jauti, kad tai priprastas daigtas, dažnai matytas panašus choras, matyti kostiumai rusų operose, atsimeni, kad operose dėlto gražiau dainuota. Čia jauti tik artistus ir numanai tautos nešant.

Po rusų dainavimo gana didelis baltarusių choras. Daininkai ir dainininkės taip-pat tautiniais rubais apsivilkę. Publika atsidėjus klausėsi. Ir kaip nesiklausyti: baltarusių dainos išgirsti ant viešos scenos tai dar kaip ir naujiena. Daugelis gal buti daugiausia dėl jų tik ir vakaran atėjo. Dainos labai patiko; prašant klausytojams, choras turėjo kiekvieną atkartoti. Baltarusių meliodijos, bent šiuo kartu girdėtos, neikiek nepaneša į lietuvių meliodijas. Jos, rasit, daugiau paneši į rusų dainų dvasią. Apie baltarusių šokius, žinoma, tik šokių žinovai ką tikra gali pasakyti. Tik pažymėtina, kad vadinamasai "mecelica" ypatingas yra; jis ištikro paneša į verpeto sukuriavimą. Rodos, jogei Lietuvoje vietomis panašiai šoka suktinį.

Puikiai, antrą sykį vėl išėjo rusų choras, kurs šiuo žygiu daugiau patiko klausytojams, nes jis dainavo rusų liaudies dainas. Dainoje "ei uchniem" labiausia apsireiškė rusų tautos dvasios ypatingumas: jos klausantis, tarytum, girdi juros bangų užimą, vilniojimą. Tautiniams šokiams išpildyti buvo pakviesta iš baleto artistė, ir ji gana gražiai šoko.

Ukrainiečiams pagaliaus parodžius jų tautinius šokius pasibaigė pirmoji vakaro dalis. Nuo daugybės žmonių salėje pasidarė trošku, taigi giria labai praverti ir publika spauste spaudės į lietuvių kijoską.

Po keliolikos minučių vėl scena atsidengė. Lenkų choras išėjo be kostiumų, visi dainininkai ir dainininkės apsivilkę juodai. Choras ("Liutnės") gerai įsidainavęs; išpradžių padainavo porą linksmų danelių, (tik kas-žin ar jos liaudies tvarinys), o paskui užtraukė liudną, bet gražią bažnytinę meliodiją. Su lenkų šokiais tai nekaip išėjo. Šokėjai buvo pasipuošę senoviškais lenkų bajorijos rubais, bet mazurą jiems šokant nematyti buvo lenkams gimto vikrumo. Iš jų tikėjosi publika daugiau.

Pasirodė ir lietuvių "Rutos" choras, vedamas p. Lopatos. Lietuviai klausytojai nerimavo, kad po rusų ir lenkų chorų lietuvių choras išrodys silpnokas, bet apsiriko: vis dėlto išėjo geriau negu tikėtasi. Tik kaž-žin kodėl padainuota vos dvi daneli vietoje trijų, programoje žadėtųjų. Publika šaukė lietuvių chorą ir negalėjo prisišaukti. Tiek to! Aprimę visi laukė pamatyti, kaip lietuvių šokiai išrodys ant scenos. Šoko keturios poros kepurinį, "noriu miego" ir suktinį. Pavyko, galima sakyti, ne blogiau už kitų, tik gal gyvumo truputį stigo, bet reikia atsiminti, jogei lietuvių šokiai buvo ant greitųjų priruošti pp. Strazdo ir Giros rupesniu. Kad ne juodu, tai nebutume pamatę ir to, ką pamatėme.

Geriausiai išmokytas buvo žydų choras. Choristai visi vyrai; soprano ir alto balsai — nuo 12 ligi 14 metų bermokai. Žydų melodijos labai ypatingos, begalo jausmingos, smarkios. Veik kiekvienoje gaidoje girdėti skundos, nerimas ir atkaklumas.

Koncertui pasibaigus butų buvę šokiai ligi 3 valandos, bet vyriausybė neleido.

("V-tis").

IŠ VILNIAUS.

(*Nuo musų korespondento*).

Vasario 20 dieną "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopos" skrajojamasai burys vaidino Švenčionyse (Vilniaus gub.) "Velnias Spąstuose" ir "Tarnas įpainiojo", o choras p. Lopatos vedamas padainavo keletą dainelių. Ant rytojaus tie patįs artistai ir dainininkai visą tai atkartojo Ignalinoje (netoli Švenčionių), tik vieton "Tarnas įpainiojo" vaidino "Denščik podviol", t. y. Švenčionyse vaidinta šisai veikalas lietuviškai, o Ignalinoje rusiškai. Vaidinimas ir dainos, kaip Švenčionyse taip ir Ignalinoje, pavyko gerai. Publika likosi užganėdinta. Vietiniai gyventojai, tų vakarų-spektaklių įrengėjai, prašė artistų ir dainininkų ir toliau neužmiršti šito kampelio ir dažniau apsilankyti čia.

— Kovo 5 dieną "Rutos" bute buvo "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopos" valdybos susirinkimas. Šitame susirinkime apskaityta kelionės į Švenčionis ir į Ignaliną išlaidos ir pelnas. Pasirodė, kad ši kelionė davė artistų kuopai mažą nuostolį. Iš tos tat priežasties nutarta ateityje važiuoti vaidinti tik ten, kur bus užtikrinta, kad kuopa neturės nuostolio.

Toliaus, šitame susirinkime buvo kalbėta, kas vaidinti per Velykas Minske. Dalykas mat toks. Prieš porą savaičių buvo atvykę iš Minsko Vilniun du atstovu nuo Minsko Lietuvių Šelpimosi draugijos ir kreipėsi į "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopą", prašydami atvykti pas juos Minskan suvaidinti ir padainuoti jiems. Jie sutiko apmokėti artistams ir dainininkams ten ir atgal kelionę, duoti ten pilną užlaikymą, o jei dar liktų pelno — tai užmokėti 20% nuo likusiojo grynojo pelno. "Vilniaus liet. artistų-mėgėjų kuopa" sutiko padaryti tai Minsko lietuviams. Taigi šiame susirinkime ir buvo tartasi, kas vaidinti ir dainuoti Minske. Nutarta suvaidinti "Neatmezgamas mazgas" ir padainuoti bent 6—7 dainelės.

Buvo dar kalbama šiame susirinkime ir apie choro sutvarkymą prie "Rutos". Dabartinis mat "Rutos" choras daugiausiai susideda iš nemokančių lietuviškai dainininkų, labai blogai ištariančių dainuojant žodžius; be to, tarp dainininkų jokios nėra tvarkos, nes negerai suorganizuota choras; dainininkai buvo priimama be jokios kontrolės, užtat prisirinko choran daug tokių dainininkų, kurie geruoju butinai reikia prašalinti. Kadangi atskiri dainininkai prašalinti iš choro nesmagu, užtat geriausias išėjimas — panaikinti visai šitą chorą, ir išnaujo jį organizuoti. Taigi, "Rutos" taryba ir kreipėsi į artistų kuopą, prašydama paduoti savo sumanymą, kaip suorganizuoti choras. Artistų kuopos valdybos susirinkimas, vispusiškai tą dalyką apsvarstęs, priėjo prie išvedimo tokio: dabartinį "Rutos" chorą visai panaikinti ir organizuoti naują; dainininkus choran priiminės ne choravedys, bet du nuo "Rutos" valdybos išrinktu atstovu, kurie ir išdavinės su savo parašais korčiukes dainininkams; choravedys tik mokys chorą. Choras gi turi buti, kiek galima, lietuviškesnis ir jan turi įeiti maximum 30 dainininkų, o minimum 20 dainininkų. Tokią tai nuomonę išreiškė artistai apie chorą.

Gavėnioje nutarta suvaidinti "Rutos" bute liaudžiai papigintomis kainomis "Velnias spąstuose" ir du sykiu "Genovaitę", paprastomis gi kainomis "Sparnai" ir "Anga". Be to, gavėnios pabaigoje ketinama padaryti didelį "Rutos" choro koncertą. Manoma pastatyti Moniuškos veikalą mitologijos kantatą "Mildą".

Po Velykų gi bus vaidinama "Inteligentai", "Pilenečiai" ir kiti dar nevaidintieji Vilniuje veikalai.

— Kovo 2 dieną atidengta ketvirtoji lietuvių Dailės paroda su tautiniu liaudies skyrium, kuris ypač ir puošia visą šią parodą. Platų aprašymą apie Dailės parodą paduosiu sekančioje korespondencijoje.

Ave.

IŠ KAUNO.

Šinis metais matininkų kursų jau nebebus Kaune.

("Saltinis").

IŠ PANEVĖŽIO, KAUNO GUB.

Žiema pas mus jau išnyko. Didis lietus nuplovė visą sniegą. Visi grioviai ir upės patvino. Nevėžys pradeda nešti ledus. Bene ištikrųjų pavasaris bus. Žmonės džiaugiasi ir sako: "gyvuliai nuo Dievo išprašė pavasarį".

Juozo Draugas.

("Saltinis").

IŠ TELŠIŲ, KAUNO GUB.

21 d. vasario buvo Telšiuose lietuviškas vakaras. Programas buvo šitoks: 1) Dainos; rezisierius dainų buvo p. J. Končius, vargonininkas; 2) Komedija "Musų gerasis"; 3) "Dėdė atvažiavo"; 4) Dekliamacijos ir ant galo šokiai. Viskas pasisekė gerai. Vakaras buvo suloštas naudai Telšių gimnazijos. Bilietus buvo galima gauti knygyne A. Kerio. Geriausiai lošė p. Milevičia, p. F. Keris ir p. S. Baltrimas; iš moterų: Milevičienė, V. Feilaitė, Žadeikaitė ir A. Eirošaitė. Buvo ir lietuviški šokiai.

J. Žvirblis.

IŠ ŠAKINAVOS, ŠIAULIŲ P.

Sausio 27 d. ant kelio atrasta nebegyvas iš Šakinavos V. Ubavičius. Įtartieji užmušime du vaikinai suimti.

Keimaris.

("Saltinis").

IŠ GINTELIŠKĖS VALSČIAUS, TELŠIŲ PAV.

Buvusi sausio 7 d. "rinktinių" neiga numažino mokyklai išlaidas. Darno užlaikymui pirmiau buvo 15 rub., dabar palikta 10 rub., žiemai 25 rub., dabar 10 rub., kancliarijos išlaidoms 25 rub., dabar 0 rub., laikraščiams 25 rub. dabar 0 rub. Žinoma, gal tam kaltas ir mokytojas, kad nedavė "magaryių". Raštininkui nutarta užmokėti 80 rub. už šeimynų surašymą, o taipgi uždėjo kurui 15 rub., o nuo pagelbininko numetė 50 r.

Nors raštininkas ir visų mylimas, bet kad ne but patsai pamylėjęs, butų ir jam, turbut, gerokai numažinę. Prie progos turiu paminėti, kad išrinktieji nauji teisėjai bus gal kiek geresni. Šiaip ginteliškėnai žmonės gan tamsus, laikraščių neskaito, o degtinė.... turbut greit neišeis iš mados. *Svajotojas.*

("L. U.").

IŠ LAUKUVOS MIEST., TELŠIŲ PAV.

Yra čia 10 klumpadirbių, dirba visi medines klumpes, parduoda kuopigiausia. Vietiniai žmonės atranda, kad tokia avalinė yra geresnė už batus arba kaliošus. Klumpadirbiai vos ant pramitimo užsidirba. Pereitą metą atvažiavo pirkėjas pas mus iš toliau, nupirko kelis šimtus porų klumpių, sakė ,kad kaikurių fabrikų darbininkai reikalauja tokios avalinės. Kokie tokie fabrikai, kur jie, mes nežinome. Gal kas gali paduoti jų adresus, tad mes patįs gadėtume fabrikams, kiek teikiant, klumpių pristatyti ir turėti iš to pelną. A. Monstovičius.

("L. U.").

IŠ ŽYDIKIŲ, TELŠIŲ PAV.

Vasario 10 d. buvo rinkikų sueiga naujam viršaičiui rinkti. Nors vyrai ir buvo besipriešiną, norėjo rinkti kitą, bet kaip pasipylė degtinės, tai liko išrinktas senasis ant penkto trimečio. Pasidarė didžiausias triukšmas, viršaitis liepė vesti šaltojon. Vyrai, kas su kumščia, o kas ir su lazda pradėjo peštis. Ir pavirto musų valsčius į tikrą smuklę, kurioj žmonės vaikščiojo su kruvinomis nosimis ir nupeštais plaukais. — Blaivieji rinkikai neužtylėjo ir pranešė apie tai žemiečių viršininkui ir gubernatoriui, o urėdninkas pranešė sprauninkui. Pažiurėsime, kas iš to išeis.

Antanas Skeivys.

("L. U.").

IŠ ŠIAULIŲ.

Vasario 21 d. pavargėlių vaikų prieglaudos naudai buvo suruoštas spektaklis. Lošė trijose kalbose: lietuvių lenkų ir rusų. Lietuvių kalba vaidino "Dėdė atvažiavo". Geriausiai savo rolę atliko dėdė Vingiras. Publikos buvo daug. Vasario 27 d. "Varpas" ruošiasi pastatyti "Pilėnų Kunigaikštį".

Kazys.

("Lietuvos Žinios").

IŠ SKAISGIRIO, ŠIAULIŲ P.

Pasimiręs gruodžio 9 d. klebonas K. Kazimieraitis paliko skolingas, daugiausiai davatkoms ir služelninkėms mergaitėms, kurios buvo pas jį pasidėjusios. Dabar jos iš niekur savo pinigų neatgauna, nes klebono turtus pasiėmė brolis Simanas. Net ir parapijos knygyną brolis išsivežė. Įtaisymui knygyno buvo renkama po 3 kap. "nuo galvos". *Jonas Balakas.*

("L. U.").

IŠ SUVALKŲ.

Vasario 25 ir 26 d. buvo čia nagrinėta garsi byla apie Lazdijų pačtos įšpiešimą ir pačtos viršininko užmušimą. Teisman buvo patraukta šie ukininkai: Lelešius, jo švogeriai — Liudy. Matulaitis ir Žaleduonis, tėvas ir sunus. Slavėnai, Galinių gminos raštininkas Balževičius ir Lelešiaus tarnas Klimavičius. Kaltinamieji prieš teismą išsėdėjo kalėjime nuo 14 iki 21 mėn. Liudininkų teisman buvo patraukta 48.

Po dviejų dienų bylos nagrinėjimo teismas visus išteisino. Gynė juos musų atstovas A. Bulota ir advokatas iš Peterburgo Leontjevas.

("Saltinis").

Daug girdėjome apie pardavinėjimą rusams ateiviams dvarų Kauno gub. Štai jau ir Suvalkų gub. valdžia pradeda apgyvendinti rusus. Grafienė Mielžinskienė pardavė Valstiečių banko skyriui Kaune Svetošino dvarą (Naum. pav., Suvalkų gub.), esantį gražioje vietoje, netoli nuo Nemuno. Bankas skirią tą dvarą rusams ateiviams parduoti. Tiktai palaikai, prastesnėsės vietos teksiančios vietiniams gyventojams lietuviams. Patįs lenkų laikraščiai piktinasi ir peikia grafienę už tokį neteisingą pasielgimą. Ištikrųjų maitinties lietuvių prakaitu ilgus metus, o paskui svetimiems pardavinėti žemę; tai didelė tam kraštui skriauda. Tikro paniekinimo verti toki žmonės.

Daugelyje vietų Suvalkų gubernijoj jau pradeda arti žemę. Seniai jau nebuvo tokio ankstybo pavasario.

("Saltinis").

IŠ VILKAVIŠKIO, SUVALKŲ GUB.

Šie metai buvo geri, rodos, reikėjo žmonėms dėtis prie draugijų, o Vilkaviškio "Žiburys" visai susilpnėjo. Pirmiau, prisirašant prie draugijos, reikėjo mokėti 3 rub., dabar gi, kaip tapo sumažintas mokestis nuo 1 rub. 50 kap. iki 50 kap. ir kaip pradėjo rašyties prie draugijos mažažemiai ir bežemiai, didžiažemiai ukininkai iš puikybės pametė "Žib." draugiją. Matyt, jie nenori prigulėti prie tokios draugijos, kur jų tarnai priguli. Vienok mes, mažažemiai ir bežemiai, padarykme gėdą tiems puikoriams, rašykimės prie draugijos, nes apšvietimas ir vienybė — musų galybė. *Ąžuolaitis.*

("Saltinis").

IŠ VIŠTYČIO, SUVALKŲ GUB.

Vasario 21 d. palaidojome jauną, nepaprasto gabumo vyrą, a. a. Jurgį Gručkiuną. Buvo savamokslis, bet pusėtinai prasilavinęs. Ypač mėgo muziką. Smuikas jo rankose tarytum pats tai juokėsi, tai graudingai vaitojo. Niekur nesimokinęs pats pasidirbo fortepijoną ir užtaisė stygas, kaip tikram fortepijone. Draugijoje buvo visų mylimas už jo linksmą ir patogų budą. Siaučiamosios rauplės įvarė tą vyrą graban, kurio mes taip gailestaujame. Dieve duok jam amžiną atilsį! *Tumas.*

("Saltinis").

IŠ MARIJAMPOLĖS.

Kovo 6 d. per Marijampolės Ukininkų Draugijos susirinkimą buvo perskaityta ir apsvarstyta "Žagrės" valdybos laiškas, kuriame pranešama, jog "Žagrės" visuotinas susirinkimas nutarė, kad paroda turi buti taisoma tik nuo Žagrės vardo, ir Marijampolės Ukininkų Draugija turi išsižadėti savo vardo, bet parodos taisyme dalyvauti. Žagrės valdyba dar paaiškina, kad spauzdiniuose ji skelbs, jog parodą taiso abi draugijos, bet dovanos, pagyrų lakštai irkt. bus išduodama tik nuo Žagrės. Iš kilusiųjų kalbų paaiškėjo, kad draugijos nariai jaučiasi gyvai užgautais tokiu *neteisingu* Žagrės nutarimu, nes: 1) visą darbą parodos rengime ligšiol atlikinėjo tik draugijos susirinkimai ir jos nariai; žagriečiai tik pasirašinėjo ant draugijos prirengtų popierių ir vieną kartą žagrietis Noreikis nukeliavo su parodos reikalais Kaunan, ir tai tik todėl, kad tuokart prašomas draugijos narys keliauti negalėjo; 2) tą neišmintingą sumanymą pakėlė ir palaikė kalbose tik kunigai; iš ukininkų tik vienas Gavėnas kunigams pritarė, o kiti visi žagriečiai ukininkai karštai prirodinėjo kad tasai sumanymas neteisingas ir skaldantis ir taip menkas lietuvių pajiegas; — kunigai molonėtų, kad viskas, kas Lietuvoje gyvuoja ir veikia, butų jų prižiurima; draugija gi gimė, augo ir veikia savystoviai, apsieidama be dvasiškų vadovų; troškimas garbės ir politikavimas stumia kunigus gaišinti visokį nors ir naudingiausią viešą darbą, be jų pradėtą; 3) patsai Žagrės nutarimas negalima skaityti teisotu, nes tame susirinkime prieš draugiją balsavo 15 moterų ,kurios balso neturėjo; buvo nemaža ir pašalinių žmonių, kurie rankas kėlė, neturėdami balso; be to, Žagriečių tuomet buvo apie 100 žmonių, o kad susirinkimas butų teisotas, reikėjo bent 180 turinčių balsą žmonių. Todėl M. U. Draugijos susirinkimas, visą tai apsvarstęs, vienbalsiai nutarė: *parodos taisyme savo vardo neišsižadėti;* o kadangi paroda yra labai svarbus dalykas, tai dėti visas pajiegas, kad parodą įvykinti, ir todėl *kviečia* Žagrę ir kitas visas draugijas ir atskirus žmonės *parodoje dalyvauti;* "darbas-gi garbė ir nauda" teks visiems lygiai. Prašymas jau paduotas nuo abiejų draugių — Žagrės ir M. U. Draugijos. Jei Žagrės valdyba, vaduodamos neteisingu susirinkimo nutarimu, su draugija parodos taisyme nedalyvautų, tai vyriausybė gali atsisakyti nuo pašelpos, ir tuokart nei abi draugijos neįstengs priderančiai parodos įrengti. Per tai paroda gali neįvykti. Bet už tai jau Žagrė viena prieš visuomenę teisinsis. Žagrė, pristojusi prie netikusio sumanymo, klaidą padarė, temoka ją ir atitaisyti.

P. Vitkauskas.

("L. U.").

IŠ KAPČIAMIESČIO, SEINŲ PAVIETO.

Parėjo iš kalėjimo Vincas Kelmelis, išsėdėjęs Suvalkų tyrinėjamame kalėjime šešis mėnesius. V. K. areštavo žandarų papulkininkas Skačevskis, kurs padaręs kratą V. K. namuose, rugpiučio 19 d. 1909 m., ieškojo — kaip jis sakė, revolverių ir "Darbininkų Žodžio". Bet nieko panašaus neradęs, paėmė trejų metų "Kovos" ir "Vienybės Lietuvninkų" numerius, taipgi 32 numerius "Lietuvos" ir šiaip daug knygelių ir dainų ranka rašytų. Neužmiršo pasiimti su savim Vinco ir jo brolio Ignoto, Kelmelių. Antrąjį palaikę du mėnesiu ir šešias dienas, paleido. Sako, buk jie buvę areštuoti liepus žandarų viršininkui Kislinskiui. Dabar jie atiduoti po priežiura policijos, V. — dvejiems metams, o J. — vieniems.

Čia kampelis labai tamsus, kaip ir po kitus Dzukijos kraštus. Inteligentų iš vietinių žmonių visai nėra. Visam Kapčiamiesčio valsčiuj dar nesiranda nei vieno kaimo išsikirsčiusio į viensėdžius. Susipratimas žmonelių taip mažas, jog po areštavimui anų žmonių, vieni sakė, buk pas suimtus rado bombas, kiti, kad rado labai baisių raštų, kur buvo šaukiama griauti bažnyčios ir išmušti kunigai.

The facte seeker.

("L. U.").

IŠ LEIPALINGIO, SEINŲ P.

Vasario 26 d. sudegė klebono mėsinyčia, kurioje buvo aplinkinių gyventojų sukrauta mėsa rukinti. Viskas sudegė. *Alksnelis.*

("Saltinis").

IŠ SINTAUTŲ, NAUMIESČIO PAVIETO.

Vasario 20 d. buvo čia parapijos sueiga pasikalbėti apie mokyklų padaugintimą. Nutarta prašyti valdžios, kad Sintautuose įkurtų dvikliasę mokyklą, o antrajam mokytojui patįs valstiečiai apsiima namą pastatyti.

Antrąją mokyklą nutarta įkurti Zypliuose, kur Bučys dovanojo mokyklai du margu lauko.

Trečiajai mokyklai pažadėjo paskolinti gatavą namą Pavilktiniuose J. Kaunas ir neimti mokesnio, kol parapijonįs nepastatys namo mokyklai. *Smarkočiaus gentis.*

("Saltinis").

IŠ BUBLELIŲ, NAUMIESČIO PAVIETO.

Sausio 25 d., 1910 m. čionai buvo valsčiaus sueiga. Priimta vienbalsiai visa valsčiaus mokesčių sąmata 1910 m. Laikraščiams tam tikros sumos nepaskirta, palikta nuožiurai raštinės vėdėjų. Perskaityta metinė apyvarta valsčiaus taupomosios kasos. Apyvartos kasa per metus turėjo apie 60345 rub., pamatinis nejudinamas kasos turtas siekia 23590 rublių, išduota paskolos 44560 rub. ir gryno pelno kasa per metus davė 1751 rub. Paduota žludininko Juodaičio sumanymas atidengti Meištų kaime aludę; iškart kaip ir buvo daugumos priimtas, bet paskui, pasiskirsčius į dvi dali — priešininkų ir šalininkų aludės, be balsavimo sueiga išsiskirstė. Valstiečiai vienbalsiai nutarė, pasiremdami įstatais, reikalauti nuo valdžios sugrąžinimo į valsčiaus kasą visų tų pinigų, kurie buvo įnešami į pavieto kasą kaipo bausmės, uždėtos ant valstiečių valsčiaus teismais už visokius prasikaltimus. Tie pinigai turėtų grįžti pilnai į valsčiaus kasą už visą tą laiką, nuo kurio prasidėjo gyvavimas valsčiaus teismų, ir žinoma paskui jie galima apversti valsčiaus reikalams. Vesti visą šitą darbą sueiga įgaliojo viršaitį. Reiktų nesnausti ir kitiems valsčiams ir apsižiurėti savo kišenių.

Bet svarbiausia dalis sueigos, kuri sukėlė daugiausiai ginčų, tai buvo mokyklų klausimas. Visame valsčiuje yra tik viena mokykla Raugalų kaime 50 vaikų, ir ta pati neatsakančiame name. O pagal surinktų žinių, visame Lesnistvos valsčiuje yra apie 600 vaikų amžiaus nuo 8—11 metų, tai yra, visi jie turėtų lankyti mokyklą, jeigu butų įvestas priverstinas mokymas. Ir pagal suskaitytą valdžios mokyklų pliano visame valsčiuje turėtų, buti mažiausiai 5 mokyklos. Dabar valstiečiai, pasiremdami įstatais, kur iš taip vadinamo mokyklų statymo fondo žadama duoti mokyklų statymui pašelpos, viebalsiai nutarė reikalauti iš valdžios 9 tukst. rub. pašelpos pastatymui ir medžius iš valdiškų girių 5 mokykloms. Prie to valdžia turėtų duoti dar mokytojui algos 360 rub. kasmet. Valstiečiams reikėtų tik užlaikyti mokykla. Kaip tai viskas klosis, parodys ateitis.

Krivaičių-Krivis.

("L. U.").

IŠ KYBARTŲ, VILKAVIŠKIO PAVIETO.

Nors silpnai gyvuoja, bet visgi neatsilieka nuo kitų ir "Aušros" Draugija. Narių ji turi 30 su viršum. Yra daug neužsimokėjusių mokesnį už pereituosius metus, nežiurint į tai, kad mokesnis sumažintas: vieton 3 rub. reikia mokėti 1 rub. 1909 metais įplaukė kason 63 rub. 20 kap., išleista — 44 rub. 43 kap., taigi kasoje dar lieka 18 rub. 77 kap.

"Saltinio" skaitytojas.

("Saltinis").

IŠ LATVIJOS.

Iš Latvių krašto praneša, jog šiomis dienomis, valdžiai liepus, uždaryta latvių šviečiamoji draugija Ventspilije. Igauniams gi neleista įkurti vyriausiosios ukio draugijų sąjungos, nors tokią pat draugiją turi latviai.

Latviai ir įgauniai susirupinę, jog ir kitoms jų draugijoms gali taip atsieiti. Mat, jau pradedama pamažu vykdyti vidaus reikalų ministerio paliepimas apie "kitatautčių" draugijas.

Lietuvių draugijoms tat reiktų dabar buti labai-labai atsargioms, kad jokių priekabių negalima butų rasti.

("V-tis").

IŠ MINSKO.

Per tris dienas buvo nagrinėjamos kunigų bylos. Kaltinami už lenkiškas mokyklas. Visi kunigai mokinę poterių ir katekizmo liko nubausti. Kasdien budavo apie 15 bylų.

("Saltinis").

SAVITARPINIS LIETUVIŲ SU LATVIAIS SUSIARTINIMAS.

Situo vardu skaitome p. D. straipsnį latvių laikraštyje "Latvija", kurs jau keletą straipsnių yra rašęs apie lietuvius. P. P. pirmučiausiai atkartoja ištisai visą straipsnį iš "Vilties" No. 15, paskui gi išdėsto savo nuomonę apie šitą dalyką. Paduodame šitą išguldymą čionai ištisai:

"Apie šitą lietuvių su latviais susiartinimą ir jo reikalingumą, rodos, dviejų nuomonių negali buti. Telieka tiktai apmąstyti pirmutinis žingsnis. Musų supratimu, jau šiandien apie kokios programos sudarymą visiškai nereikėtų kalbėti. Visupirma reikia sutverti artimi saitai tarp tautų, tarp širdžių. Tuomet vienybės giesmė pragys pati iš savęs. Tuomet programa atsiras pati iš savęs, t. y. jinai jau bus gyvenime apsireiškusi — reikės ji tiktai išsakyti girdimais žodžiais....

Ką gi daro liaudis, artymi kaimynai, kurie jaučia norą, vienas su kitu arčiau susipažinti, susidraugauti? Jie pradeda atjausti vienas kito bėdas, pradeda džiaugties savo kaimyno džiaugsmais, jie pradeda vienas kitą tankiau lankyti. Či man ding, kad dabartinis musų laikas apsilankymui anaiptol nebutų be išdavos. Kaip pranešė lietuvių laikraščiai, Lietuvių Padailijos draugija šį pavasarį rengia Vilniuje padailijos parodą, kurion bus priimami tiktai lietuvių padailijos ir dailosios pramonijos daiktai, kad parodos nebutų tarptautinis budas. Vienas kitas musų visuomenės veikėjų, rasit, galėtų tenai pasirodyti; laikraščiai galėtų nusiųsti savo atstovus. Patsai parodos komitetas, rasit galėtų paskutinėj valandoj bent ką padaryti, kas vykina apsilankymo ir susiartinimo ideją — ar paaiškinimais, paskatinimais, referatais ar kitaip kaip.

Šitą vasarą bus Rygoje latvių dainų šventės, susirinks daugybė žmonių iš visų Latvijos kraštų, bus ir savo rųšies tokia dainavimo padailijos paroda. Čia, man rodosi, ir musų kaimynai lietuviai su kločia galėtų surengti ką panašaus į tai, kas įvyks pavasarį Vilniuje. Kad susipažinus su lietuvių padailija, reiktų paskelbti apie lietuvius plačioms latvių minioms. Jei lietuviai atsilieptų, ir išreikštų linkėjimą, rasit, ir musų dainų švenčių komitetas galėtų ką nors daryti priėmimui lietuvių svečių. Šitokie ir panašus apsilankymai butų lyg kokie priruošimai ir pasiaiškinimo susirinkimai. Politikos partijoms ir sąjungoms pakanka pastatyti programą; pakanka abipusio pritarimo suteikai pasakytoms sąlygoms programos normas, — dalyvautojų širdis ir jausmai tame tarpe gali buti labai atstu. Musų tikslas neyra siauras partijų oportunizmas, musų steigimai nėra apribojami akia perregimo naudingumo ribomis, todėl mums nėra ko spręsti kokios programos. Kiek gili yra musų meilė garbingos motinos tautos praeities, kiek šventas ir didis yra musų įtikėjimas į lietuvių-latvių nepajudintą ir nepajudinamą veikimo galę ir jos ypatingą kulturą tarp kitų tautų, tiek yra gili ir plati musų programa.

Šitoje dvasioje, rodos, darbuojasi gimnazijos mokytojas p. Šikšnis, kurs neperseniai apskelbė per lietuvių laikraščius, duodąs dovanai vidutinių mokyklų auklėtiniams lietuvių kalbos pamokas, kiekvienam, kurs tik nori susipažinti su lietuvių kalba, kas butų linkėtina kiekvienam, kuris interesuojasi lietuviais ir lietuvių kalba. Lygiai tokie pat bus buvę steigimai ir direktoriaus p. Kenino, įvedant jam lietuvių kalbos pamokas savo įstagoje, ką mes šičion su džiaugsmu pažymime. Ir lygiu budu mes kekvienas, sulyg savo jiegų ir įsitikinimų, privalome įvykinti šitą pačią programą — artinties su lietuviais."

("R. Garsas").

IŠ ŠKOTIJOS, BRITANIJOJ.

Atvažiavus į Škotiją kun. Vasiliauckui, subruzdo Škotijos lietuviai. Daro įvairius mitingus, susirinkimus ir tt. Yra čion lietuviška Šv. Kazimiero parapija Mossende. Bet išvažiavus į Ameriką kun. Čiuberkiui, ji beveik visai suiro. Dabar vėl žmonės šoko išnaujo ją sutvirtinti. Bet tam, žinoma, reikia pinigų. Daugumas dar tikėjo, kad yra banke parapijos pinigų 100 sv. sterlingų, bet pasirodė, kad nėsama, nes kun. Čiuberkis turėjo skolų, todėl su pritarimu parapijos komiteto narių išėmė 70 svarų, o likusius 30 svarų nebetikėdami kuomet atnaujinti parapiją, atidavė 1 L. S. S. kuopai, kuri ir paskyrė tuos pinigus išleidimui knygų "Moteris ir sacijalizmas" ir "Inkvizicijos" 15 sv. kankiniams, 2 sv. pašelpinei draugijai, 2 sv. palaikymui "Rankpelnio".

Daugumas lietuvių, kurie nei jokių knygų, nei laikraščių, bei pašelpų nereiaklauja, pakėlė triukšmą. Mes, girdi, daugiaus jokių kasierių ir komitetų nerinksime, nes jie musų sudėtus pinigus dievui ant garbės išdalina "cicilistams". Bet jie už tuos 70 svarų, kuriuos kun. Čiuberkis išleido savo ypatiškiems reikalams, nieko nesako, o rėkia tik už tuos, kurie paskirti jų pačių naudai.

Viename parapijos susirinkime Glasgowe daugumas norėjo išrinkti komitetą, prižiurėjimui kunigo įplaukų ir išlaidų. Bet didžiuma visai atsisakė užlaikyti kunigą, jeigu pinigus rinks komitetas. Girdi mums kasierių, komitetų, bei kontrolierių nereikia; surinkę pinigus, paduosime kunigui į rankas. Mes žinomė, kad jis pinigų "cicilikams" neišdalįs.

A. Kriaučiunas.

IŠ AMERIKOS.

NUSIBODO GYVENTI.

Los Angeles, Cal. Nusišovė čia 94 metų senelis J. A. Durfee. Nusibodo mat jam gyventi, o giltinė nesiskubino ateiti; tai jis pasinaudojo sutrumpinimui gyvenimo iš revolverio.

JUODARANKIŲ AUKA.

St. Louis, Mo. Čia likosi užmuštas italijonas Petras Cordone, kadangi buk jis išdavė policijai tulas juodarankių paslaptis.

REIKALAUJA IŠDAVIMO MILIJONIERIAUS.

New York. Valstijos New Jersey prokuroras Zaoven pareikalavo nuo gubernatoriaus, kad butų teisman atgabentas Chicagos skerdyklų savininkas Ogden Armour už sukalbį prieš mėsos reikalaujančius gyventojus.

PRIEŽASTIS ILGO GYVENIMO.

Vicksburg, Wis. Čia gyvena senelis William Reed, kuris neseniai apvaikščiojo iškilmingai savo 100 metų gimimo dieną. Susirinkę jį pasveikinti klausė jo kokios aplinkybės jį teip ilgai ant svieto užlaiko? Senelis atsakė, kad tą ilgą gyvenimą jam suteikė tik gera degtinė ir geras tabakas.

GERAS PELNAS.

Sulyg surinktų žinių: dabar yra Amerikoj teatrų su krutančiais paveikslais išviso 400000. Jie turi kas sanvaitė pelno po 2 milijonu doliarių, tai per metus išpuola 100 milijonų doliarių. Teatrai tie turi kas dieną 4 milijonus lankytojų. Išradėjas prietaisų, Edison, iš to turi po $7200 kas dieną.

GAISRAI.

North Platte, Nebr. Pavietyj McPherson užgimė prairiųų gaisrai. Sudegė jau keturios ypatos.

EXPLIOZIJA.

Scranton, Pa. Rushdale parako drbtuvėse atsitiko expliozija, kurios du vyriškiai likosi užmušti, o vienas pavojingai sužeistas.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Chicago, Ill.* Sustreikavo čia 4000 tepliotojų. Jie reikalauja už savo darbo po 60c. už valandą. Dalis kontraktorių sutinka išpildyti tokį reikalavimą, todėl galima tikėti, kad streikas neilgai trauksis.

¶ *Lesain, O.* National Tube Co., kurios dirbtuvėse dirba 4000 darbininkų, rengiasi uždaryti dirbtuves, kadangi truksta anglių, o užgimus angliakasių streikui, jų gauti negali.

¶ *Des Moines, Ia.* Čianykščiai anglių kasyklų savininkai sutinka, teip kaip darbininkai reikalauja, pakelti jų algas ant 5%.

¶ *New York.* Sanariai "American Association of Masters Mates and Pilots", tarnaujanti gelžkeliams rezignavo, nes streikuoti negali. Tokiu budu jie nori iškovoti algų pakėlimą. Trįs gelžkelių kompanijos išpildė reikalavimus, keturios kompanijos vienok nesutinka.

¶ *Indianopolis, Ind.* 1 d. balandžio 300000 darbininkų minkštųjų anglių kasyklose paliovė dirbę. Streikuoja: Pennsylvanioj 100000 darbininkų, Ohio — 47000, Indianoj 18000, West Verginijoj 10000, Illinois 72000, Iowoj 15000, Michigane 3000, Kansase, Arkanse, Texase ir Oklahomoj 25000, Colorado 5000, Kentucky 5000.

¶ *Brazil, Ind.* Angliakasiai 8 distrikto ne streikuos, kadangi kasyklų savininkai sutiko išpildyti jų reikalavimus.

¶ *Danville, Ill.* Čianykščiai angliakasiai Western Brick Co. gavo nuo organizacijos paliepimą dirbti toliau. Leista dirbti ir Hegeler kasyklose La Salle.

¶ *Louisville, Ky.* 1000 darbininkių dirbtuvėse American Tobacco Co. pakėlė streiką. Jos reikalauja dresnių algų.

¶ *Cincinnati, O.* Rengiasi streikuoti darbininkai minkštųjų anglių kasyklų Ohio valstijoj. Tose kasyklose dirba 60000 darbininkų.

¶ *Baltimore, Md.* Angliakasiams Marylande ir šiaurinėj West Virginioj likos pakeltos algos.

¶ *Ogdenburg, N. Y.* Visi budavonių organizuoti darbininkai paliovė dirbę. Jie reikalauja 50c. už dieną daugiau.

¶ *Ballston, N. Y.* Vėžių klotojai Deleware & Hudson gelžkelio paliovė dirbę. Jie reikalauja po $1.70 už dienos darbą; dabar jie gauna tik po $1.40.

¶ *Philadelphia, Pa.* Gelžkelių kompanijos viena po kitai sutinka pakelti tarnaujančių algas ir tokiu budu laukiamas jau didelis streikas likosi prašalintas.

¶ *La Crosse, Wis.* Sustreikavo mokyti alaus leidėjai čianykščiose alaus leidyklose ir per tai leidyklas atsiėjo suvisu uždaryti.

¶ *East Liverpool, O.* Pasibaigė streikas merginų čianykščiose puodų dirtuvėse.

¶ *New York.* New York Central gelžkelio kompanija pakėlė algas tarnaujančių gaunančių mėnesyj mažiau kaip 200 dol.

¶ *Lexington, Ky.* Anglių kasyklų savininkai rytiniame Kentucky garsina, jog jų kasyklose nebus streiko. Čia dirba 10000 darbininkų.

¶ *Du Bois, Pa.* Angliakasių komisija čia susirinkusi nutarė nestreikuoti, kol traukiasi tarybos su kasyklų savininkais.

¶ *Detroit, Mich.* Angliakasiai Michigan valstjoj nutarė nuo 1 d. balandžio pradėti streiką.

¶ *Yonkers, N. Y.* Sustreikavo čia 500 dailidžių. Jie reikalauja po $4.50 už dienos darbą. Teplioriai teipgi reikalauja 50c. daugiau už dienos darbą.

¶ *Irwin, Pa.* Westmoreland Coal Co., Penn Gass Co., United Coal Co, Clean Coal Co. ir Skelley Coal Co. pakėlė 5000 angliakasių algas ant 5½%.

¶ *Philadelphia, Pa.* Streikuojanti tarnai Philadelphia Rapid Transit Co. nutarė tęsti streiką toliau, kol kompanija ne išpildys jų reikalavimo.

¶ *Pittsburg, Pa.* Čia vedamos tarybos terp minkštųjų anglių kasyklų, savininkų šito apskričio ir darbininkų atstovų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ NEW HAVEN, CONN.

Kaip paduoda laikraštis "New Haven Times Leader" pasibaigė byla lietuvaitės merginos Zofijos Krečmoniutės ir jos sandraugo Juozo Mitchelio, apkaltintų už užmušimą lietuvio Kulvinskio. Teismas abudu rado kaltais ir pasmerkė: Kričmoniutę 15 metų kalėjiman, o Mitchelį visam amžiui.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Kovo 21 d., svetainėje Stančiko, 205 — 115 st., buvo netikėtos prakalbos, pagamintos kokios ten "Apšvietos" draugijos (kokios Kensingtone nėra). Kalbėtojas buvo pakviestas Dr. A. K. Rutkauskas.

Susirinko žmonės, atvažiavo kalbėtojas, atėjo ir "Apšvietos" draugija visa, kiek tik yra, viena ypata. Dr. A. K. Rutkauskas norėjo pasiteirauti pas susirinkimo rengėją, apie ką nori, kad žmonėms aiškintų ir kokiam tikslui prakalbos parengtos? Rengėjas pasakė tiek, kad aiškintų apie gėrimą, apie uždarymą gertuvių (saliunų).

Žmonių prisirinko veik pilna svetainė. Laikas buvo pradėti darbą, bet nebuvo kam atidaryti susirinkimą, nes "Apšvietos" draugija buvo išėjus.

Kalbėtojas, matydamas, kad tvarkos nebus, o žmonės pradeda nerimauti; kreipėsi į tulus asmenis, idant atidarytų vakarą, bet nei vienas nėjo, turbut nepriguėjo į "Apšvietos" draugiją. Dr. A. K. Rutkauskas, persitikrinęs, kad tikrai yra betvarkiai surengtos prakalbos, paėmė ant savęs vedimą vakaro. Apie kalbą jo čia neminėsiu nes kalba tęsėsi gana ilgai ir daug buvo pajudinta klausimų, kurių paminėjimas užimtų daug vietos. Paminėsiu tik tiek, kad pasidarbavo daugiausiai T. M. D. naudai.

Po prakalbai, T. M. D. 113 kp. valdyba priiminėjo naujus narius. Prisirašė apie 20 aesmenų.

Dr. A. K. Rutkauskui paaiškinus apie rekalą remti aukomis vieną vokiską laikraštį leidžiamą lietuviškoje dvasioje, arba mergaitę vargoninko dukterį, Liudvilką Balčauskaitę, gimusią Kamajuose. Ji baigė Šv. Katarinos mokyklą Peterburge ir dabar baigią antrą kursą Varšavos konservatorijoje. Ji jau atsižymėjusi tarpe lietuvių daininkė, o neturtinga mergaitė. Dr. A. K. Rutkauskas davė iš tų dviejų pasirinkti. Visi vienbalsiai nutarė sušelpti musų dainininkę L. Balčauskaitę. Aukų surinktą $5.55 Pinigai pasiųsti į "Lietuvos" redakciją (jie gauti. Red.).

Academy Emporium Bldg.

Dar turiu pridurti, kad pasibaigus vakarui, T. M. D. 113 kp. turėjo užmokėti lėšas to vakaro, ko nesitikėjo ir nenorėjo, nes T. M. D. 113 kp. turi surengus prelekciją ant 10 d. balandžio šių metų.

Ypata, rengusi tas prakalbas, tikrai neišmintingai pasielgė ir verta papeikimo. *V. J. S—las.*

IŠ SAUTH BOSTON, MASS.

Trįs vietinės draugijos antrą Velykų dieną rengė fairus per ištisą sanvaitę, iki šubatai. Pelnas — pastatymui lietuviškos svetainės. Draugijos tos yra: D. L. K. Vitauto, Šv. Kazimiero ir Liet. Ukėsų Kliubas. Apie tai pranešė klebonui Žilinskui, kad draugijos neužkenktų vieną kitai. Bet klebonas, vietoj padėti geram mieriui, sušaukė kitas trįs bažnytines draugijas ir uždraudė dalyvauti. Nes, girdi, pirmiausiai reikia bažnyčios skolas išmokėt, klebboniją pastatyt, tik paskui galima bus apie svetainę kalbėti. Bažnytinės draugijos nutarė surengti savo fairus tame pat laike. Tai tau ir sutarimas! Matyt negalima nebažnytinėms draugijoms su bažnytinėms susitarti besistengimai eina ant niekų nes bažnytinės draugijos, kaip kur kunigų sukurstytos tautiškoms draugijoms viską ant keršto daro.

Apsižiūrintis.

IŠ VIRGINIA, MINN.

Sitame miestelyje lietuvių yra 9 šeimynos, vienučių apie 18.

Siuom tarpu darbai čia eina pusėtinai rudos kasyklose ir lentų piovyklose dirba pilną laiką. Už darbą po žeme moka po $2.40 už 10 valandų (čion unijos nėra). Ant viršaus moka po 2 dol. ir daugiau.

Apšvietimas čianykščių lietuvių visai žemas. Iš laikraščių ateina: du egzemplioriai "Lietuvos" ir vienas "Saulės". Čion smuklės uždarytos per velykas, bet žmones užsisakė gėrimų pirm laiko užtektinai ir teip gražiai stalą apsistatę gieda Aleluja, kol alus viršų gauna ir žmones net su kirviais ima kapotis. Kitoj vietoj per velykas burelis įkaitusių lietuvių susikibo ant gatvės, susidraskė drapanas. Ant nelaimės atvyko policistas ir prisiėjo keliems pernakvoti šaltojoj.

A. I. Mosger.

PRANEŠIMAS AUKAUTOJAMS.

Malonus Tautiečiai!

Jusų prisiųstas aukas vedimui teismo, kad išgelbėti Uršulę Zakonaitę, apturėjome, už ką jums širdingai ačiu! Kiek vėliaus visų aukautojų pravardes ir aukas pagarsinsime per "Tėvynę". Atminkite broliai ir sesers, kad šitoji byla mums yra gana svarbi. Jai jiems pasiseks ir šitą lietuvaitę išsiųst iš Amerikos, tai drąsiai galima sakyt valdiškieji Immigracijos ponai komisoriai, podraug su Amerikoj esančiais Maskolijos šnipais, sutaisys tam tikras teises, panašiai šiandieninių Italijonų, kuriems atkeliaujant reiks atsivežti visokius paliudijimus, kad jie ne pavojingi dabartinių betvarkių valdžioms, kitaip neleidžiami į Jungtines Valstybes, ir šitieji E. St. Louis, Ill. atsitikimai gal suteiks didžiausią nelaimę musų tautai, jeigu mes tik, rankas nuleidę, tykiai sėdėsime ir duosime nekurioms ypatoms, kurį jiems nepatinka, ar gal ant pareikalavimo šnipų, grįžint iš Amerikos atgal į Maskolijos valdžios rankas; jeigu mes tyliai lauksime, it žydai "manos" nukrintančios, tai jie ir įtaisys panašias tiesas, užgirs, paduos į kongresą ir užtvirtįs, teip kaip tik jiems patinka. Bet mes apie tą dalyką suprantame visai kitaip. Mes žinome gerai, kad mes esame žmonės ir ant toliaus žmonėms norime but, drąsiai stosim į kovą su tironais, nepaisant, kad kovoje turėtume ir pražut!

Todėl kas gyvas sukruskime prie darbo! Pirmiaus mes buvome manę, kad užteks gal tik trijų šimtų doliarių, bet kaip dabar pasiaiškino, gal dar neužteks ir tukstančio apmokėti lėšas minėtos bylos vedimo. Mat advokatas pats vienas reikalauja penkių šimtų dol. tik už nuvažiavimą į Washingtoną, D. C., o kur kitos lėšos? Rodosi butų malonu, kad nors šį sykį musų didžiosios tautiškos organizacijos stotų už šitąjį reikalą. Priederme rodosi didžiausia apie tokius reikalus kalbėt didžiuose susivažiavimuose tautiškų seimų. Vertėtų S. L. A. 25 seimui išnešt rezoliuciją ant šio klausimo, ir apskelbt per kasdienius, geresnius laikraščius angliškoj kalboj, kaipo taiė: "N. Y. World" ir kitus. Mes pasitikime, kad musų 88tos kuopos S. L. A. balsas bus išgirstas.

Su pagarba vardans Komiteto
J. N. Simanauskas.

Aukas siųskite:
J. N. Simanauskas,
452 Collinsville Ave.,
E. St. Louis, Ill.

GYVENTOJŲ SURAŠYMO REIKALUOSE.

Pereituose metuose kun. Žilinskas sumanė suskaityt, kiek lietuvių yra Amerikoj. "Lietuva" tam tyčia net ir žmogų paskyrė skaitlines sutvarkyt. P. Gabrys ir rankvedį parašė, kaip statistiškos turėt but tvarkomos. Bet kas iš to išėjo?.... Niekas. Nes kas galėjo surašyti ir suskaityti lietuvius išsisklaidžiusius po Colorado, Arizoną, Californiją ir kitose tolimose valstijose Suvienytų Valstijų? Kas suskaitys tuos pavienius gyventojus ir darbininkus ant farmų?.... O tokių yra ne mažai.

Taigi šįmet Suv. Valst. valdžia šį darbą mums atliks, nes darys surašą visų gyventojų Suv. Valst. tame ir lietuvių.

Kitais metais, kada surašas Suv. Valst. gyventojų buvo daromas, lietuviai buvo užrašomi maskoliais, arba vokiečiais, šįmet gi, kadangi chicagiečiai pasidarbavo, gautas paliepimas iš Washingtono *"lietuvius gimusius krašte, žinomame kaipo Lietuva užrašyti lietuviais"*.

Dabar gi mums lietuviams reik tik pasistengti, kad lietuviai lietuviais ir pasiduotų surašuose, nes priešingai, jeigu mažas skaitlius lietuvių pasirodys, tai ir vėl lietuvius priskaitys prie maskolių arba vokiečių ir vėl mes nežinosim, kiek lietuvių yra Amerikoj.

Jeigu visi lietuviai lietuviais pasiduos, tai iš šių metų surašo mes sužinosime netik, kiek lietuvių yra Suvienytose Valstijose, bet teipgi žinosime kiek vyrų ir kiek moterų, ir kokio amžiaus. Sužnosime kiek vedusių, kiek pavienių, kiek našlių ir kiek persiskyrusių porų; sužinosim kiek vaikų ir koks nuošimtis mokyklose. Sužinosim, kiek darbdavių, darbininkų, ir bedarbių; sužinosim, kiek moka skaityt, rašyt ir angliškai kalbėt. Teipat žinosim, kiek tokių, kurie turi savo namus ir farmas, o kiek lietuvių randas moka.

Kad tai sužinot, gale balandžio mėnesio į kiekvienus namus ateis žmogus nuo valdžios pasiųstas ir klaus:

1. Kaip tavo vardas?
2. Kiek metų turi?
3. Ar vedęs, ir kelintą kartą esi vedęs; ar našlys, ar persiskyręs su pačia, ar pavienis?
4. Kiek metų gyveni su paskutine pačia?
5. Kiek vaikų turėjot?
6. Kiek vaikų mirė?
7. KUR ESI GIMĘS?
8 ir 9. KUR TAVO TĖVAS IR MOTINA YRA GIMĘ?
10. Kokiuose metuose atvažiavai į Ameriką?
11. Ar turi amerikoniškus pilnus popierius, ar tik pirmus, ar jokių neturi?
12. Ar kalbi angliškai?
13. Kokioj dirbtuvėj dirbi?
14. Kokį darbą dirbi?
15. Ar dirbi už algą, ar samdai kitus pas save dirbti; ar dirbi tik pats sau?
16. Ar buvai be darbo 15 d. balandžio (surašo dienoj)?
17. Kiek sanvaičių buvai be darbo per ištisus 1909 metus?
18. Ar moki skaityt (jeib kokioj balboj)?
19. Ar moki rašyt (jeig kokioj kalboj)?
20. Ar lankei mokyklą po rugsėjo 1, 1909 m.
21. Ar gyveni savąm name, ar samdai?
22. Ar turi morgičiu ant savo namų?
23. Ar turi savus farmą arba namą?
24. Ar dalyvavai karėj 1864 m.?
25 Ar esi neregys?
26. Ar esi kurčias ar nebylys?

Ant šitų visų klausinių kiekvienas privalo teisingai atsakyti. Jeigu gi sakytų neteisybę, arba neatsakytų visiškai ant virš minėtų klausimų tai užsitrauks ant saves Suvienytų Valstijų teismą ir bausmę (skaityk taisykles direktoriaus Durand "Lietuvoj" 12 numeryj).

Dėlto, pertikrinimui, kad jusų teisingi atsakymai nebus panaudojami ypatiškiems reikalams ir, kad nejžeis jusų gerovės ir kad statistika nieko bendro neturi su taksais, kariumene, ateivyste, lankymu mokyklos ir kitais klausimais, tai liudija prezidento Suvienų Valstijų apskelbimas, kuris tilpo "Lietuvos" 13 num. ir kurį velyčiau perskaityti.

Lietuviams šiame surašo laike turi rupėti, kad visi lietuviai lietuviais užsirašytų, idant įgyt sau atskirą lietuviams rubriką (vietą).

Surašinėjimas prasidės 15 d. balandžio ir miestuose turinčiuose virš 5000 gyventojų trauksis ne ilgiau kaip dvi sanvaiti, o sodžiuose ir mažuose miesteliuose turi but užbaigta iki 15 d. gegužio.

Pirm negu surašinėtojas ateis į namus, gausit lakštą popieriaus su klausimais ir ten bus vieta atsakymams.

Yra pageidaujama, kad kiekvienas turėtų surašęs atsakymus ant virš minėtų klausymų ir paliktų juos namie, o ypač tie kurie nesitiki but namie dienos laike.

J. Varkala.

P. Varkala, yra atsistentu supervizoriaus Census Biuro Suv. Valst. I Illinois distrikto.

Red.

KAS ČIA? NESUPRATIMAS AR MELAS?

"Lietuvos" num. 11—12 p. Kazių Juozas, ir "Vienybės Liet." num. 7—11 p. V—tis, lyg susitarę nupiešia visą eilę socijalistų negražių darbų ir apdovanoja juos tokiais epitetais, kaip "juodašimčiai", "juodarankiai", "rogresistai" ir tt. Atleisk jiems Viešpatie, nes nežino ką daro! Abudu sako, buk socijalistai visada buvo ir yra priešai dailos, — teatrų, dainų, koncertų. Bet Bostone lyg ant nelaimės, yra visai priešingai: Birutės Kanklių Choras, kuris susideda iš apie 30 ypatų, didesnėj dalyj yra iš socijalistų ir vadovauja jame socijalistai; teatrališka kuopa "Žaibas" susideda iš apie 20 ypatų ir tai kone visi socijalistai, ypatingai visi vadovai socijalistai. Tas darbas grupos pakėlė lietuvius ant tiek socijališkai, kiek tautiškai; tą gali paliudyt šimtai Bostono lietuvių, kurie lankė "Žaibo" teatrališkus perstatymus. Reikia dar paminėti B. K. choro koncertus, prakalbas; yra dar teatrališka kuopelė prie 60 kuopos L. S. S. A., kuri teipgi surengė apie 4—5 perstatymus, ir trumpam laike perstatys dar vieną. Kiek 60 kp. L. S. S. A. surengė prakalbų, tai nei puses tiek nesurengė visos Bostono pešelpinės draugijos (prakalbos tai ne daila. Red.), kiek pereitą žiemą skaityta prelekcijų, o vistik, Michelsono, Dr. F. Matulaičio, Antonovo, Zimonto ir 60 kp. L. S. S. A. Gal tai vis buvo platinama "nešvari socijalizmo taiktika", nes sacijalistai visur vadovauja? Bet patartume kreipčis į Bostono lietuvius, o jie atsakys, kad buvo lošta "Žaibo" "Živilė", "Keistutis", "Išgriovimas Kauno pilies", buvo dainuojama B. K. Choro Lietuvos hymnas, Sugrįžk Lietuvos sunau, Paukšteliai mieli ir tt. Prelekcijos buvo iš astronomijos, geografijos, chemijos ir tt. Tai tiek Bostone; o kur visa Massachusets valst. Maino, Connecticuto, Varmouth, New Haven ir NewJersey, net New Yorko? Kalbėjo Antonov, Michelsonas, Dr. Matulaitis, Bagočius, Gegužis. Kas lietuvius suorganizavo Gardnere, Mass., Athole, Mass., Brocktone, Worcesteryj, Lawrence, Cambridge, Brightone, Haverhile ir tt.? Mes Naujos Anglijos lietuviai turime gerą tautietį A. Ramanaucką, bet žmogus priverstas gyvenimo aplinkybių, negali visada iš namų atsitraukti, tai musų garsi kolionija miegotų ramiu tautišku miegu, jei ne tie "nešvarus" socijalistai. Ką pasakiau apie Bostono ir visos Naujos Anglijos socijalistų nuveiktus darbus, tai tą nors iš dalies galima pasakyti ir apie kitų kolionijų socijalistus, nes ant kiek duodasi matyt iš laikraščių, kaip Chicagoj, teip Brooklyne, Shenandoah, Scrantone ir kitur, vis yra jei ne grynai socijalistų teatrališkos kuopelės, tai nors išdalies priklausančios socijalistams ir dėltogi matosi, kad socijalistai veikia tiek labui tautos ir pakėlimui žmonijos, kad jiems tautiečiai pavydi. *J. P. Raulinaitis.*

PATAISYMAS.

"Lietuvoj", korespondencijoj p. Adomaičio iš Herrin, tilpusioj Nr. 3, įsiskverbė šios klaidos: pasakyta, kad Joną Lenkutį, einant darban patiko nelaimė. Turi but einant koridoriumi. Turi but ligonbutyj pasimirė trečią dieną, o ne po 8 sanvaičių.

Klaidos panašios atsitinka pertai, kad korespondentai kartais teip nesuprantamai rašo, kad jų rašto negalima suprasti, todėl kartais redakcija ir klaidžiai raštą supranta. Korespondentai, parašę, turėtų pats dar kartą savo raštą perskaityti ir jį gerai sutvarkę, siųsti redakcijon.

DORIŠKA TOLYBĖ KARUI.

Po šituo antrašu akyvą straipsnį randame mėn. laikraštyj "The West Coast", rašytą Harvardo universiteto prof. Wm. Jameso. Nors straipsnis gana ilgas, bet labai svarbus savo turiniu, todėl jį čia paduodame ištisai:

Karas prieš karą nėra jokiu šventadienio pasikieminėjimu, ar stovykliniu tuntu. Kariškieji jausmai perdaug giliai įsisėdę išsižadėjimui savo vietos terp musų idėalų, kol neatsiras jų vieton kas geresnio, kaip garbė ar gėda, kurios pripuola tautoms, ir vienatoms nuo politikos kįlimo ar puolimo bei vaizbos keitimos. Šiandieniniame žmogaus santykyje prie karo yra kas tokio labai priešgyningo. Klausk visų musų milijonų, šiaurėje ir pietuose, ar jie dabar balsuotų (jei tas butų galimu), karą už musų susivienyjimą iš istorijos išbraukti ir jo požygių bei mūšių aprašymus pakeisti taikaus pėrėjimo aprašymu, o tikrai gal kokia sauja kraštutiniųjų pasakytų, teip. Tie pratėviai, tos pastangos, tie atminimai bei legendos yra pačia idėališkiausia dėlimi to, ką mes dabar išvieno turime, šventa dvasiška nuosavybė verta daugiaus, kaip visas pralietas kraujs. Bet paklausk tų pačių žmonių, ar jie su šaltu krauju dabar pradėtų kitą naminį karą apturėjimui kitos panašios nuosavybės, tai nei vienas vyras, ar moteris nebalsuotų už tą sumanymą. Šios dienos akyse, nors ir branginami butų karai, jie neprivalo buti apšaukiamais vien dėl idėališkos piutės. Tiktai tuokart priverstų kuomet priešo neteisybė neduoda mums pasirinkimo, karas tąsyk yra laikomas leistinu.

To nebuvo senovės laikuose. Senovės žmonės buvo medžiotojais ir medžioti kaimyniškąją padermę, išgalabinti vyrus, išplėšti kaimą ir nusivesti moteris buvo pelningiausiu ir labiausiai judančių guvenimo budu. Šiteipos tapo parinktos karingesnės padermės ir pas vadovus bei žmones grynas aršumas ir garbės mėgimas pradėjo maišytis su pamatingesniu plėšimo mėguliu.

Šių dienų karas yra toks brangus, kad mes jaučiame vaizbą patogesniu keliu esant plėšimams; bet šiodieninis žmogus perėmė visą savo prosenių aršumą ir visą jų garbės mėgulį. Karo nelemtybės bei baisybės išrodinėjimas nepadaro į jį jokios veikmės. Baisybės gimdo žingeidumą. Karas yra galingu gyvenimu; tai yra gyvenimas ant mirties krašto; karo mokestis yra vienintėlės, kurias žmonės niekuomet nesisvarsto užmokėti, kaip visų tautų budžėtas mums parodo.

Istorija yra kraujo maudykla. Illiada yra vienas ilgas apipasakojimas to, kaip Diomedes ir Ajaksas, Saperdonas ir Hektoras buvo užmušti. Nepagailėta mums smulkmenų apie žaizdas, kurias jie padarė ir graikų protas buvo maitinamas šita apysaka. Graikų istorija tai užpuolimų bei imperialybės panorama — karas vardan karo, visiems valstiečiams esant karžygiais. Tai yra baisus skaitinys dėl savo visiško besuomoniškumo — išskyrus "istorijos" padarymo tikslą — istorija gi yra didžiausio civilizacijos naikinimo istorija, iš protiškosios pusės gal augščiausia, kokią pasaulis kuomet yra matęs.

Šitie karai yra grynai plėšikiškais. Puikybė, auksas, moterįs vergai, užsidegimas buvo vienintėliais jų mieriais. Antai peloponėziškame kare atėniečiai klausia Meloso salos gyventojų, buvusių nepriklausomais, ar jie nepripažins jų viešpatybės. Įgaliotiniai susicina ir kelia ginčus, kuriuos Tukidides paduoda pilnai ir kurie dėl saldžios formos pritinkamybės butų patenkinę Math. Arnoldą. "Galiunai reikalauja to, ką jie gali", sakė atėniečiai, "silpnieji gi duoda tą, ką jie turi". Meliečiams sakant, kad greičiau kreipsis prie dievų negu pasiduos vergais, atėniečiai atsako: "Į dievus mes tikme ir žmones pažystame, kad sulyg savo prigimties dėsnio jie valdo, kur tik jie gali. Šitas dėsnis nėra musų išduotas ir ne mes pirmutiniai elgiamėsi sulyg jo; mes jį tik pabęldėjome ir mes žinome, kad jųs, ir visi žmonės, jei butumete tokiais galingais kaip mes, darytumėte tą patį, ką ir mes darome. Tiek kaslink dievų; mes jums pasakėme, kodėl mes tikime stovėti jų geroj nuomonėj teip augštai kaip jųs." Meliečiai, žinoma, atsisakė ir jų miestas buvo paimtas. "Čia atėniečiai", pasakoja Tukidides ramiai, visus tinkamus į karą išgalabijo, o moteris ir vaikus padarė vergais. Paskui jie salą apnaujokino, pasiųsdami ten penkis šimtus savo naujokų."

Aleksandro karjera buvo gryna ir tiesi plėšikybė, niekas daugiau kaip galybės ir plėšimų siutinys papuoštas didvyrio pobudžiu. Išminties principo nebuvo joje ir kaip tik jis pasimirė jo generolai ir governorai ėmė užpuldinėt vienas ant kito. Anų laikų žiaurybė yra nejtikėtina. Kaip Roma galiaus pergalėjo Graikiją, Romos senatas Povilui Emilijui paliepė atlyginti savo kareiviams už jų triusą, pavedant jiems seną Epyro karaliją. Jie apgulė septynias dešimtis miestų ir nusivedė šimtą penkias dešimtis tukstančių gyventojų vergais. Kiek jie išgalabino, aš nežinau; bet Etolijoje jie išgalabino visus senatorius, viso penkis šimtus ir penkis. Brutus buvo 'iš jų visų prakilniausias romėnas", bet paskatinimui savo kareivių prieš apgulant miestą Filipi jis tepgi pažada pavesti jiems miestus Spartą ir Tesaloniką plėšti, jei jie išlaimės kovą.

Tokia buvo kraujo godi auklė, kuri mokino draugijas sankabos. Sitą karingąjį typą mes perimame; ir už didžiumą didvyrybės jiegų, kurių žmonija yra pilna, mes turime buti dėkingais šitai žiauriai istorijai. Negyvi žmonės nepasakoja pasakų, o jei ir butų kokios padermės kitokio typo kaip šitas, tai jos nepaliko savųjų gyvais. Musų proseniai įdiegė aršumą į musų kaulus ir smegenis ir tukstančiai metų rymties neišvarys jo iš mųs. Liaudinis vaizdumas gerai tarpsta nuo minties apie karus. Tegul sykį liaudinė įšjauta pasiekia tam tikrą kovojamą laipsnį, tai jokis vadovas neatsilaikys jai. Burų kare abi valstybės pradėjo neštis augštai, bet negalėjo ten pastovėti, kariškos tamprybės joms buvo perdaug. 1898 m. musų žmonės gavo paskaitytį žodį *karas* trijų colių ilgio raidėmis per tris mėnesius kiekvienam laikraštyje. Įlaidusis politikas McKinley buvo nušluotas jų įsigeidime ir musų purvinasis karas su Ispanija rados butinumu.

Iki šiai dienai civilizuotoji išjauta yra įdomum protiniu sąmįšiu. Kariškosios omės ir idėalai nei kiek nėra susipnėję, bet yra papriešijamos atžvalginių kritikų nemažai sulaikančių jų senovinę laisvę. Daugybė raštininkų išrodinėja kariškosios tarnybės žvėriškąją pusę. Grynas plėšimas ir valdymas neatrodo jau doriškai parodytinais tikslais ir reikia surasti priedangos priskaitančios juos tik priešui. Anglija ir mes, kaip musų kariumenės ir laivijos vyriausybės tolydžio tvirtina ginkluojamės tik vardan "sandaros". Tai tik Vokietija ir Japonija ką yra linkę prie plėšių ir garbės. "Sandara" kareivijos burnose šiandien reiškia "laukiamą karą". Žodis pasiliko grynai paskatinamuoju ir jokia valdžia tikrai sandoros trokštanti neprivalytų leisti jį spaudinti laikraštyj. Kiekvienas vėliausias žodynas turėtų pasakyti, kad "sandara" ir "karas" reiškia tą patį daiktą, galimą, ar tikrą. Net galima teisingai pasakyti, kad begalo nuaštrintas lenktyniškas tautų rengimos į karą yra tikruoju karu, stoviu nepasiliaujamu; ir kad mušiai yra tik kaip ir viešas patikrinimas viršaus laimėto "sandaros" metu.

Aišku, kad sulyg šito dalyko civilizuotasis žmogus išauklėjo tam tikrą dvigubą asmenybę. Jei paimsime Europos tautas, tai jokis teisotas reikalas kurios nebuk jų neišteisįs baisių išnaikinimų, kuriuos karas butinai padaro. Išeitų, kad sveikas protas ir išmintis turėtų surasti kelią taikos pasiekimui kiekviename teisingų reikalų susirėmime. Aš pats manau, kad musų šventa priderme yra tikėti į tokį tarptautišką teisingumą kaipo į galimą. Bet, teip kaip dalykai stovi dabar, aš matau kaip neišpasakytai sunku yra suvesti taikos ir karo šalininkus į kruvą ir man rodos, kad sunkenybė paeina nuo tam tikrų netobulybių taikybės programe, kurios griežtai pastato kariškąjį vaizdumą, ir iki tulam laipsniui teisingai, prieš jį. Visoje apšnekoje abi šalįs stovi ant vaizdomojo ir sentimentalinio pagrindo. Yra tik utopija prieš utopiją ir visa, kas yra abstraktišku ir hypotetišku. Priklausomai nuo šitos kritikos ir pasargos aš bandysiu apibudinti abstraktiškais mojais priešingąsias vaizdomąsias pajiegas ir nurodyti į tą, kas mano paties labai klaidingam protui atrodo geriausia utopijine hypotėza, tikriausiu sutaikymo buklu.

Savo pastabose, nors esiu taikininku, aš atsisakau kalbėti apie žvėriškąją karo režimo pusę (daugeliui raštininkų jau tą padarius) ir apšnekėsiu tik augštesniuosius kariškojo sentimento išvyzdžius. Patrijotybė nei vienam nesimato atmestina; neigi kas užgins, jog karas yra istorijos romanu. Bet perdėta išdidybė yra kiekvienos patrijotybės siela, o galima žiaurioji mirtis yra visokio romano siela. Kariškos dvasios tėvynainis ir romano mėgėjas visur, ypatingai gi profesijinis kariškasis luomas nei ant valandos nenori sutikti, kad karas gali buti pereinamąja apsireiškybe draugijos besiplėtojime. Anot jų, tai teip kaip avinio rojaus suoprotis, kuris yra priešingas musų augštesniam vaizdumui. Kur tad butų gyvenimo skardumas? Jei karas kuomet pasiliautų, tai mes iš naujo turėjome jį atrasti, norėdami gyvenimą atpirkti nuo musistelbusio išsigimimo.

Atžvalginis karo teisininkas iki šiai dienai visą jį ina tikėjimiškai. Tai yra kaip ir sakramentas. Jo nauda yra teip pergalėtam kaip ir pergalėtojui; ir neskaičius net naudos, jis, girdi, yra tikra gerybe, kadangi jis yra žmogaus priegimčia augščiausiame josios krutumo laipsnyj. Jo "baisybės" yra pigia kaina mokama išvadavimui nuo vienintėlio laukiamo pasirinkimo, gizų ir mokytojų, bendramokslybos ir gyvulių meilės, "vartotojų sąjungų" ir "suvienytų labdarybių", neapribotos pramonybės ir neužraustančio sumoterėjimo pasaulio. Nei parlekos, nei sunkenybės, nei narsos jokios! Prasmegk su tokiu planetos laidaru!

Ant kiek vidurinė šito jausmo esmė siekia, kaip man žiurisi, tai jokis sveiku protu žmogus negali su ja bent iš dalies nesutikti. Kareivybė yra didele musų ištvermės idėalų išlaikytoja, žmogaus gyvenimas gi neturįs reikalo ištvermei buti apgalėtinu. Be pavojų ar dovanų drąsuoliui istorija ištikro butų be skonies; yra kareivybės pobudžio typas, kurį kiekvienas jaučia žmonijai reikalingu niekuomet nepaliauti auklėjus, nes kiekvienas jaučia jo išnašumą. Žmonijos priederme yra užlaikyti kareivinius pobudžius atsargoj — užlaikyti juos, jei ne vartonei, tai kaipo tikslą ir kaipo grynos tobulybės dalis — idant Roosevelto silpnuoliai ir ištyžėliai negalėtų pabaigti, visą kitą priversdami išnykti nuo gamtos paviršio.

Šitas prigimtinis jausmas, manau, padaro giliausią kareivybės raštininkų sielą. Be jokios išimties, žinomos man, kareivininkas raštininkas žiurį nuo augštos mystiškos atžvolgos į savo dalyką ir laiko karą biologiška ar sociologiška reikybe, nevaldoma paprastų psychologiškų stabdymų ar motyvų. Kaip vystymos laikas yra gana pribrendęs, tai karas turi įvykti, ar yra reikalas, ar ne, kadangi darėmi teisinimai visuomet buva išgalvoti. Karas, žodžiu, yra neatmainoma žmogaus priederme. Homer Lea, savo neseniai išduotoj knygoj "The Valor or Ignorance" (nežinybės narsa) atsistoja lygiai ant šito pagrido. Jam prieruoštis karan yra tautybės esme, o išlaikybė jame augščiausiu tautų sveikatos laipsniu.

Tautos anot jo niekuomet nestovi ant vietos — jos butinai turi plėstis ar trauktis, sulyg jų gyvybės ar karšaties. Japonai dabar eina augštyn; ir dėl prilikimo dėsnio tame dalyke nėra galimu, idant jos diplomatai, neilgai trukus su nepaprastu prametymu neužeitų ant didesnės pergalių politikos — kurioje pirmutiniais jos žingsniais buvo karai su Chinija ir Rusija ir josios sandora su Anglija ir kurios galutinu tikslu yra užgriebti Filipinų ir Havai salas, Alaską ir visą musų pakrašti į vakarus nuo Sierra įklanio. Šitas Japonijai duos, ko nepergalimas jos, kaipo valstijos pašaukimas verčia ją reikalauti, visu Tykuoju vandenynu valdyti; pasipriešinimui gi šitiems giliems mieriams mes, amerikiečiai, anot musų raštininko, be perdidelio manymo apie save, nežinybės, vaizbininkybės, sugedimo ir sumoterėjimo neturime nieko. Generolas Lea padaro techniską sulyginimą kariškų pajiegų, kokias mes šiandien turime pasipriešinimui Japonijos pajiegoms ir išveda, kad salos, Alaska, Oregonas ir pietinė Kalifornija pasiduotų kuone be pasipriešinimo, kad San Francisco turėtų pasiduoti su dviem sanvaitėm laiko Japonų apgulimui, kad su trimis ar keturiais mėnesiais karas pasibaigtų ir musų visuomenė, negalėdama atgauti to, ką ji per neapžiurėjimą nepasistengė kaip reikia apsaugėti, "pairtų" iki koks Cezaras neatsirastų sulieti mus vėl į tautą.

Baisi pranašybė ištikro! Bet negalima tikėti, kad japoniškųjų dipliomatų protas butų cezarinės ryšies, kurio istorija parodo tiek daug pavyzdžių ir kuris generolui Lea visą baimę padaro. Bet nėra priežasties manyti, idant moterįs negalėtų buti napoleoninės ir aleksandrinės žmonių ryšies motinomis; o jei jie pasirodytų Japonijoje ir rastų sau progą, tai lygiai tokios netikimybės, kokios "Nežinybės narsa" piešia, gali rastis užsislėpusiomis pas mus, kad ir kaszin kaip nežinotume japoniškosios protybės pabuklių, tai vis mes galime išdrįsti atmesti tokius prileidimus.

Kiti kareivininkai yra painesmais ir doringesniais savo sąprotavimuose. Geru šito pavyzdžiu yra S. R. Steinmetzo "Philosophie des Krieges". Anot šito rašėjo, karas yra prilikimas leistas Dievo, kuris sveria tautas ant savo sverkių. Tai esą butina valstybės forma ir vienintėlė veikybė, kurioje žmonės gali panaudoti visas savo pajiegas tuojaus ir vienan spuogan. Jokia pergalė nėsanti galima kitaip kaip tik su dorybių visybės išeiga, jokia suomuštis, kuriai nebutų kalta kokia yda ar silpnybė. Užsiitkėjimas, sankalba, tamprybė, didvyrybė, sąžinė, apšvieta, išradingumas, ekonomija, turtas, fiziška sveikata ir stiprybė — nėra tokios doriškos ar protiškos augstesnybės pusės, kuri nepasako, kuomet Dievas išduoda nuosprendį ir užleidžia žmones vienus ant kitų. Dr. Steinmetz netiki kad ilgainiui proga ir laimė ima dalį išdavos nulėmime.

Randamos dorybės, reikia pasakyti, visgi yra dorybėmis, augstesnybėmis, turinčiomis vertę teip taikioje kaip ir kariškoje lenktynėje; bet priegaidai ant jų buvant nesulyginamai didesnei antrame atsitikime, padaro karą greičiau pasigaunamu kaip teismą. Jokis teismas neprilygo prie jo vėtymų. Jo baisus kujis yra sukalėju žmonių į sankabias valstijas ir niekur kitur, kaip tik tokiose valstijose ką žmogaus prigimtis pilnai išplėtoja savo apėmį. Vienintėliu pasirinkimu esą "nuopuolis".

Dr. Steinmetz yra sąžiningas galvotojas ir jo knyga, nors nedidelė, turi daug svarbos. Josios turinys, man rodos, gali buti suglaustas į Simono Patteno žodžius, kad žmonija buvo išauklėta skausme ir baimėje ir kad pereitis į "smagumo ekonomiją" gali buti pavojinga esybei neturinčiai pajiegų apsiginti nuo jos išdėstančių veikmių. Jei mes kalbame apie baimę išsivadavimo nuo baiminio režimo, tai mes visą dalyką pa-

sakome vienu sakymu; baimė mums dabar užima vietą senovės priešo baimės.

Antra vertus, baimės nebutis prie dviejų vaizdumo negeistinybių, estetiškos ir doriškos: negestinybė, matyti ateitį, kurioje kariškasis gyvenimas su jo daugybe girtinų pusių niekuomet nebutų galimu ir kurioje žmonių likimai niekuomet nebutų sprendžiami greitai, sujudinančiai ir tragiškai, su prievarta, tik laipsniškai ir be patraukimo "išsiplėtojimu"; ir antra, negeistinybė matyti augščiausią žmogaus pastangos teatrą uždarytu ir puikiuosius kariškus žmonių gebsnumus pasmerktais ant visados buti užslėpimo stovyj ir niekad nepasirodančiais veiksme. Šitos tvirtinamos negeistinybės, nemažiau kaip ir kiti estetiški ir doriški reikalavimai, kaip man žiurisi, turėtų buti paisomi ir guodojami. Jų negalima atmesti vien tvirtinimu, kad karas yra lėšingu ir baisumi. Baisa padaro suojudį; kuomet gi klausimu yrai šgauti iš žmogaus priegimties visa, kas joje yra didžiausio ir augščiausio, tai kalba apie lėšas niekam netinka. Tokios vien negatyviškos kritikos silpnybė yra aiški — taikininkybė nepagimdo atsivertėlių iš kareivininkų pusės. Kareivininkai neužgina nei žvėriškumo, nei baisos, nei lėšų; jie sako tik, kad šitie dalykai papasakoja tik pusę pasakos. Jie sako, kad karas yra jų vertas, kad, imant žmogaus prigimtį kaipo visą, karai yra geriausiu apsaugojimu nuo josios silpnesnės ir bailesnės savo pusės ir kad žmonija negali priimti taikos ekonomijos.

Taikininkai turėtų giliau pažvelgti į savo priešų estetiškąją ir doriškąją pažvalgos pusę. Padaryk tą pirmiausiai by kokioj priešgynybėj, sako J. J. Chapman, tąsyk pastumėk tašką ir tavo priešas seks." Kol karo priešininkai neduoda nieko kito į karo grasinės veikybės vietą, jokios doriškos tolygybės karui, panašios, teip sakant, mechaniškai šilčio tolygybei, toliai jie nepažins pilnos padėjimo tikrybės. Priedermės, baudos ir priepažintįs vaizdomos jų piešiamose utopijose yra visos persilpnos ir perjaukios palietimui palinkusio prie kareivybės. Tolstojaus taikininkybė yra vienintėle išimčia iš šitos taisyklės, nes ji yra perdėm pesimistiška sulyg visų šio pasaulio vertybių ir padaro Dievo baimę suteikiančia dorišką paskatinimą, suteikiamą kitur priešo baime. Bet mūsų socijalistiškieji taikos skelbėjai visi tiki pilnai į šio pasaulio vertybes; ir vietoje Dievo baimės, vienatinė baimė, su kuria jiems lieka besiskaityti, yra neturto baimė, jei kas yra tinginiu. Šita silpnybė randama visoje socijalistų rašliavoje, su kurią man teko apsipažinti. Net Loweso Dickinsono parinktinėje pašnekoje didelės algos ir trumpos valandos yra vienintėliai priemoniais pergalėjimui žmogaus nenoro nemalonaus darbo. Tuo tarpu žmonės abelnai gyvena teip kaip gyveno, skausmo ir baimės ekonomijoje — nes tie iš mūs, kurie gyvena liuosoje ekonomijoje, yra tik sala audringame vandenyne — ir visa šios dienos utopijinės rašliavos atmosfėra atsiduoda šlykštybe ir paplavomis žmonėms, kuriems vis gyvenimo kartesnieji skoniai patinka. Tas, ištikro parodo abelną žemesnybę.

Žemesnybė yra visuomet pas mus ir nemielaširdingas josios papeikimas yra karo pagyrimu. "Šunes, ar jūs norėtumėte gyventi amžinai?" sušuko Friderikis Didysai. "Teip", sako musų utopijininkai, "gyvenkime amžinai ir kelkime savo paviršį lapsniškai". Geriausiu dalyku randamu pas musų "žemesniuosius" yra tas, kad jie kieti kaip nagas ir fiziškai bei doriškai kuone be jauslos utopijininkybė jiems peršvelni ir nemiela, kuomet kareivininkybė palaikytų jų rambumą, bet perdirbtų jų vertingą ypatybę "tarnybės" reikalaujamą ir tuomi išgelbėtų nuo žemesnybės įtarties. Visos žmogaus ypatybės įgija vertybę, jei jis žino, kad tarnybė jų reikalauja. Jei jis didžiuojas, tai jo paties išdidybė pakila tame pat santykyj. Nėra kitos tokios suorinkijos kaip kariumenė, tokios išdidybės auklėjimui; bet reikia išpažinti, kad venintėlis sentimentas, kurį taikiosios kosmopolitiškosios pramoninkybės vaiz-

(Tąsa ant sekto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

kaip tas žemiau bus aprašyta nuodugniau. Šitoji heliopoliškoji dievų geneologija buvo priimta visame Egypte su tuo skirtumu, kad visur priekyje devynijos, jos vadovu buva vietinis dievas; kur buvo buvę trejybės, ten nevisuomet buvo galima prašalinti motiną ir sunų; todėl tankiai atsitinka, jog dieviškoji "devynija" susideda iš 10 ar net 11 narių.

Dievių pobudis labai retai yra parodytas visai reiškiai; aplamai jos išrėiškia savimi priėmingumo ir gimdymo jiegą priešingume apvaisinančiai jiegai. Kaikurios jų yra gryniausiomis abstrakcijomis, pav., Mut ir Juzas, kurios apturėjo gyvastį tik per sutapatinimą su Izida, Hator ir Neit. Bast, Sechet ir Pacht; visos trys yra išreiškiamos su liutinėmis galvomis. Hator ir Neit, dangiškosios dievės, nekartą susilieja viena su kita kaipo myrio dievės. Neftisė teipgi yra priemonišku tvariniu, sulyg Izidos pavyzdžio.

Labai anksti buvo užmegztas dievų sąryšys su astronomiškais apsireiškimais. Dangiškų švietylų kultas senovės Egypte mažai dar yra ištirtas, todėl labai sunku yra pasakyti, kaip susižiedė pirmapradinės šito kulto pažiuros. Dar giliausioje senovėje pažymiausieji žvaigždynai buvo rišami su svarbiausiomis dievystėmis: Orionas su Ozirisu, Sirius su Izida, Saturnas su Horusu, Merkuras su Setu (Tifonu). Teip pat saulestovis įvairiuose metų sezonuose buvo išreiškiamas, bent vėlesnėje gadynėje, įvairiomis saulinio dievo formomis. Toki astronomiškieji apsireiškimai, kaip mėnulio faziai, teipgi turėjo sau mytiškus aiškinimus: šitai, pilnačio užstojimo laikas vadinosi "Oziriso susivienijimu su kairiąja akia". Brugsch ankščiau už kitus ištyrė egyptiškąją mytologišką astronomiją. Žinoma, joje daug kas tebėra dar tamsu ir nesuprantama.

Etimologiškieji senovės tekstų besidarkymai padaro nemaža sunkenybių jų supratimui. Męs visai negalime suprasti, ar šitie tušti mums sakymai turėjo gilesnę prasmę senovės raštininkams, ar mums reikia matyti juose galingos kalbos mąsties įtekmės išraišką. Be abejonės, geriausiai bus palikus be paisinimo visus senovės etimologiškuosius aiškinimus, jei į juos žiurėti kaipo į budą pamatiškam supratimui tikėjimiškų idėjų. Vardas Amon, sulyg kalbiškojo senovės egyptiškųjų kunigų aiškinimo, paeina nuo veiksmažodžio amen — buti užslėptu. Bet pirmapradinis supratimas apie Amoną visai neatsakė idėjai apie "užslėptą esybę". Oziriso vardą išdėstinėjo senovėje į user-ra, saulės jiegą. Etimologiškas žodžio Hathor išdėjimas į hat-hor — Horuso namai — teipgi neužsipelni ypatingo užsitikėjimo. Šitose etimologiškose lankstynėse greičiaus mums norisi tikėti į liuosą žodžių žaismę, arba poėtišką išsireiškimo budą, kuriuomi galima naudotis teip, kaip kam patinka. Egyptinė teologija ne tik bandė tokiais etimologiškais monais aiškinti gamtą, dievų pildenybes ir jų ypatybes, bet šituo budu naudojosi net sutvėrimui naujų sakmių; čion privesime vieną pavyzdį. Dievė Šedit buvo garbinama fajumiškame garde Šedoj kaipo Sebeko pati. Jos vardas tiesiog reiškia: "gardo Šedos užgimėlė", bet, ačiu savo vienbalsybei su žodžiu schedet — naikintoja, ji padarė priežąstį atsiradimui sakmės apie dievę naikintoją Sebeko-Ra prešų. Ant nelaimės tankiai buva sunku išaikinti tikrą dalyko padėjimą. Žemės dievą Keb (Qeb) tankiai išreiškia žąsies pavidale; ypatingas žąsies pavidalas teipgi vadinasi keb (qeb). Kartais šitą dievą vadina "didžiuoju gagentoju" ir pasakojama, jog jis padėjęs svietinį kiaušinį, iš kurio išėjo į svietą Ra. Ar čion turime reikalą su senovės kosmogonija, ar tik su mytu, atsiradusiu po hieroglyfiškųjų paveikslų ir kalbos įtekme, — atsakyti šitą klausimą nesiimame. Šitas pavyzdys parodo, kaip nereikia geriau, jog šitoje srityje stovime ant labai slidaus kelio.

Priešingume visoms kitoms tautoms egyptiečiai prisistatė sau dangų moteries paveiksle, žemę gi vyro paveiksle. Sulyg manymo vienų, dangus buvo moterim, Nut, kuri, sulinkusi ant žemės, rėmėsi ant jos kojomis ir rankomis: supratimu kitų ji buvo karve Hator. Sulyg vienos labai senos pažiuros dangus yra baisaus didumo veidu, dievas Horus (žodis her reiškia gymį, veidą) palaikomas keturių plaukų kasų, arba keturių Horuso sunų, kasų dievų, bet yra galima, jog šitas supratimas nepriklausė liaudinei tikybai ir buvo tik priemonišku teologijos tvariniu.

Iš vietinių kosmogonijų žinoma mums labai nedaug; visos jos buvo laipsniškai išstumtos ar perdirbtos heliopoliškosios kosmogonijos. Maspero savo tyrinėjimuose atkreipė ypatingą atidžią į tas egyptiškų tekstų vietas, kuriose yra nurodymai ar numojimai į pirmapradinius kosmogoniškus supratimus ir, be jokios abejonės, jo pažvalga ir tyrinėjimo budas yra teisingi, priešingai Brugscho manymui. Vietinis dievas visur yra garbinamas savo garbintojų svieto sutvertoju ir svietnamio priežastininku; priegtam pats tvėrimo veiksmas buvo suprantamas įvairiai, žiurint į tam tikros dievybės pobudžio ypatybes. Vandenkričių apielinkėje Chnum buvo prisistatomas kaipo puodžius, žiedžiąs svieto kiaušinį ant savo prietaisos, iš kurio viskas išsikalė. Memfisiškasis Pta sutvėrė svietą teip, kaip tikras amatininkas ar daildaris. Saisiškoji Neit buvo garsi audėja ir kaipo tokia buvo kosmogoniška dievybe.

Pirminiu principu, iš kurio atsirado visa gyvastis egyptiečiai kaip ir tulos kitos tautos, skaitė vandenį. Šitas pirminis vanduo, vadinamas Nun, turi visas vyriškas ir moteriškas gyvasties užmazgas. Supratimu vienų, Ra atsirado iš šito vandens; supratimu kitų, jis išsirito iš kiaušinio pavidale paukščio, ar jaunikaičio. Iš visų kosmogonijų labiausiai esame apsipažinę su heliopoliškąja, kuri turėjo didžiausią svarbą, buvo labiausiai išplatinta ir apėmė visas senesniąsias pažiuras, buvusias Žemutiniame Egypte. Sulyg jos mokinimo, svietas buvo sutvertas ir sutvarkytas devynių dievų, padariusių didįjį heliopoliškąjį ciklių. Žinoma, vietinis dievas Tum pasirodo pirmine priežastim; iš pradžių jis buvo vienas ir gludojo Chaose, arba pirminiame vandenyj; paskui jis, apvaisindamas save pats, pagimdė Šu ir Tefnet. Keb ir Nut (žemė ir dangus) gulėjo pirminiame vandenyj, drutai apsikabinę vienas kitą. Šu isiskverbė į jų tarpą, pakėlė Nut augštyn ir davė progą

Pav. 53. Šu atskiria Kebą nuo Nu

saulei pradėti jos kasdieninę kelionę po dangų. Pirmapradinė Šu reikšmė ir pobudis yra sunku pasakyti, kas liečiasi gi Tefnet, tai ji yra tiesiog tik kaipo moteriškas papildas Šu, priemoniškai sutvertas teologijos. Pasiremiant etimologiškais aiškinimais ji vėliaus skaitosi rasos asminimu, o Šu — oro sluogsniu, atidalinančiu dangų nuo žemės. Keb ir Nut savu žaru pagimdė Ozirisą, derlingą žemę su Nyliumi ir Setą, tirlaukį, drauge su dviem seserimis — Izida ir Neftise. Tuomi pasibaigė įrengimas svieto ir galėjo prasidėti jo istorija. Piramidiniuose parašuose minima apie trejas heliopoliškąsias devindievijas, padarančias 27 dievybes; apie dvi jų męs, ant nelaimės, neturime beveik jokių žinių. Šitie trys dievų cikliai apėmė, be abejonės, svarbiausius Žemutinio Egypto dievus ir buvo žiurimi euhemeriškai, kaipo trys dieviškos dinastijos, valdžiusios iki Menesui.

Kaip augščiau buvo pasakyta, didėji heliopoliškoji devindievija buvo pavyzdžiu klasavimui kosmogoniškųjų dievyščių, daugelio Egypto šventynių. Daugelis vietinių kosmogonijų buvo perdirbta pagal šitą pavyzdį, prie ko, žinoma, išėjo nemaža nesutinkamybių ir prieštaringumų. Kartais rasdavosi ir kitoki manymai, buvusieji, regimai, liaudinės vaizdos vaisiumi. Pasakojo, jog įkaitintas saulės spinduliais Nyliaus dumblas, pagimdė žmones, gyvulius ir augalus; net ir po šiai dienai Egypto gyventojai tiki, jog žiurkės atsiranda iš nyliškojo dumblo. Pasakojo teipgi, jog dievų ašaros davė gyvastį visiems gyviems daiktams. Panašios mąstys tankiai atsitinka magiškuose tekstuose.

Savotiška kosmogoniška sistema atsirado Hermopolyje, Toto garde. Ar mums joje reikia matyti pirmapradinę kosmogoniją, ar vėlesnių teologiškų pažiurų tvarinį, sunku yra pasakyti, bet čion priklausą tekstai, yra randami neankščiau naujosios viešpatystės gadynės. Hermopoliškasis vietinis dievas Tot skaityta dideliu rašto žynium, dideliu raganium, kuriam žodis buvo dideliu magišku pabuklu; jis tarnavo jam ir jo žmonių rolėje geradėjo. Kiti aštuoni hermopoliškieji dievai, padariusieji drauge vieną devyniją, sulyg savo prigimties buvo visiškai kitoniški negu tam tikri heliopoliškieji dievai. Kuomet šitie, išskyrus Šu ir Tefnet, buvo nuo seno žinomais deltoje vietiniais dievais, tai aštuoni Toto lydovai priešingai, yra dievybėmis suvisu abstraktiškomis. Prie keturių vyriškų hermopoliškųjų dievų, kurių vardai yra: Nu, Gech, Kek ir Nenu, prijungta keturios moteriškos "gramatiškosios" dievės: Nut, Gechet, Keket ir Nenut. Šitas keturias dievų poras Lepsius skaito keturių elementų atstovais: vandens, ugnies, žemės ir oro. Brugsch priešingai, Nu ir Nut skaito pirmine medžiaga, Gech ir Gechet — veikiančia galybe, kuri savimi apima laiką (Aion), geismą (Eros) ir orą (Pneuma); Kek ir Keket išreiškia tamsą (Erebos), o Nenu ir Nenut — kosmiškąsias nuosėdas. Bet šitie aiškinimai perdaug yra drąsus. Minėti aštuoni dievai, išreiškiami su varlių ar žalčių galvomis, arba šokančių babunų paveiksle, neturi tekstuose jokios charakteristikos; todėl visai negalima pasakyti, kokią rolę priskaitė hermoliškieji kunigai kiekvenam iš paminėtų augščiau aštuonių dievų; tankiai visi jie buvo suvedami į vieną surinktinę Chnumo esybę. Šita hermopoliškoji aštuonija buvo priimta ir kaikur Egypte, šitai, męs randame, pav., Amoną keturių dieviškų porų priekyje.

Augščiau privedėme keliatą teologiškojo manymo budo pavyzdžius ir teologiškų senovės egyptiečių sanprotavimų. Gaila, kad daug kas liekasi neaiškiu ir abejotinu; beveik visiška logikos nebutis mąstyse padaro didelę sunkenybę; sinkretiškasis apdirbimas ir simboliškieji dieviškų formų ir asmeniškų tikėjimiškų suopročių aiškinimai teipgi suteikia vos pergalimas sunkenybes. Įstabu, kad nežiurint į gilę panašių sanprotavimų senovybę, kunigai negalėjo išnaikinti šiurkščios animybės ir priduoti tam tikrą formą augštesnės tvarkos idėjoms. Visai klaidinga butų manius, jog kunigai buvę tik tikėjimo prižiurėtojais, tikėjimo, suverto žmonėms, kurio jie patys visai neturėjo. Nežiurint į simbolybę ir išreiškiamas juomi skaistesnes idėjas, jie tvirtai laikėsi tikėjimiškų formų, paliktų jiems jų pranokėjų. Filozofiškoji monotejybė, kurią egyptiškasis protautojas galėjo pasiekti, pritaikydamas savo savotiškus budus, nenorėjo ir negalėjo skirtis su politejybės. Senoviškos tikėjimiškų suopročių formos ir kultas buvo butinais tikėjimo elementais, kurių atmesti negalėjo nė filozofiškoji mąstis, nė pirmyneiginis kulturos vystymasi, kol antgalo, nauja dvasiška jiega nepergalėjo šito tikėjimo, priešgynybių bei tuščio sumaniavimo pilno ir ačiu magiškam pilnai išsigimusios bei šiurkščios niekatikybės.

23. KULTAS IR DORA.

Nusisiuntimo raštai. Be tam tikrų dalių paminėtų augščiau abelno tuginio veikalų, perskaitymo verti: Maspero, *Un manuel de hierarchie egyptienne* (Et. Eg. II, 1, 1888); Amelino, *Essai sur l'evolution des idées morales dens l'Egypte ancienne.* (1885).

Tikėjimiškasis kultas, žinoma, priklauso nuo dievybės turinio supratimo. Egyptiečiai nė kiek neabejojo, jog vietinis dievas yra šeimininku ir gardo bei apielinkės apgynėju, pats buvo terp savo garbintojų savo šventnamyj ir jog jis turėjo visą eilę grynai žmogiškų reikalų, kurių patenkinimo priedermę jie dievotai pasiėmė ant savęs. Dievybė neturi kęsti maisto ir drabužio trukybės, kunas jos turi buti pateptas, antakiai nudažyti, širdis jos turi buti pakakinta procesijomis, giedojimu ir malda. Laimingas tas gardas, kuris moka palinksminti savo dievo širdį; tąsyk dievas linksmas ir visi gyventojai džiaugiasi jo geru upu.

Gardinės dievybės kultas, žinoma, buvo visuomenės priederme; męs matome, jog senesnėse gadynėse apskričių valdininkai yra podraug ir vyriausiais vietinių dievų kunigais. Ilgainiui viešpatybė, su karaliumi priekyje, kas sykis vis labiau ima ant savęs rupestį svarbiausiais vietiniais kultais, palaikydama ir globėdama vienų ar kitų dievų kultą, žiurint į jų galybę ir svarbą.

Dievas gyveno terp savo garbintojų; jis turėjo savo buklę šventnamyj, teip vadinamame "dievo name"; čion stovėjo jo stovyla ir buvo laikomas jam pašvęstas gyvulys. Laipsniško egyptiškojo šventnamio išsivystymo męs negalime pasekti todėl, kad nežinome nė vieno šventnamio, pastatyto senosios viešpatybės gadynėje. Masyvišką keturkampį trobesį, atrastą Marietto netoli nuo gizechiškojo sfinkso, negalima su pilna tikrybe pripažinti šventnamiu; vienok mums žinoma iš parašų, jog karaliai labai rupinosi Žemutinio Egypto šventnamiais. Mums teipgi labai mažai žinomi didieji ir puikųs vidurinės viešpatybės karalių statymai; didesnė jų dalis buvo išgriauta iki pamatų laike karės su įsiveržusiais hyksais; be to vėlesnieji karaliai ir ypatingai Ramzesas II nesisvarstė griauti savo pranokėjų pastatymus, idant apturėti pigią ir tinkamą medžiagą savo paties statymo sumanymams. Todėl męs esame apsipažinę tik su naujosios viešpatybės šventnamių padėjimu ir ypatingai su didžiaisiais tėbiškais šventnamiais bei abidosįškuoju. Iš vėlesnio laiko šventnamių ypatingai gerai išsilaikė: Hatorės šventnamis Denderache ir Horuso, Edfu'je. Į šituos šventnamius atkreipsime ypatingą atidžią, idant iš jų gauti suoprotį apie abelną egyptiškų šventnamių tipą, kuris, be abejonės, asmeniškai buvo vienokiu visose gadynėse.

Egyptiškasis šventnamis asmeniškai susidėjo iš mažos, tamsios koplytėlės, kur stovėjo dievybės paveikslas; prieš ją buvo, teip vadinamas, hypostylius, — erčia su jiekštomis, menkai apšviesta blandžia šviesa per mažyčius langelius, iškeltus po pačiu stogu. Hypostyliaus dalis išreiškė savimi visą pasaulę; lubos buvo išpaišytos žvaigždžių paveikslais; jiekštos turėjo medžių kamienų išvyzdį, augančių iš žemės. Šitos erčios priekyje buvo didelis kiemas, apvestas taku, atidalintu nuo jo jiekštų eile. Priekyje trobesis dviem pylonais — dideliais bokštais, apsaugojančiais vartus; išpradžių jie, ištikro, buvo šventnamių apsaugojimui. Priešais pylonus buvo gairės, kolosališkos stovylos ir, tankiai, obeliskai. Mažiau garsus šventnamiai turėjo mažiau ruimo, didėsės gi šalies šventynės, ypatingai didysis karališkas Amono-Ra šventnamis Karnake vienval didinosi ir platinosi. Vieną po kitam prie šventnamio pristatydavo vis naujus jiekštinius kiemus ir hypostylius su priklausančiais jiems pylonais ir obeliskais. Kitoje koplyčios pusėje statyta teipgi naujos šventnamio dalys; platųs takai jungė jį su greitiniu šventnamiu; puikios alėjos, apstatytos sfinksais, ėjo aplinkui. Karnakiniame šventnamyj galima atskirti atskiros dalįs, apstatytos įvairių karalių ir iš jų pastatymo puikumo galima spręsti apie anų galybę.

Šventnamio tikslas pilnai yra parodytas jo viduriniu įtaisymu. Jis nebuvo taikytas tam, kad buti skaitlingai tikinčių miniai susirinkimo vieta, arba, kad buti gyvenimu kunigams, tik išimtinai buvo skirtas užlaikymui dieviškų paveikslų, šventų indų ir mantos. Tamsioj koplyčioj gyveno vyriausias dievas, gretinėse *deoi synnaoi;* nedideli kambariai buvo padėjimo vietomis šventnaminiams indams ir visokiems taupiniams. Į patį šventnamio trobesį galėjo eiti tik kunigai ir karalius. Ant priekinio kiemo buvo aukojamos aukos. Per šventes čion rinkosi teipgi iškilminės procesijos, su kuriomis nešiota aplinkui šventnamį šventas dievo paveikslas.

Egyptiškų kunigų galybę graikiškieji raštininkai (Herod. II, 37; Diotor. I, 73) piešia truputį perdėdami. Kaip nė didelė buvo jų įtekmė, jie visgi nebuvo uždaryta kasta ir ne visose gadynėse jų svarba buvo vienokia. Ant nelaimės, męs galime pasekti akyvą egyptiškosios kunigijos išsivystymo klausimą tik labai viršutiniškai; geriausiai jis yra išdėtas pas Ermaną. Senesnjame laike apskričio valdininkas, regisi, paprastai buvo ir augščiausiu vietiniu dievo kunigu, teip lygiai kaip karalius, visuomet galėdavęs atlikti kunigiškas pildenybes visų dievų akyvaizdoje. Didžiosiose šventynėse augščiausi kunigai turėjo ypatingus užvardžius, ir šitai patogiai vietai, turbut buvo skiriama tik artymiausi ištikimi karaliaus asmenįs. Kiltieji ir augštieji apygardos žmonės už garbę sau laikė tarnauti kunigu savo dievui; moterys teipgi laikė už laimę buti kunige dievės Neit ar Hator. Greta su šitais, teip sakant, liuosnoriais kunigais, kurie drauge pildė ir savo pirmutines priderystes viešpatybėje ar draugijoje, buvo tam tikras tikrųjų kunigų luomas, kurių priedermė buvo kasdieninis atlikimas pamaldų šventnamyje ir prižiurėjimas dievo stovylų bei šventųjų indų. Atskirą kunigų grupą darė, teip vadinami, cher-geb, kunigai skaitytojai, mokanti kaip reikia skaityti dievo žodį. Liaudis tankiai žiurėjo ir juos kaipo į burtininkus, panašiai tam, kaip dievą Totą, "skaitytoją dievams" teipgi laikydavo didžiausiuoju magiku. Jie mokėjo gerai perskaitytais žodžiais padaryti dievams smagumą, arba net priversti juos veikti tam tikru budu ir todėl galėjo daryt stebuklus ant žemės ir danguje. Vidurinėje viešpatybėje pasaulinis elementas dar vis telaiko savo kulto pildymo vietą, nors šventnaminės pamaldos darosi kas sykis sudėtinesnėmis ir tik naujos viešpatybės gadynėje tikrųjų kunigų luomos pasiekė tokią galybę ir įtekmę, kurios galų gale stojosi pražutingomis viešpatybei. Sunku yra pasekti nuodugniai kunigų luomo išsivystymo istoriją. Dievų skaitlius šventnamiuose vis augo ir sudėjimas jų kas sykis vis darėsi įvairesnis, todėl dauginosi ir skaitlius kunigų. Šventnamiai ėjo turtingyn, jie gaudavo nuosavybėn didelius žemės plotus ir jie pradėjo reikalauti didesnio skaitliaus valdininkų. Pirmiaus didieji valstybės valdininkai podraug pildė ir kunigiškas priedermes, dabargi kunigai skaitlingai apiminėjo valstybės vietas, o Amono-Ra kunigai pradėjo lošti politišką rolę. Naujos viešpatystės kunigai dalinosi į kelis ranginius laipsnius; antai, Amon-Ra kunigai dalinosi į penkias rušis: pirma, antra ir trečia buvo pranašais, arba "dievo tarnais", toliaus "dieviškasis tėvas" ir "skaistusis" (uab). Kaip dalinosi kunigiškos pildenybės terp įvairių rušių kunigų, to nežinome. Pasaulinis elementas naujos viešpatybės gadynėje, turbut, susidėjo išimtinai iš moterų, kurios pildė muzikų priedermes, atliekant pamaldas dievams, ypatingai Amonui-Ra, švenanamiuose, arba prie iškilmingų procesijų.

Pamaldiniai kunigų rubai, sulyg Ermano ištyrimo, sulyginamai mažai tesimainė bėgant laikui. Senesniuoju laiku augštesnieji kunigai nors ir dėvėjo tam tikrus atžymėjančius savo profesijos ženklus, bet abelnai kunigai sulyg drabužio nesiskyrė nuo svietiškų žmonių. Vidurinės viešpatybės gadynėje matome kunigus, išsiskyrimui nuo minios apsirengusius drabužiais vis to paties seno kirpimo, senai išėjusio iš mados. Tas pats buvo ir naujos viešpatybės laiku ir priegtam buvo priimta pas kunigus skusti sau galvas.

(Toliau bus).

OLIVE SCHREINER

SAPNAI.

Vertė J. Laukis.

"Musų ąsočius vynu".

"Duok taiką ir gausą musų laikui, brangus Viešpatie!"

"Taiką ir gausą musų laikui —".

Aš tariau Dievui: — "Į ką jie kalba?"

Dievas tarė: — "Aš nežinau, į ką jie kalba".

Ir aš mačiau juos bežiurinčius į lubas; bet Dievas prieš saulę tvirsojo lauke.

"— brangus Viešpatie!"

"Musų vaikų vaikai, Viešpatie, atsistos ir vadins tave palaimintu".

"Musų vaikų vaikai, Viešpatie —".

Aš tariau Dievui: — "Vynuogės klykia!"

Dievas tarė: — "Tylėk! Aš girdžiu jas".

"— vadins tave palaimintu".

"Vadins tave palaimintu".

"Įpilk mums daugiaus vyno, Viešpatie!"

"Daugiau vyno".

"Daugiau vyno".

"Daugiau vyno!"

"Vyno!"

"Vyno!"

"Vyno!!!"

"Brangus Vešpatie!"

Paskui vyrai ir moterįs susėdo ir puota prasidėjo. Ir moterįs pylė vyną ir girdė juo mažus vaikus ir vyrai laikė taures moterims prie lupų ir šaukė: — "Mielosios! gerkite!" — Ir moterįs pripildinėjo savo numylėtiniams stiklus ir laikė juos; ir vis puota ėjo.

Už valandos aš pažiurėjau ir pamačiau užlaidą, kuri namo užpakalyj kabojo, judant.

Aš tariau Dievui: — "Ar tai vėjas?"

Dievas tarė: — "Vėjas".

Ir aš, tarytum, pamačiau į užlaidą įsispaudusius vyrų ir moterų pavidalus. Ir puotininkai neužilgo pamatė ją judant, ir vienas kitam šnabždėjo. Po to tuli atsikėlė, surinko labiausiai sudėvėtas taures ir josna supilstė, kas buvo likę ant dugno kituose induose. Motinos savo vaikams šnibždėjo: — "Neišgerkite visą, gerdami palikite lašelį". Visas padugnes supilstę, jie, nepakeldami, užlaidos apačia prastumė taures. Užlaida tuojaus liovėsi judėjus.

Aš tariau Dievui: — "Kas tai, kad teip ramu?"

Jis tarė: — "Jie nuėjo išgerti".

Aš tariau: — "Išgerti — savo!"

Dievas tarė: — "Tas yra iš šitos užlados pusės, jie labai ištroškę".

Po to puota ėjo vėl ir po valandos aš pamačiau mažą, išblyškusią ranką užlaidos apačia išsikišant; ranka siekė prie vyno ąsočių.

Ir aš tariau Dievui: — "Kodėl šita ranka tokia išblyškus?"

Ir Dievas tarė: — "Iš jos vynas išspausta".

Vyrai, pamatę, pašoko ant kojų, o moterįs klykė ir bėgo prie didžiųjų vyno ąsočių ir apkabino juos savo rankomis, klykdamos: — "Tai musų, tai musų nuosavas, musų numylėtas!" Ir jos vyniojo aplink juos savo ilgus plaukus.

Aš tariau Dievui: — "Ko jie išsigando tos vienos mažos rankos?"

Dievas tarė: — "Nes ji tokia išbalus".

Ir vyrai dideliu buriu nubėgo prie užlaidos ir grumės. Aš juos girdėjau į aslą trenkiant. Jiems šalin pasitraukus, užlaida kabojo vienodai ir be judėjimo; ant aslos buvo maža dėmė.

Aš tariau Dievui: — "Kodėl jos jie nenumazgoja?"

Dievas tarė: — "Jie negali".

Ir jie atsinešė nedidelių akmenų ir sudėjo juos ant užlaidos apačios krašto, kad ją laikyti prie žemės. Paskui vyrai ir moterįs susėdo vėl prie stalų.

Ir aš tariau Dievui: — "Ar šitie akmenįs neduos jai kilti?"

Devas tarė: — "Kaip tu manai?"

Aš tariau: — "Jei vėjas papustų —".

Dievas tarė: — "Jei vėjas papustų?"

Ir puota ėjo toliau.

Ir aš staiga sušukau į Dievą: — "Jei viens terp jų pakiltų, net jei iš jų pačių, pašoktų nuo stalo, žertų savo taurę šalin ir sušuktų: — "Mano broliai ir seserįs, palaukit! Kas gi čia yra, ką męs geriame?!" ir savo kardu perkirtęs užlaidą pusiau ir, jos dalis plačiau praskėsdamas, sušuktų: — "Broliai, seserįs, žiurėkitę! tai ne vynas, ne! ne vynas! Mano broliai, ir mano seserįs —!" ir jis nuverstų —".

Dievas tarė: — "Tylėk! — žiurėk ten".

Aš pasižiurėjau: prieš puotnamį terp žolių buvo rausų eilė, puokštės (kvietkos) jas puošė, auksuotas marmuras stovėjo jų pryšakyj. Aš Dievo paklausiau, kas tas yra?

Jis atsakė: — "Tai tų kapai, kurie puotos laike pakilo ir šaukė".

Aš Dievo paklausiau: —" Kaip jie ten pateko".

Jis tarė: — "Puotanamio žmonės sukilo ir juos parbloškė ant žemės".

Aš tariau: — "Kas juos palaidojo?"

Dievas tarė: — "Žmonės, kurie juos parbloškė".

Aš tariau: — "Kaip tas atsitiko, kad jie juos parbloškė ir paskui marmurą ant jų pastatė?"

Dievas tarė: — "Nes kaulai šaukė, tai juos uždengė".

Ir terp žolių ant pievos aš pamačiau nepalaidotą kuną gulint; ir aš paklausiau Dievo, kodėl jis ten guli.

Dievas tarė: — "Nes jis tik vakar išmestas. Truputį palaukus, kaip mėsos nuo kaulų nukris, jie jį teipgi palaidos ir ant jo kapo puokštes pasodins."

Ir puota ėjo vis toliau.

Vyrai ir moterįs už stalų sėdėjo, maukdami iš didelių kausų. Kiti pakilo, rankomis vienas kitą apkabino, šoko ir dainavo. Jie vienas kitą užgėrinėjo vynu ir bučiavo vienas kitam raudonas kaip kraujas lupas.

Aršyn ir aršyn lėbavimas ėjo.

Vyrai, nevaliodami iki dugnui išgerti, kas jų stikluose liko, liejo augštyn ir vynas srove krito žemyn. Moterįs savo vaikų drabužius vynu dažė ir vaikus tolai girdė, kol jų mažos burnytės nebuvo raudonos. Kartais šokėjams bešokant, pasitaikė indas paversti ir jų drabužiai apsitaškė. Vaikai sėdėjo pas didelius vyno dubenius (bliudus) ant aslos ir juose rožių lapus plukdė lyg laivus. Jie kišo savo rankas vynan ir didelius, raudonus žiurbulus putė.

Ir vis lėbavimas ėjo didyn ir vis šokėjai pasiučiau šoko ir garsiai dainavo. Bet kur-nekur terp lėbauninkų buvo toki, ką nelėbavo. Tai čia, tai ten prie stalų aš mačiau vyrus sėdint, alkunėmis į stalą atsirėmusius ir savo akis rankomis pridengiant; jie žiurėjosi į stovinčias ties jais taures ir negėrė. Jei kas juos lengvai pajudino už peties, idant jie keltųs ir eitų šokti ir dainuoti, tai jie tik pasižiurėdavo, nuleisdavo akis žemyn ir sėdėjo, žiurėdami į vyną taurėje, bet nesijudino.

Ir, tai čia, tai ten aš mačiau moterį, sėdint nuošaliai. Kitos šoko ir dainavo ir savo vaikus penėjo, ji gi tyliai sėdėjo, galvą į šalį pakreipus, lyg klausydama. Jos maži vaikučiai ją už sijono traukė; ji jų nematė; ji klausėsi kažin kokio balso ir nesijudino.

Lėbavimas ėjo aršyn. Vyrai tolai gėrė, kol jau nebegalėjo daugiau ir, galvas ant stalo pasidėję, sunkiai užmigo. Moterįs, kurios nebegalėjo daugiau šokti, atsisėdo ant suolų, galvas padėdamos savo mylėtiniams ant pečių. Maži vaikai su supykusiomis nuo vyno širdimis drybsojo savo motinoms ant pasamonų. Kartais pakilo vyras ir, svyruodamas, trankė stalus ir vartė suolus; kiti, mirtinai nusigėrę, laikėsi, įsikabinę į turėklas. Kartais, pakilęs koks svyravo prie vyno ąsočių ir, priėjęs, atsigulė šale jų. Jis atsukė kraną, bet miegas pergalėjo jį ir vynas bėgo ant žemės.

Bėgo pamaži siaura, raudona srovė marmuro asla; ji pasiekė akmeninius laiptus; povaliai, povaliai, povaliai čiurveno ji žemyn nuo vieno laipto ant kito, nuo vieno ant kito, paskui susigėrė žemėn. Siauras, baltas rukas nuo jos pakilo.

Buvo tylu; aš negalėjau alsuoti; bet Dievas mane pašaukė eiti toliaus.

Ir paėėjus valandą, aš atsiduriau ten, kur ant septynių kalvų riogsojo puotnamio įros, didesnio ir puikesnio negu tas, kurį aš mačiau stovint.

Aš tariau Dievui: — "Ką veikė žmonės, kurie jį čia pastatė?"

Devas tarė: — "Linksminosi".

Aš tariau: — "Kuomi?"

Dievas tarė: — "Vynu".

Ir aš apsidairiau; ir man pasirodė, kad už įrų dar vis tebebuvo žemėje didelė, apskriti duobė, kur vyno spaudyklos apačios stovėta.

Aš tariau Dievui: — "Kaip tas atsitiko, kad šitas didelis namas griuvo?"

Dievas tarė: — "Žemė išvirė".

Jis pašaukė mane eiti toliau.

Ir ant galo męs atėjome ant kalno, kur mėlyni vandenįs žaidė ir ant žemės baltas marmuras gulėjo. Aš tariau Dievui: — "Kas čiai seniaus buvo?"

Dievas tarė: — "Linksmybnamis".

Aš apsižvelgiau; ties mano kojomis tysojo didelės jiekštos. Aš iš džiaugsmo sušukau į Dievą: — "Ogi marmuro žiedai!"

Dievas tarė: — "Teip, tai buvo puikus namas. Nebuvo tokio kaip šitas ir, gal, nebus. Jiekštos ir partikai žydėjo; o vyntaurės buvo kaip skintos puokštės (kvietkos); iš šitos pusės visa užlaida buvo išsiuvinėta gražiais raštais, auksu buvo išsiųtą!"

Aš tariau Dievui: — "Kaip tas atsitiko, kad jis griuvo?"

Dievas atsakė: — "Iš antros vyno spaudyklos pusės buvo tamsu".

Ir męs, bekeliaudami nuėjome ten, kur tęsėsi galinga smėlio sketera ir tamsi upė tekėjo; ten du milžiniški pilekalniai niuksojo.

Aš tariau Dievui: — "Jie labai dideli".

Ir aš klausiausi.

Dievas manęs paklausė, ko aš klausaus.

Ir aš tariau: — "Aš verksmo ir smugių balsą girdžiu, tik negaliu pasakyti, iš kur jis ateina".

Dievas tarė: — "Tai vyno spaudyklos aidas, terp skliaustinių pilekalnio akmenų užsilikęs. Puotnamis stovėjo čia."

Ir jis pašaukė mane eiti toliau.

Ant dirvonuoto kalno šono, kur žemė buvo išdžiuvus, Dievas man liepė sustoti. Aš sustojęs apsidairiau.

Dievas tarė: — "Kitąsyk čia puotnamio buta".

Aš tariau Dievui: — "Aš jokio ženklo nematau".

Dievas tarė: — "Akmens ant akmens neliko nenugriauto". Ir aš apsidairiau aplinkui; pakalnėje buvo vienas kapas.

Aš tariau Dievui: — "Kas ten palaidotas?"

Jis tarė: — "Tai vynsparnis, vyno spaudykloj sumaitas".

Kapo galvūgale stovėjo kryžius, o kojų gale buvo padėta erškėčių vainikas.

Ir aš, besigrėždamas eiti, pasižiurėjau atgal. Nei vyno spaudyklos, nei puotnamio nebuvo nei šniero, bet kapas vis tebestovėjo.

Priėjus man prie ilgos kalnų nugaros krašto, prieš mane atsivėrė plati smilties lyguma. Žemyn pasižiurėjęs pamačiau didelius akmenis išmėtytus galint ir tyrumos smiltįs buvo pusiau juos apnešę.

Aš tariau Dievui: — "Ten ant jų yra parašyta, bet aš negaliu perskaityti".

Dievas nuputė tyrumos smiltis šalin ir aš perskaičiau: "Ant sverklo pasverta ir atrasta —" bet paskutinio žodžio truko.

Ir aš tariau Dievui: — "Ar tai puotnamis buvo?"

Dievas tarė: — "Teip, puotnamis".

Aš tariau: — "Ar čia buvo vyno spaudykla?"

Dievas atsakė: — "Teip, buvo".

Aš neklausinėjau daugiau. Buvau labai pailsęs; pridengiau savo akis ranka ir žiurėjau per rausvą vakaro šviesą.

Toli už smiltyno aš mačiau du paveikslu stovint. Sparnus išskleidę viršuj savo galvų, rimtais veidais, nei tai žmonės, nei tai gyvuliai, žiurėjo jie per tyrumos smiltyną be atvangos dabodami. Aš neklausiau Dievo kas jie toki, nes žinojau, ką jis pasakįs.

Ir vis tolyn žiurėjau vakaro šviesoj, savo akis pridengęs.

Toli toli, kur smiltįs buvo tiršios ir sunkios, vienų vieną jiekštą pamačiau bestovint; viršus buvo nupuolęs ir žemės jį apnešė. Ant nulaužos tupėjo pilkas tyrumos apuokas, sparnus sudėjęs; ir vakaro šviesoj aš pamačiau tyrumos lapę slampinant pro šalį, jos uodegai besivelkant smiltimis. Man vis į tyrumą toliau bežiurint, pamačiau smiltis suneštas, lyg kad kas butų jomis uždengta.

Aš atsiprašiau Dievo: — "E, aš teip pavargęs".

Dievas tarė: — "Tu Pragaro tik pusę tematei".

Aš tariau: — "Aš negaliu daugiau matyti, aš Pragaro bijausi. Savo siauru takeliu aš bijausi eiti, nes manau, kad kas man duobę iškasė; o jei aš ranką ištiesiu nuskinti vaisių, tai vėl ją atgal atitraukiu, nes manau, kad jį kas jau pabučiavo. Jei aš pažiuriu per lygumas, tai palaidojimo kalvas matau kruvomis, o jei pro akmenis einu, tai girdžiu juos garsiai raudant. Kaip vyrus pamatau šokant, tai gaikščiojimus girdžiu jiems taktą mušant, o jų vynas yra gyvas! E, aš negaliu kęsti Pragaro."

Dievas tarė: — "Kurgi tu eisi?"

"Ant žemės, nuo kurios atėjau; ten buvo geriau".

Ir Dievas nusijuokė iš manęs; aš stebėjausi, ko jis juokiasi.

Dievas tarė: — "Eik šian, aš Dangų parodysiu".

* * *

Ir aš pusiau išbudau. Buvo tylu ir tamsu: gatvėje karietų dundėjimas nutilo; moteris, kuri juokėsi, buvo nuėjus; ir policisto eisenos nebuvo daugiau girdėti. Tamsoję man rodės, tarytum didelė ranka gulėjo man ant širdies ir ją spaudė. Aš mėginau kvėpuoti ir varčiausi nuo šono ant šono; paskui vėl užmigau ir sapnavau.

Dievas nuvedė mane prie šitos pasaulės krašto. Ji baigėsi. Aš dirstelėjau žemyn. Bedugnė, tarytum, buvo neišmatuojama; čia aš du tiltus pamačiau per ją einant, kurie abu kilo augštyn.

Aš tariau Dievui: — "Ar visai kito kelio nėra, kuriuomi žmonės ją pereitų?"

Dievas tarė: — "Yra vienas; jis iškįla toli nuo čia ir eina tiesiog augštyn".

Aš paklausiau pas Dievą tiltų vardų.

Dievas tarė: — "Kas nauda iš vardų? Vadink juos Gėrybe, Tikybe ir Gražybe, jei nori, bet dar jų nesuprasi."

Aš paklausiau Dievo: — "Kodėl aš trečio negaliu matyti.

Dievas tarė: — "Jis yra matomas tik tiems, kurie juo eina".

Aš paklausiau: — "Ar jie visi į dangų veda?"

Dievas atrė: — "Visas Dangus yra vienas; bet tulos dalįs yra augštesnės už kitas; kurie augštesnį pasiekia, tie visuomet gali eiti pasilsėti žemesniąjame; bet kurie yra žemesniajame, tie neturi pajiegų užsilipti augščiau; vienok šviesa visur yra viena".

Ir ant artimiausio man tilto, kuris buvo platesnis už kitus, aš pamačiau nesuskaitomas nuėjusių pėdų žymes. Aš paklausiau Dievo, kodėl čia tiekos nueita.

Dievas tarė: — "Jis netoks status ir veda į pirmutinį dangų".

Ir aš pastebėjau kai-kur gryžtančių pėdų žymes. Aš paklausiau Dievo, kaip tas yra.

Jis tarė: — "Nei vienas, kuris sykį į Dangų įėjo, jo neapleidžia; bet kaikurie iš pusiaukelės sugryžta, nes jie pabugsta, kad ten, anapus žemės nėra.

Aš tariau: — "Ar niekas niekuomet negryžo?"

Dievas tarė: — "Ne; sykį nuėjęs Dangun, visuomet jame busi".

Ir Dievas mane nuvedė. Priėjus mums prie vienų didžiųjų durių — nes Danguje ne vienos durį ir jos visos atdaros — abišaliai stulpai iškilo teip augštai, kad aš viršaus neužmačiau, jei jis ištikro buvo.

Ir durįs man pasirodė tokios plačios, kad visas Pragaras per jas galėjo pratilpti.

Aš tariau Dievui: — "Kas yra didesnis, Dangus, ar Pragaras?"

Dievas tarė: — "Pragaras yra tokio paties pločio, bet Dangus gilesnis. Visą Pragarą Danguje galėtum sutalpnti, bet viso Dangaus negalima įtalpinti į Pragarą".

Ir męs įėjome. Ištikro, tai buvo didelė žemė. Kur nepažvelgsi, visur kilo kalnai ir buvo palša, šviesa; ir aš mačiau, kad ji ateina nuo uolų ir akmenų. Aš paklausiau Dievo, kaip tas yra.

Bet Dievas man nieko neatsakė.

Aš žvalgiausi ir stebėjausi, nes maniau, kad dangus yra kitokis. Po valandelės pradėjo buti šviesiaus, lyg kad dienai brėkštant ir aš paklausiau Dievo, ar ne saulė ketina tekėti.

Dievas tarė: — "Ne; męs ateiname ten, kur žmonės yra".

Ir mums beeinant, vis darėsi šviesiaus ir šviesiaus, kol visai išaušo; ir ant uolų žydėjo puokštės, pakalnėje gi žydėjo medžiai; ir visur tekėjo vandens upės ir aš girdėjau paukščius giedant; aš paklausiau Dievo, kur jie yra.

Dievas tarė: — "Tai žmonės vienas kitą šaukia".

Ir mums arčiau priėjus, aš pamačiau juos vaikščiojant ir nuo jų šviečiant. Aš paklausiau Dievo, kodėl jie be drabužių.

Dievas tarė: — "Nes visas jų kunas šviesą išduoda; jie uždengti negali nė jokios dalies".

Ir aš paklausiau Dievo, ką jie veikia.

Dievas tarė: — "Ant augalų leidžia šviesą, idant jie galėtų augti".

Ir aš mačiau, kad vieni dirbo buriais, kiti po vieną, bet daugiausiai buvo po grutį (porą), kartais du vyrai, kartais dvi moterįs; bet tankiausiai tai buvo vyras ir moteris; ir aš pas Dievą paklausiau, kaip tas yra.

Dievas tarė: — "Kaip vyras su moteria šviečia drauge, tai tobuliausią šviesą padaro. Daugelis augalų to reikalauja savo augimui Bet Danguje augalai ne vienos ryšies, ir jie reikalauja visokeriopų šviesų."

Ir vienas iš žmonių pribėgo prie manęs; jam pribėgus arti, man pasirodė, kad aš ir jis drauge žaizdavome budami vaikais, ir kad męs tą pačią dieną buvome gimę. Ir aš pasakiau Dievui, ką aš jaučiau. Dievas tarė: — "Visi žmonės tą jaučia Danguje, kaip kitas prie jų prieina".

Ir tas, kuris prie manęs pribėgo, paėmė mane už rankos ir vedė per vaiskią šviesą. Mums terp medžių įėjus jis balsiai užgiedojo ir jo sėbras atsiliepė; tai buvo moteris ir jis mane jai parodė. Ji tarė: — "Jam reikia vandens;" ir ji rieškučiomis pasėmė ir girdė mane (aš bijojau vandenį gerti Pragare), ir jie pririnko man vaisių ir davė man valgyti. Jie sakė: — "Męs ilgai švietėme kol nusirpo", ir jie juokėsi abu man vaisius bevalgant. Vyras tarė: — "Jis labai pavargęs; jam reikia prisnusti" (nes aš Pragare nedrįsau miegoti), ir jis mano galvą padėjo ant savo draugės kelių ir uždengė mane jos plaukais. Aš miegojau ir per miegus, tarytum, girdėjau paukščius besusišaukiant pro mane. Man pabudus lyg ankstybas rytas buvo su rasa visur.

Ir vyras mane už rankos paėmęs nuvedė į užuočią terp uolų vietą. Žemė buvo labai kieta, bet iš jos dygo plonyčiai diegai ir ten srautas sraveno. Jis tarė: — "Čia męs daržą darome, niekas kitas apie jį nežinojo. Męs šviečiame čia kasdien; matai, kaip žemė sutrukus nuo musų švietimo iš šitas srautelis tivyliuoja. Matai, kaip puokštės auga."

Jis užsilipo ant uolų ir ten dvi rasotas puokštes nuskynė ir padavė jas man. Aš paėmiau į abi ranki po vieną; jas laikant mano rankos švietė. Jis tarė: — "Šitas daržas bus visiems, kaip jis bus užbaigtas". Ir jis nuėjo pas savo draugę, o aš išėjau ant didžiojo tako.

Ir man šviesoje beeinant, aš išgirdau garsiai giedant. Priėjus man arčiaus aš pamačiau vieną su užmerktomis akimis begiedant, o jo bendrabrolius sustojusius aplink jį; iš užmerktų akių šviesa buvo šviesesnė už viską, ką aš Danguje mačiau. Vieno paklausiau, kas jis toksai. Jis man pasakė: — "Tylėk! Tai musų giesminis paukštis!"

Ir aš paklausiau: — "Kodėl jo akįs teip šviečia?"

Jis atsakė: — "Jos nemato ir męs jas tolai bučiavome, kol jos šiteipos ėmė šviesti".

Ir žmonės rinkosi aplink jį arčiau.

Man truputį toliaus paėėjus aš pamačiau minią šviesos tarpmede einant su garsiu juoksmu. Atėjus jiems arčiau, aš pamačiau juos nešant vieną be rankų ir be kojų. Šviesa nuo rentenų buvo tokia vaiski, kad aš negalėjau į jas žiurėti.

Ir aš tariau vienam: — "Kas čia yra?"

Jis atsakė: — "Tai musų brolis, kuris sykį nupuolė ir nužudė savo rankas ir kojas ir nuo to laiko jis pats negali pasigelbėti; bet męs jo nukirstus sąnargalius lietėme teip tankiai, kad dabar jie šviečia labiau negu visa kas kitas Danguje. Męs pernešame jį, idant jis galėtų šviesti ant daigtų daug šilčio reikalau-

(Pabaiga bus).

(Tęsa nuo ketvirto pusl.)

das gali sužadinti nesuskaitomose vertingose širdyse, yra gėda, pagalvojus apie prigulėjimą prie tokios suorinkijos. Yra aišku, kad Jungtiniai Amerikos valsčiai, teip kaip jie yra dabar, padaro įspudį į protą, tokį kaip generolo Lea, tik kaipo žmogiškieji žiurbulai. Kur yra aštrybė ir skardis, kur gyvenimo niekinimas, savo, ar kito? Kur yra laukinio "teip", ar "ne" neatmainomoji priedermė? Kur yra kas tokio jautimuisi gerbiamo prigulint prie jo?

Tiek pasakęs įžangoje, aš dabar papasakosiu savo utopiją. Aš tvirtai tikiu į taikos viešpatavimą ir laipsnišką artinimąsi kokios nors socijališkos lygsvarybės. Pritikimo pažvalga į karo veikybę mano nuomonėj, yra nesuomone, nes aš žinau, kad kariavimas priklauso nuo ribotų motyvų ir pasiduoda išmaningiems sulaikymams ar protingoms kritikoms, teip kaip ir kiekviena kita užsiėmimo forma. Kuomet gi visos tautos yra kariumenėmis ir žudymo mokslas lenktyniuoja protiškame tobulume su padarybos mokslais, tai aš matau, kad karas yra besuomonišku ir neportingu dėl savo paties baisumo. Perdidelis statymasis didelių turės but pakeistas vidutiniškais reikalavimais ir tautos turi padaryti juos abelnais reikalais. Aš nematau priežasties, kodėl visa šitas neturėtų liesti geltonųjų, teip lygiai kaip ir baltųjų tautų, ir aš matau ateityj, kuomet karo veiksmai turės buti panaikinti terp civilizuotų žmonių.

Visi šitie tikėjimai tiesiog pastato mane karo priešininkų pusėn. Bet aš netikiu, kad taika tvertų ar tvers ant žemės, jei taikiu budu sujungtos valstybės neužlaikys kokios senovinės kariumeniškos grasos. Pavykusi patenkanti taikos ekonomija negali buti tik smagumo ekonomja. Maž daug socijališkoj ateityj, prie kurios žmonija, tarytum, artinasi, nes vis turime suorinkiškai pasiduoti toms sunkenybėms, kurios atsako tikram musų padėjimui ant šito tik iš dalies svetingo skritulio. Mes turime priversti naujas energijas ir sunkenybes palaikyti vyriškumą, prie kurios kareivininkų protas teip uoliai prisirišęs. Kariškosios dorybės turi pasilikti kliūtį beabimybė, lepybės panieka, atsižadėjimas privatinių reikalų, prisako klausybė, turi vis pasilikti uola, ant kurios valstijos yra pastatytos — jei mes, ištikro, nenorime pavojingų reakcijų prieš bendrijas vertas tik paniekos ir galinčias užtraukti užpuolimą kur tik jų apigadoje pasidaro krišpalybės centras karo užtarėjų sumoniui.

Karo šalininkai tikrai turi teisybę, sakydami, kad kariškos dorybės, nors iš pradžių įgytos žmonių per karą, yra tikromis ir neatmainomomis žmogaus ypatybėmis, Patrijotiškoji išdidybė ir nejimasi didžiu, galų gale, yra tik paskaidos abelnesnio lenktyninio jausmo. Jos yra jo pirmutinė forma, bet nėra priežasties jų nelaikyti jo paskutine forma. Žmonės dabar didžiuojas, jei priklauso prie pergalingos tautos ir be niurnėjimo padeda savo gyvastis ir turtą, jei tuomi jie gali apsiginti nuo pavergimo. Bet kas gali pasakyti, kad kitoki šalies išvyzdžiai ėmus gana laiko, švietimo ir įkalbos negali buti panašiai skaitomais su tiek pat išdidybės ir gėdos atjauta? Kodėl žmonės ilgainiui negalėtų jausti, kad yra verta kruvinos mokesties priklausyti prie augštesnių iš kokios nors ideališkos pusės? Kodėl jie neturėtų užrausti iš gėdos, jei draugija, kuri juos turi, yra biauri kame nors? Vienatos, kasdien einančios daugyn, dabar turi šitą valtietinį jausmą. Liekasi tik kibirkštį papusti, idant visa žmonija nušvistų ir ant senų kariško guodo dorybių griuvėsių iškiltų stovi valstietinio guodo dorybių sistema. Į ką visa draugija pradeda tikėti, tuom vienatą suima kaip į šiurbštoką. Karo veikybė mus šiteip suėmė, bet tvėrimo reikalai gali ir kartais buti nemažiau verstinais ir uždėti ant vienatos beveik nelengvesnę naštą.

Pažiurėkime į šitą mano sąvoką čiupniau. Nėra juk nieko pasipiktintino tame, kad gyvenimas yra sunkus, kad žmonės turi dirbti

kęsti skausmą. Planetinės sąlygos visuomet tokios ir mes galime jomis kęstis. Bet kad tiek daug žmonių tik savo gimimo dėka per visą savo gyvenimą nematytų nieko daugiau kaip triusą su skausmu, sunkenybėmis ir pažeminimu uždėtais ant jų, neturėdami dyklaikio, kuomet kiti iš prigimimo nieku negeresni, nežinotų kuo darbas yra — šitas gali sukelti protaujančių žmonių pasipiktinimą. Visiems mums gali pasirodyti negražum, kad vieni be pailsio dirba, kiti nevyriškai nieko neveikia. Jei dabar — tai yra mano įdėja — vietoje verstinos kareiviškos tarnybės butų verstina tarnybė visam šalies jaunimui tam tikra metų skaitlių kovai su gamta, tai neteisingumas butų atitaisytas ir daug kitokios naudos draugijai rastųs. Kariškos narsybės idealai ir grasa jeitų į pačias žmonių gislas; nei vienas nebutų aklu, kokiais dabar tuli luomai yra, sulyg žmogaus tikrų santikių su skritulliu, ant kurio jis gyvena, ir sulyg visiškai surugusių ir sukietėjusių, jo augštesnio gyvenimo pamatų. Anglies ir geležies kasyklos, važbiniai traukiniai, žuvaujamos laivijos gruodyje, indų plovimas, gelžkelių tiesimas ir tunelių kasimas, liejyklos, kuryklos, augštanamių rėmai patrauktų musų auksuotąjį jaunimą sulyg jo pasirinkimo išvarymui jam vaikybės ir grįžimui atgal draugijon su sveikesnėmis užuojautomis ir blaivesnėms idėjomis. Jie užmokėtų savo kraujo mokestį, atlikdami savo dalį nuo neatmenamų laikų vedamame žmogaus kare su gamta, jie mintų žemę su didesne puikybe, juos moterįs daugiau vertintų, jie butų geresniais būsimos gentkartės tėvais ir mokytojais.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind.

33 kp. T. M. D. mėnesiniame susirinkime 27 d. kovo, buvo svarstoma daug bėgančių kuopos reikalų.

Užbaigus reikalus draugijos, buvo vedamos diskusijos (ginčai). Vedė juos pp. P. Šimaitis ir S. Kvietkauskas apie tai ar karas reikalingas kalbėjo prieš karus p. S. Maitis kalbėjo prieš karus p. S. Kvietkauskas už karus. Abudu atliko savo užduotį daug geriau negu tie patis kalbėtojai, kurie apie tą tematą ginčijosi pirmutiniame susirinkime.

Bet geriausias ir visiems malonniausias buvo referatas p-lės S. Jakučinaitės "Lietuvių ištautėjimas". Aiškiai ir faktiškai nupiešė ji prsadžią lietuvių ištautėjimo nuo įvedimo krikščionybės ir politiško ryšio Jagailos su Lenkija, naikinimą ir išjuokimą lietuviškos kalbos per katalikišką kunigiją, spraudžiant visur vien lenkišką, įkalbinėjant, buk Dievas tik lenkiškoje kalboje maldas išklauso. Tik pasidėkavojant protestantizmui lietuviška kalba užsilaikė. Kada lenkai katalikai pamatė, kad lietuviai su džiaugsmu priima protestantizmą, tik todėl, kad pamaldos ir pamokslai yra lietuviškoje kalboje; kad palaikyti žmonis savame tikėjime, buvo priversti skelbti savo mokslą bažnyčiose lietuvių kalboje, tik primindami tobulumą lenkų kalbos prie kiekvienos progos, kad prie jos lietuvius pripratinti. Referatas surengtas labai gerai ir skaitytas teipgi gerai, nors akcentas kalbos p. S. J. gana sulenkėjęs; bet reikia tikėtis, kad ateitije bus daug geriaus. Kaip p. S. J. sakė, ji vos keli mėnesiai atgal pajuto esanti lietuvaitė ir pradėjo išsinerti iš lenkiško kailio; taigi padarė ji didelį žingsnį pirmyn. Paskaita p. S. J. padarė teip malonų įspudį ant susirinkusių, kad visi išreiškė jai pagarbą ir guodonę atsistodami.

33 kuopa tur paskaitas ir ginčus kiekviename susirinkime. P. S. J. pasižadėjo parengti kitą referartą už poros mėnesių.

Antras svarbus atsitikmas viešiame gyvenime, buvo paskaita p. P. Varkalos Bessemer Park svetainėje tą pat vakarą, apie Suvienytų Valstijų žmonių surašą. Labai nuosekliai aiškino jis visus klausmus su pagelba stereoptiškos liktarnos paveikslėlių ant audėklo.

Pabaigęs surašo reikalą, kuriame buvo aiškinama, kad visi darbininkai patys, arba per kitus, paliktų surašą visų atsakymų pas "gaspadinę" išeinant darban. Toliaus rodė paveikslėlius imtus iš statistikos pareitų surašų, bet juose sulyg šiol lietuviai ne paminimi. Jeigu lietuviai skaitlingai pasiduos lietuviais "lithuanians", tai nuo šių metų mes gausime skirtingą vietą lietuvių tautai. Toliaus aiškino naudą tokios tobulos statistikos kokią S. V. mums atlieka. Nurodė, terp kitų faktų, ir tą, kad lietuviai apšvietime stovi vos vienu nuošimčiu augščiau turkų, žemiau visų kitų baltųjų tautų; nemokančių skaityti ir rasyt esą 52%. Labai pamokinanti prelekcija ir musų tautiečiai jos klausėsi su pasigėrėjimu.

Reikia teipgi paminėti ir musų vietinio kun. A. Petraičio prielankumą tautiškam darbui; jis paragino iš sakyklos žmonis eiti ir pasiklausyti šitos prelekcijos.

Palengva, bet vis einame į bepartyvišką sutartį. Kunigai, paduodami brolišką ranką svietiškiems veikėjams, lengvina apšvietimo darbą, o to lietuviams labiausiai reikia.

V. V. Rutkauskas.

Kuopos ima čarterius. Centralinis sekretorius, p. V. A. Greičius, praneša, jog jau per 80 kuopų padavė aplikacijas dėlei gavimo T. M. D. čarterio, ir visoms toms kuopoms tapo jau išsiųsti čarteriai, — ženklai jų legališkumo. Dar lieka apie 30 kuopų, nuo kurių neaplaikyta iki šiam laikui aplikacijų; užsilikusios kuopos yra daugiausiai tos, kurios laiko savo mitingus labai retai,—sykį į bertainį metų. Užpereitame organo numeryj buvo pranešta Centro Valdybos, jog visos kuopos turi pasirupint gauti čarterius iki 1 d. gegužio, nėsa po tam kuopos be čarterių negalės vadintis T. M. D. legališkomis kuopomis. Taigi susivėlinusios kuopos turės pasiskubyt ir laiku prisiųst išpildytas aplikacijas. Artinasi trečiasai T. M. D. seimas ir iki tam laikui privalo visos kuopos susitvarkyti.

Geras sumanymas. Nekuriuose laikraščiuose užtėmyta iš apgarsinimų, jog S. Omahoj, Nebr., vietinė T. M. D. kp. darbuojasi su mieriu įsteigti lietuviškąjį knygyną. Minėta kuopa rengia balių, nuo kurio visas pelnas skiriamas naudai sumanyto knygynėlio. Tokiam gražiam ir naudingam sumanymui galima velyti tik geros pasekmės. Labai linksma patėmyti, kad pastaruoju laiku vis tankiaus tenka išgirsti, jog tai vienur, tai kitur T. M. D. kuopos stoja priešakyn apšvietos platintojų, rengdamos naudingas paskaitas, prelekcijas, literatiškus vakarėlius, arbą steigdamos knygynėlius, kaip ve šita Omahos kuopa. Šits pagirtinas veikimas dar jaunų T. M. D. kuopelių yra gal geriausiu liudininku, kokius šaltinius gyvastics turi savije draugija ir kiek musų tauta gali aplaikyti naudos, kada tie šaltiniai, draugijai stipriai susiorganizavus, pradės mušti pilna jiega. Sitie maži pavyzdėliai gali buti net pergeru atsakymu tiems, kurie pastaruoju laiku nekuriuose laikraščiuose stengiasi apdrabstyt purvais musų apšvietos draugiją, užmesdami jai nerangumą, nenaudingumą, betvarkę ir kitus panašiai pramanytus niekniekius.

abc.

T. M. D. seimo surengimas. Mums praneša, kad 28ta T. M. D. kuopa Chicagoje (ant West Side) rengia apie 16 dieną balandžio balių, nuo kurio visas pelnas bus paskirtas surengimui T. M. D. seimo. Kitose kuopose kalbasi apie surenginą prakalbų arba paskaitų laike balandžio ir gegužio mėnesių, kad sustiprinti savo kuopas nariais, o teipgi, kad pagelbėti surengti puikesnį T. M. D. seimą.

Nekaip sekasi. Aplaikyta iš Brooklyno žinia, kad garsioji 3 kuopos, visuotino balsavimo komisija, kuri anuo laiku buvo T. M. D. Centro Valdybos suspenduota už nelegališkąjį veikimą ir kuri labai už tai negražiai burnojo kituose laikraščiuose, dabar aplaikė dar vieną smugį. Trečioji T. M. D. kuopa buvo buk paskyrusi tam tikrą komisiją dėlei formališko ištyrimo dalykų stovio. 19 d. kovo atsibuvo abelnas kuopos susirinkimas, kuriame kuopa atsisakė remti tą "komisiją" ir pripažino tokiu budu ją nelegališka. Šitą žinutę gauta privatišku keliu. Kol kas 3 kuopos valdyba dar nepranešė nieko oficijališkai nei Centro Valdybai, nei organo redakcijai. Čia teisybė liepia patėmyti, kad minėta suspenduota "komisija" turi ir savo pritarėjus: nors locna motina nuo jos atsisakė, tai vienok ji turi gerą "močeką" ypatoje 25 kuopos iš Shenandoah, Pa., kuri neseniai apskelbė per "Darb. Viltį" karštą pritarimą "komisijai" ir didelį pabarimą T. M. D. Centro Valdybai.

Korespondentas.

Sheboygan, Wis. T. M. D. 63 kuopa gyvuoja silpnai, ir jos nariai visai neužjaučia tėvynės reikalams.

Praeitais metais pasidarbuojant p. V. Grabauskui ir man, čia tapo sutverta iš penkių narių T. M. D. 63 kp. Paskui pasisekė dar keletas prikalbinti nors su vargu, nes tik paminint, kad T. M. D. duos 7 dideies Dr. V. Kudirkos Rastų knygas visiems nariams, kurie prisirašydami užsimokės metinės duoklės 60c. Bet kokia nauda yra T. M. D. iš tokių prikalbėtų narių? Jie neužjaučia savo tautos reikalams ir tiesiok nesupranta kam tai T. M. D. yra.

63 kp. vienas narys visai atsisakė ant toliaus prigulėti, kada jam buvo pranešta atsilankyti į susirinkimą ir užsimokėti 60c. už 1910 metus (jo pravardė P. Bukaveckas).

Šiandien pažvelgus į musų T. M. D. yra linksma, matant, kaip ji puikiai gyvuoja, teip skaitlingai išaugusi tik su praeitais metais; bet klausimas; ar visi tie nariai prisirašė iš meilės tėvynės, ar tik gavimui tokios apštiės knygų? Manau, kad jų daugumas prisirašė tik antruoju tikslu, ir gavę knygas iš draugijos pasitrauks. Tokie nariai vien nuostolį draugijai atgabena. (Tai yra valios darbas; kas nenorės prklausyti, to neužlaikysi, bet nuostolio draugijai jie nepadarys jokio, kadangi draugijos tikslu yra platinti apšvietą terp žmonių, o jie skaitydami T. M. D. knygas negali nesišviesti, todėl draugijos tikslas ir bus pasiektas. — Laukis).

T.M.D., 63 kp.ižd. P. D. Deltuva.

VISOMS KUOPOMS IR NARIAMS.

Balandžio 15 dieną prasidės surašinėjimas visų Suvienytų Valstijų gyventojų, teip vadinamas 10-metinis cenzas. Tą dieną pas kiekvieną atsilankys tam tikras Suvienytų Valstijų urėdninkas (enumeratorius), kuris užrašys kiekvienos ypatos vardą, pravardę, užsiėmimą, tautybę, vietą ir laiką gimimo ir tt. Paskutinis toks surašinėjimas buvo 1900 m., bet tada lietuviai dar neturėjo sau atskiros rubrikos ir mus užrašinėjo paliokais, rusais, arba vokiečiais. Šiuosmet lietuviai buvo laimingesni ir išreikalavo sau pripažinimą lietuvių tautos: lietuviai bus užrašomi *lietuviais*, o ne lenkais, arba gudais, kaip pirma buvo, bet reik, kad *lietuviai pasiduotų lietuviais, o ne kuom kitu.* Tuom tarpu vieni iš baimės, kiti dėlei nežinios, o tretiejie dėlei savo neišmintybės kartais pasiduoda gudais (rusais), arba "polak z Litwy" (lenkais), arba pagalios vokiečiais. Pertai jie daro skriaudą savo tautai, paniekina savo tėvynę ir savę, nes anot patarlės "nekoks paukštis, kuris savo lizdą teršia"....

Mes ėsame giliai persitikrinę, jog nei vienas T. M. D. narys nepadarys savo tautai tokios gėdos, nes kiekvienas musų draugijos narys yra pagal patį draugijos vardą savo "Tėvynės Mylėtojų".

Vienok to negana. Kiekvienas T. M. D. narys privalo šitame atsitikime patarnauti ir tai energiškai ir nuoširdžiai musų tautybės apginimui: kiekvieno nario šios patrijotiškos draugijos priderme turėtų buti čuinumas, kad ir jo pažįstami ir draugai pasiduotų teipgi tuom, kuom ėsą, t. y. lietuviais. Kada enumeratorius paklaus, kokios tautos (nationality), kiekvienas lietuvys negal kitaip atsakyti, kaip tik "LITUENIJAN". T. M. D. nariai privalo tą aiškinti visiems lietuviams, ypatingai moterims ir tiems, kurie yra palinkę prie lenkystės, arba amerikoniškumo.

Ant visų užduotų klausimų reik atsakinėti teisingai ir *be mažiausios baimės, nes šitas surašas negali niekam jokiu budu užkenkti;* jis darosi *tik su moksliškais mieriais* ir negali but panaudotas jokiam kitam apart statistikos tikslui. Surinktos tokiu budu žinios yra užlaikomos pilnoj paslaptybėj.

Mes meldžiame visas T. M. D. kuopas tą reikalą išaiškinti savo susirinkimuose; visi nariai prie šios progos lai patarnauja savo tautos reikalui, kiek tas yra jiems galimu.

B. K. Balevičius,
T. M. D. pirmininkas.

IŠ VISUR.

|| 31 d. kovo pietinėj Austrijoj ir šiaurinėj Italijoj siautė sniego darganos ir vėtros, kurios daug nuostolių pridirbo. Netoli Muggia išmetė iš vėžių pasažierinį gelžkelio traukinį. Prie to 4 ypatos tapo užmuštos, o 18 likosi sunkiai apkultų.

|| Siaurvakarinėse Australijos pakrantėse, 6 mylios nuo Kap Leeawine paskendo didelis angliškas garlaivys "Pericles". Žmonėms vienok pasisekė valtyse prisigriebti kranto. Minėtas garlaivys buvo užasekuruotas ant $1250000 ir ant tiek jau jo gebenamos prekės.

|| Italijoj pasitraukė nuo savo vietų visi ministeriai. Naują ministerija susitvėrė po vadovyste vidaus reikalų ministerio Luigi Luzzatti.

|| Prancuzijoj parlamentas priėmė padarytą su Ameriką naują vaizbos traktatą.

|| Vengrijoj, Šalka komitate, veik su visu išdegė miestelis Oekaerne. Ugnyje pražuvo ir 250 ypatų, dar daugiau tapo sužeistų. Ugnis užgimė hotelyj, kur buvo balius ir daug žmonių susirinko.

|| Maskolijoj, ant ežero Luga įlužo ledu važiuojanti čigonai, išviso 50 ypatų. Veik visi tie žmones prigėrė.

|| Australijoj, ant Fidji salų siautė vėtra; laike jos siautimo 18 ypatų tapo užmuštų. Mieste Sava daug namų tapo sugriautų.

|| Laikraščiai praneša, jog Abisinijos ciecorius Menelik ištikro pasimirė, sosto įpėdiniu pagarsintas kunigaikštis Lidj Jeassu. Meneliko moteris Taitu tapo nuo valdymo prašalinta ir suimta. Menelik turėjo 66 metus.

Dabartinė Abisinija užima plotą 200000 ketv. angliškų mylių. Gyventojų turi apie 11 milijonų.

|| Steine, Prusuose, išlėkęs su keturiais vyriškiais orlaivys "Prusia" nupuolė į Baltiko jures. Trįs buvę orlaivyj vyrai prigėrė, vieną gi išgriebė gyvą, bet sunkiai sužeistą.

|| Pasiutęs Mulla su savo pasekėjais įsiveržė į esanti po Anglijos globa sultanatą Somalį ir iškerdė 800 gyventojų, išdegino daug čiabuvių kaimų.

|| Buvęs Amerikos prezidentas Roosevelt, grįždamas iš Afrikos, norėjo ir popiežių atlankyti, bet tas pastatė savo išlygas, kokių Roosevelt nepriėmė. Tokiu budu iš atlankymo popiežiaus nieko nebus.

|| Serbijos karalius Petras atkako su savo užsienių ministeriu į svečius pas Turkijos sultaną, pas kurį išbuvo keturias dienas.

|| Netoli Muehlheimo Prusuose, greitasis traukinys Lloydo, bėgantis į Genovą, užbėgo ant traukinio gabenančio kareivius. Keturi vagonai su kareiviais tapo sudaužyti. 21 kareivis užmuštas, 39 sunkiai sužeisti, o 100 yra lengviau sužeistų.

|| Vokeitijoj, Zeppelino orlaivių kompanija atliko mėginimus siuntinėti bevielinius telegramus nuo augštai iškiiusių orlaivių. Mėginimai pasisekė kuogeriausiai.

|| Pabėgęs iš savo sostapilio Lhasos lamaistų tikėjimo perdėtinis. Dabar Luma kreipėsi prie Maskolijos caro prašydamas pagelbos, bet toji jam atsakyta.

|| Kolumbijos sostapilyj, mieste Bogota, gyventojų pulkas užpuolė ant Peru ambasados, bet į laiką atkakusi policija ne leido minioms didesnių nuostolių padaryti.

|| Berlyno darbininkų organizacijos nutarė boycotuoti sviesto pardavinėtojus. Tokiu budu jie mano priversti numažinti sviesto kainas.

|| Peterburge, iš katedros cerkvės Petro ir Povilo tvirtovėj nesugauti vagiliai pavogė diktai auksinių ir sidabrinių vainikų nuo abrozdo Motinos Dievo.

|| Prancuzijos karo ministeris, jenerolas Brunn, nuo parlamento reikalauja 4 milijonų doliarių oro laivyno reikalams. Ateinančiuose karuose todėl kareiviai mušis ne tik ant žemės, ant vandens, minose po žeme, po vandeniu, bet ir ore.

|| Rytinėse Indijose, mieste Bhitvana, Rajputuna distrikte, sudegė didelės medvilnės krautuvės. Ugnyje pražuvo 25 moterys ir vaikai.

NAUJI RAŠTAI.

E. A. Volter. Gorod Mendovga ili gdie iškat Letsviju XIII vieka? S. Peterburg. 1910 *m.* 8 *pusl.*

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

REIKALE ŽALGIRIO APVAIKŠČIOJIMO.

Rengiamas Žalgirio kovos 500-metinis apvaikščiojimas jau nemažai iki šiolei pridarė triukšmo terp Chicagos lietuvių, ateityje gal pridarys dar daugiau. Iki šolej vįskas ėjo slidžiai ir visi iš vieno, — sutikime ir vienybėj rengėsi prie to svarbaus istoriško apvaikščiojimo. Dabar išrodo, lyg kad kas nors stengisi įbrukti tuose ratuose kuolą ir visą vežimą sugadinti, ar sustabdyti. Nors tikrų žinių kol kas apie tai nėra, tai vienok gana garsiai žmonės kalba, buk vietinis džekonas, kun. Kriaučiunas, yra neužganėdintas tuom, kad pelnas nuo apvaikščiojimo, (kurio gali ir visai nebut) eitų išleidimui knygos apie Žalgirio mušį, o ne įsteigimui našlaičių namo prie rengiamo seserų vienuolyno, ir buk jis šį-tą žino apie agitaciją ir atkalbinėjimą bažnytinių draugijų nuo Žalgirio apvaikščiojimo; buk norima bažnytines draugijas atskirti nuo tautiškų ir daryti atskirą apvaikščiojimą, arba susidėti su lenkais. Nesinorėtų tam tikėti, nes kun. Kriaučiunas yra sumanytojas atsiskyrimo nuo lenkų ir jis pirmas pasirašęs ant atsišaukimo, kuriame visi be skirtumo lietuviai kviečiami prie vienybės ir bendro apvaikščiojimo. Tas išrodo negalimas dalykas ir be abejonės pasirodys, kad tai tik tuščios zaunos tų, kurie norėtų gal sugadinti visą reikalą ir neleisti lietuvių prie brolliškos vienybės. Ateinantis susirinkimas, be abejonės, tą viską išaiškins.

Prie tos progos primename, kad visų delegatų susirinkimas atsibus sekantį nedėldienį (10 d. balandžio) vakare, Šv. Jurgio parapijinėj mokyklėj. *M. M.*

— Girdėjome, jog 8 d. gegužio, Hull House svetainėj bus p. Petrausko koncertas, jo naudai. Tikimes, kad lietuviai jį geriau parems negu pereitą nedėldienį.

Tryliktą "Aušros" draugijos prelekcija, temoj "Bažnyčia ir Valstybė Išpanijoj", skaitys J. Laukis, 10 d. balandžio, 1910 m., Lithuania svetainėj, 3149 So. Halsted str. Pradžia 3 val. po pietų. Įžanga 10c. ypatai.

APGARSINIMAI.

KUDI ŽMONĖS.

Nekurie žmonės visada buva kudais, nepaisant ką jie daro. Jie valgo galbut gerą maistą ir išrodo tartum jie butų geroje sveikatoje. Tačiaus jie negali buti sunkesniais ir tvirtesniais. Geri gydytojai sako, kad tas paeina nuo vidurinio nesveikumo, kuris nėra teip blogu kad priverstų žmogų jiešokti gydytojo pagelbos, bet jis jį priverčia nesmagauti apie savo padėjimą. Musų patarimu yra pabandyt Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixirą, kuris sutaiso žmogaus gromuliojimą, sutvirtina raumenis ir viduriuș ir sugražina jiems sveiką veikimą. Tiems, kurie gali gerai pavalgyti, bet už valandėlės vėl jaučiasi alkanais ir tiems, kurie neturi gero apetito, ši gyduolė bus gera pagelba. Vartok ją pilvo, vidurių, kraujo ir nervų ligose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla

3149 So. Halsted St.
Buva atdara:
Utarniukais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.
Skaityklos Užveizda.

ANTRAS PUIKUS BALIUS!

Lietuvių Pašelpinis Kliubas, Chicago, Ill., parengia antrą puikų balių, kurs atsibus subatos vakare, 23 d. balandžio (April), 1910 m., Freiheit Turner salėj, 3417 So. Halsted St., 7 val. vakare. Įžanga 25c. ypatai. Orkestra po vadovyste A. J. Pelecko. Ateik ir atsivesk savo draugus, nes visi busite užganėdinti — pašoksite ir pasilinksminsite prie geros muzikos. Kviečia *Komitetas.*

PIRMAS METINIS STEBUKLINGAS BALIUS!

Su dainoms, dekliamacijoms ir prakalboms, kur bus aiškinama apie tėvynę ir apie "Pabalgą svieto". Parengta per Chicagos Lietuvių Draugiją Savitarpinės Pašelpos, Susiv Lietuvių Am. 226 kp. Atsibus subotoj, 16 d. balandžio (April), 1910 m. Ant "Wicker Park", didėsės salės, ant 3 lubų, 2046 W. North Ave., arti kertės Robey ir Milwaukee gatvių. Prasidės 7:30 val. vakare. Pasibaigs 3 val. ryto. North Ave. karai daveža iki durių, o Milwaukee karai ir Robey karai daveža iki North Ave., o nuo ten tiktai pusė bloko iki salei.

Molonus lietuvi ir lietuvaite!

Ar teko jums kada nors buti ant *Stebuklingo Baliaus?* Vargiai, nes tokio da nebuvo. Šitas yra pirmutinis, gal buti ir paskutinis.

Juk žinote, kad Haley kometa ateina ir ji padarys ką nors įstabaus. Daugumas mokslinčių sprendžia mirtį visam svietui! Bet čion yra išrasta budas išsigelbėjimo nuo tos nelaimės.

Laimingi bus tie, kurie atsilankys ant šito balliaus, nes jie dažinos kaip reikia užsilaikyti laike stebuklingų dangiškų apsireiškimų. Juk gyvastis kiekvienam yra brangesnė už milijonus!!!

Teipgi ant šito *Stebuklingo Baliaus,* pirmu akrtu šioj dalyj Chicagos, dalyvaus garsus *Didysis Birutės Choras* su saldžioms tėvyškoms dainoms. Jųjų malonios dainos pajudins kiekvieno nuvargintą jausmą link meilės tėvynės ir priduos ramumą gyvenime. *Birutės Chore* dalyvaus per šimtą ypatų, todėliai bus akyva kiekvienam klausyti dainuojant. Bus teipgi du *Rožiniai šokiai,* kuriuose merginos išvedancios vyrą šokti, gaus nuo jo dovaną Rožę.

Muzykė bus teipgi puiki, grynai lietuviška. Įžanga tiktai 25c. ypatai.

Komitetas C. L. D. S. P.

TEATRAS IR BALIUS!

Draugystė "Apšvieta" parengia Teatrą ir Balių, Pulaskio svetainėje, 18-ta ir Ashland Ave., Chicago, Ill. Gegužio 7-tą, 1910 m., Subatos vakare; pradžia 8 val. vak. Bus lošta veikalas "Musų Gerasis". Lošime dalyvaus tiktai moterys ir vyrų rolėse. Visas pelnas eis muzikos studentei Panelei Balčauskaitei. Todėl prijaučianti tam reikalui visuomenė malonėkite atsilankyti. Su pagarba.

"Apšvietos" Dr-stė.

DIDELIS BALIUS!

Parengia Susivienyjimas Lietuvikų Draugyrčių, Chicago, Ill., Balandžio (April) 17-tą d., 1910 m., Freiheit Turner svetainėj, 3417 So. Halsted St. Įžanga 25c. poral. Užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir jaunus atsilankyti ant šio musų iškilmingo baliaus, kuris bus puikiausias po Velykų. Bus puiki lietuviška muzykė, po vadovyste A. J. Pilacko, daug atsižymėjusio. Visas pelnas eis statymui lietuviškos svetainės. Su guodone *Komitetas.*

SVIETO LYGINTOJAS (BLINDA) ŽEMAIČIŲ RAZBAININKAS!

Atsižymėjusi savo darbais Dr-ja "Birutė" stato ant scenos žemkalnio 4 veiksmių ir vieno paveikslo Dramą "Svieto Lygintojas" arba "Blinda, žemaičių Razbaininkas". Turinys paimtas iš žmonių pasakų iš baudžiavos laikų. Visas nuo perstatymo pelnas skiriamas *"Aušros" dr-stei,* sušelpimui moksleivių. Perstatymas bus nedėlioj, 17 d. balandžio, 1910 m., šv. Jurgio parapijos svetainėj, kampas 32 Pl. ir Auburn Ave. Pradžia 7 val. vakare. Po perstatymui bus Balius su svetimais ir lietuviškais šokiais ir kitoki pasilinksminimai. Tikietų kaina: $1.00, 75c., 50c. ir 25c., o moksleiviams pusė kainos. Tikietus galima gauti prieš perstatymą ties svetainės durims, o dabar galima gauti: "Lietuvos" ofise, 3252 So. Halsted St., "Kataliko" ofise, 3244 So. Morgan St., M. J. Tananevičiaus ofise, 670 W. 18 St. ir pas "Birutės" ir "Aušros" narius. Visi atsilankykite, o neapsivilsite, nes pamatysite musų pratėvių gyvenimą ir potam smagiai praleisite laiką, o apart to sušelpsite moksleivius. Kviečia

Komitetas.

APVAIŠČIOJIMAS IR BALIUS!

Dr-stė Šv. Jurgio K., Thompsonville, Conn., parengia Apvaikščiojimą ir Didelį Balių, Šv. Jurgio dienoj, 23 d. balandžio, Skating-Rink salėje, pradžia 5 val. vakare, maršavimas iki 7 val. vak. su benu, o nuo 7 val. prasidės šokiai ir trauksis iki 11 val. Grais vietinė orkestra. Kviečiame visas lietuvaites ir lietuvius vietinius ir iš aplinkinių miestų ant to didelio baliaus. Įžanga 25c.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau Onos Aleksėrunienės, po tėvais Borbulicė, 40 metų amžiaus, 5½ pėdų augščio, geltonais plaukais; pirmiaus gyveno Piemonte, Va. Kaip persiskyrėme, jau 15 metų. Malonėčiau apie ją žinoti. Kas apie ją man praneš, gaus atlyginimą.

Mr. William Aleksezerunas
1.30 So. Vicktor St., Waukegan, Ill.

Aš Juozas Mosgabis pajieškau Jono Armanavičiaus, paeinančio iš Kauno gub.; jis žemotas; pirmiau gyveno Dien Park Dulkiet, Škotijoje, ir išvažiavo į Amerįką jau 3 metai, gyvena Pennsylvanijos štelte, kur apie Wilkes Barre. Turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juozas Mosgabis
334 So. Clark St., Chicago, Ill.

Pajieškau Pranciškaus Banio; turiu pas jį svarbų reikalą. Jeigu kas žino apie jį, malonės pranešti man sekančiu adresu:

F. V. Banys
716 W. Madison St., Chicago, Ill.

Pajieškau dėdės Juozo Sereičiko, paeinančio iš kaimo Krokšlio, Nočios parap., Gardeno gub. Jisai pats, arba kas žinot kur jis gyvena, duokite žinią adresu:

Franas Miškinis
300 Park St., Lawrence, Mass.

Pajieškau Juozapo Pacenkos, kaimo žuvinto, gmino Krosnos, pavieto Kalvarijos, gub. Suvalkų; pirmiaus gyveno Brooklyne, o dabar nežinau kur. Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti ant šito adreso:

Povilas Mikna
Acme, Wyo.

Pajieškau brolį Joną Dergintį; 5 metai kaip Amerikoj; pirmiau gyveno Waukegan, Ill.; girdėjau, kad išvažiavęs į San Francisco; paeina iš kaimo Lapolių; parapijos Janopolio, pav. Telšių, gub. Kauno. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Antanas Dergintis
824 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo vyro Jonas Mulis; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Navarėnų volosties, Kalnėnų sodžiaus, 14 metų kaip Amerikoje; pirmiaus gyveno Brockton, paskui Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas malonėkit duoti žinią adresu:

Mrs. Sofia Mulienė
2123 W. 23 St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolį Antaną Paulaitį; paeina iš Kauno red., Raseinių aps., Jurbarko parap., Rukšnių kaimo. Jis pats ar kas kitas teisis duoti man žinią apie jį adresu:

Jonas Paulaitis
3604 Deodar St., Indiana Harbor, Ind.

Benediktas Skeras pajieškau savo tėvo Kazimiero Skėros iš Kauno gub., Telšių pav., Plungės vol., Vištovėnų sod.; 16 m. Amerikoje, girdėjau gyvena Brooklyn, N. Y. Turiu labai svarbų reikalą. Kas apie jį praneš gaus gerą atlyginimą. Adresas:

Benediktas Skeras
345 E. Kensington Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo tikrą brolį Antaną Kazeckį; jis paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Kuršėnų vol., Raudienų parakvijos, iš Luinių sodos, apie 17 metų Amerikoj; gyveno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juozapas Kazicki
926 Clay St., Shamokin, Pa.

Pajieškau draugo Jokubo Žukausko; gyveno apilinkinėse Chicagos; paeina iš Bolnikų miestelio, Kauno gubernijos; gyveno ilgai Rygoje; apie 6 metai Amerikoj. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Fr. Slavicki
926 — 34 Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau dviejų brolių Frano Viktoravičios ir Jono Grušo po patėviui, ir pusbrolio Kostantino Gedmino, Jučių sodos, Lukės par.; 16 metų Amerikoj; nesimačiau su jais 10 metų; jie gyveno apie Hartford, Conn. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

S. J. Victoravič
Box 19, Newburg, N. Y.

Pajieškau Povilo Markaus; 3 metai atgal gyveno Pittsburg, Pa., paskui išvažiavo į Albany, N. Y.; jau metas laiko nežinau kur jis yra. Jis paeina iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Subačiaus par., Černalesio viensėdžio. Teipgi pajieškau savo geroa pažįstamos Ludvisės Petkunaičias, tos pačios gub., ir pav., Troškunų miestelio. Jie patys ar kas kitas malonės douti žinią adresu:

Mr. M. S. Markus
1240 N. Paulina St., Chicago, Ill.

Pajieškau Aniceto Karvello; paeina iš Kauno gub., Ukmergės pav., Subačiaus par., žvilgiunų kaimo; trįs metai atgal gyveno Bellows Falls, Vt. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Pajuodis
925 — 18-th Place, Chicago, Ill.

Pajieškau Aleksandro Juškevičio; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Kunigo sodos, Rietavo par.; apie 9 metai atgal gyveno Pittsburge, Pa. Teipgi pajieškau Juozo Ruškio; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Rietavo par., Mernėtų sod. Jie patys ir kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Frank Bardowskis
Box 111, Clinton, Ind.

Prakalbos, Koncertas ir BALIUS

Parengta per Lietuvių Socijalistų Sąjungos Suvienytas Kuopas Chicagoje

Nedelioj, Balandzio 10 d., FREIHEIT TURNER SALEJ, 3417 So. Halsted St. Sale atsidarys 3 valanda po pietu.

Kviečiame visus atsilankyti ir pasiklausyti gerų anglų ir lietuvių kalbėtojų, o teipgi pirmą kartą dainuoja lietuviams svetimtaučių chorai

SEKANTI IŠPILDYS PROGRAMA:

1. Miss McDowell (prezident. Univer. Chicago Settl.) ..... kalba
2. J. Varkala ..... kalba
3. Th. Morgan (advokatas) ..... kalba
4. A. Žagaras ..... kalba
5. J. Briedis ..... dekliamuoja
6. Extra .....
7. Miss Hul Nykanen (studentė Chicagos Univer.) ..... dainuoja prie piano pritarimo
8. 81-os kuopos Lietuvių Socijalistų vyrų choras ..... dainuoja
9. Latvių choras ..... dainuoja
10. Švedų (Skandinavų) choras ..... dainuoja
11. Latvių mandalinų ir gitarų orchestra ..... griežia

Laike pertraukų ir baliaus griežia "Birutės" orchestra po vadovyste K. Strumskio. Įženga 25c. ypatai.

Ant Pardavimo.

Pardavimui Saliunas, už prieinamą kainą, nes savininkas užsideda kitą biznį kitame šteite. Atsišaukite pas savininką, 2024 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Pardavimui penki arba dešimts akrų ant kampo 40-tos gatvės ir Milwaukee Ave., visai pigiai. Kreipkitėsi adresu: 3344 North 40-th Ave., Chicago. Vienas arba daugiaus akrų galima pirkti.

Pardavimui ant keturių lubų namas po 6 ruimus ant kožnų lubų, viskas gerai įtaisyta, arti lietuviškos bažnyčios. Adresas: 2342 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Už $1.00 gausi 10 tuzinų graziausių popierų, 38 gatunkų su gražioms dainelėms ir pulkioms kvietkoms bei konvertais. Teipgi ir visokių knygų ir popierų katalogą siunčiu už 4c stempą. Reikr lauju pardavėjų ir duodu gerą pelną.

M. Zukaitis
227 E. Main st. New Britain, Conn.

Reikalavimai.

Reikalingas geras zeceris, toks, kuris supranta Jobsus statyt. Mokestis pagal gabumą. Turi but blaivus. Lai atsišaukia į "Lietuvos" redakciją, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalingi 500 darbininkų į Chicagos aplinkės fabrikus, su užmokesčiu $1.75 į dieną, teipgi 500 darbininkų į Minnesotos farmas su valgiu, ruimu ir $30.00 į mėnesį, nuvažiavimas atsieina $8.00. Mes šnekam lietuviškai. Ateik tuojaus, arba rašyk įdėdamas 2c. markę atsakymui. Parsamdymo Agentura; J. Lucas, Mrg. 1363 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

Reikalingi 15 Geru Kriaucziu prie

moteriškų drabužių siuvimo. Turi būti gerai susipažinę su savo darbu. Teipgi reikalingas geras prosintojas moteriškų drabužių. Užmokestis geras. Darbas ant visada. Norinti geros vietos atsišaukite sekančių adresu:

Mr. Louis Kasper
3129-31 Wentworth Avenue
Phone Yards 2263, Chicago, Ill.

Mokykla Šokių.

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rušių ir taip kad gali drąsiai eiti šokti publikoje. Taipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11, Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, 1900 Union street, kampas 19tos, arti Halsted street. Mokinama kas utarninkas, seredos ir pėtnyčios vakarais. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų ant sekančio adreso: 2124 South Halsted street. Ofisas ant 3čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare.

Pirk lotą lietuvių apgyventame mieste South Gary, Ind. Strytkariai eina pro pat duris. Kainos pakilo dubeltavai į vienus metus. Kainos lotų nuo $100 iki $125.

Charles Z. Urnich & Co.
45 La Salle St., Chicago, Ill.

Labai Pigus Lotai!

Dar ir šiądien labai gera proga pirkti gerą ir pigų lotą tame naujame mieste Gary, Ind. Mes turime labai gerų ir pigių lotų ant lengvų išmokesčių — $10.00 iš augšto ir po $5.0 ant mėnesio. Kelionės kaštus mes sugrąžiname. Platesnėms žinioms kreipkitės ypatiškai arba laišku pas generališką agentą:

M. A. LIBER & CO.
15 Ave. & Main St. Jolleston, GARY, IND.

Turek pats savo Verteivyste.

Ar ne geriaus dirbti pats sau, kaip kam nors kitam? Musų *real estate* patarimas suteiks tamstai užsiėmimą pats sau.

Mes turime labai gerų vietų tokiuose miestuose kaip Gary, kur savastį kįla vertėje per visą laiką. Mes parduodame lotus tokioms išlygoms, jog kiekvienas gali lengvai išteseti.

Nekurie musų agentai pelno net iki $500 arba $700 į mėnesį. Tamsta lengvai gali pelnyti nors $100 į mėnesį. Mes tamstą pastumsime su gerais apgarsinimais.

Musų nuosimčiai yra lengvai skiriamas ir greit išmokamais. Mes užmokame važinėjimo išlaidas už tamstą ir tamstos kostumerius. Pilni nurodymai dykai. Kreipkis į mųs ofisą.

J. L. Wilson
1213 — 131 La Salle St., Chicago, Ill.

DĖDE EIBUTONIETI! Atsiimk "Lietuvos" Redakcijoje Marcelinaičio laiškelį.

Dykai.

Kiekvienas žmogus, jeigu gauna kokį daiktą dykai, vadina tą dovana, ir yra dekingu. Iš visų daiktų gyvenime žmogaus namas yra reikalingiausiu. Mes turime daug namų kurie pasilieka visai dykai po kelių metų. Tokį namai atneša didelį pelną ant įmokėtų pinigų, ir per kelis metus tas pelnas sugrąžina pirkėjui įmokėtus pinigus su procentu. Namas tada pasilieka amžina pi kėjo savasčia ir pinigai sugrįžta jam į kišenių. Tas išrodo negalimu daiktu, o vienok teip tikrai yra. Kas ateis į musų ofisą tas persitikrins, kad mes sakome teisybę.

Pirkti namus dabar yra geriausias laikas, nes pavasaryj kiekvienas gali gražiai padabinti savo kiemus žolynais ir gyventi tikrai gražiai. Kiekvienas, kas turi nemažiau kaip $300 iki $3000 sučėdytų pinigų, gali pas mus nusipirkti namą. Mes turime ir pigius ir brangius, mažus ir didelius, paprastus ir naujausios mados pulkiausius namus. Jeigu reikalaujate randos, tai visupirm ateikite pas mus apžiūrėti musų namus ant pardavimo, o persitikrinsite, kad jums geriau užsimokės nelaukiant ilgiau nusipirkt sau namelį arba didelį namą. Mes turime pardavimui tokius namus, kad jums visiškai patiks, ir stebėsitės, kaip mes galime parduoti už teip pigias kainas.

Šitą sanvaitę mes nepaduodame kainų jokių namų, nes turime per daug, kad visus paminėti, bet tiktai tiek pasakyti galime, kad parduosime jums gerą namą už $1000 iki $6000.

Teip pat turime labai pigių lotų gerose vietose teip bizniui kaip ir pastatymui gyvenimo namų. Todėl kas nori turėti lotą už $600 iki $1500, tas jį ras pas mumis. Pas mus gali pirkti bėdnas ir bagotas, ar turi daug ar mažai pinigų. Mes duodame pagelbą kiekvienam geram žmogui. Laikas pirkti namus yra dabar. Ateikite tuojaus, o mes jums duosime visus reikalingus paaiškinimus dykai.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore St.

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1644 W. North Ave.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Rekšnitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevičius, 227 Chapel St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.
J. J. Kalakauskas, 55½ Green St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Janušas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand St.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jos Matulis, 269 Metropolitan Av.

Baltimore, Md.
Petras Glavecekas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlik, 1834 N. Castle Street.
Viacas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2234 S. Oakley Ave.
And. Jurevičia, 3337 Auburn Av.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Jon. Masalskis, 663 W. 18th St.
Stan. Petrulis, 3312 S. Halsted St.
Geo. Pupausky, 1112 S. Leavitt St
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Johas Visockis, 3139 Vincennes Rd.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6534 Forman Ave. S. E.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Bartkevičius, 377 Cambridge St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

HAMMOND, IND.
Zen. Juciavičius, 235 — 155th St.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

HAZLETON, PA.
Ant. Shukis, 103 N. Wyoming St.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 23 Austin St.

Paterson N. J.
A. Vareškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J. Kazakevičia, 163 No. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

SO. CHICAGO, ILL.
Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.
J. G. Geguzis, 28 W. Broadway.

Springfield, Ill.
Geo. Tachilauckas, 701 E. Mason st.

Scranton, Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.
Juos. Petrikys, 1514 Rose Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Elmaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Juozas Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos

gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

APIE BALTRŲ-GIRTUOKLĮ. Vaizdelis iš gyvenimo Baltraus girtuoklio. Rygoje, 1909. Pusl. 32 ..... 10c.

ARCHAIOLOGIŠKI TYRINĖJIMAI. Galdės apylinkėje. Kun. Juozapo Žiogo. Su 21 paveikslėliu. (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilniaus, 1909. Puslapių 23 ..... 40c.

ANTANO BARANAUSKIO. (A. a. kunigo vyskupo) laiškai į profesorių Joną Baudouin'a de Courtenay. (Iš lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909 m. Pusl. 28 ..... 40c.

BURTAI. Zigmanto Przybylskio vienaveiksmė komedija. Išvertė ir išleido Liudas Gira. Vilnius, 1909. Pusl. 16 ..... 10c.

DŽIOVA, JOS PRIEŽASTIS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Marijampolės paskaita). Vilnius, 1909. Pusl. 28 ..... 10c.

GILĖS. Dzūkų legenda ir BOBUTĖS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilnius, 1909. Pusl. 42 ..... 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vidunas. Labai naudinga ir verta perskaitymo kiekvienam šitą knygelę. Tilžėje, 1909 m. Pusl. 96. Kaina 45.

IŠ SENIŲ VYSKUPYSTĖS HISTORIJOS. Parengė spaudon J. Basanavičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909. Puslapių 41. Kaina ..... 50c.

KLAIDA. Apysaka parašyta Lazdynų Pelėdos. Kas šios raštininkės veizdelius sk itęs, tas žino jų vertę ir nesigailės šią knygelę perskaitęs. Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo. Vilnius, 1910. Pusl. 52ų ..... $1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilnius, 1909. ..... $1.25.

MUSŲ GERASIS. Dviejų veiksmių komedija. Parašė žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 26 ..... 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Parašė žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

RAŠYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradėdamomsioms mokykloms. Sutaisė mokytojas S. Vaznelis su pagelba J. J. Šiaulėlai, 1909. Pusl. 112. Kaina ..... 20c.

Naujų Muzikališkų Veikalai.

Lietuviška muzika. ČESLOVO SOSNAUSKIO.

V. Sąsiuva. UŽMIGO ŽEMĖ. Sustatyta vienam balsui, fortepianui pritariant. Žodžiai Mairionio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VI. Sąsiuva: Ta pati daina UŽMIGO ŽEMĖ. Mišriems balsams a capella. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

VII. Sąsiuva. SKUBINK PRIE KRYŽIAUS. Vienam balsui, fortepianui arba vargonams ir smuikui pritariant. Žodžiai kun. M. Gustaičio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VIII. Sąsiuva. SIUNTĖ MANĘ MOTINĖLĖ. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909. Kaina ..... 50c.

IX. Sąsiuva. KARVELĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .... 40c.

X. Sąsiuva. TU MANO MOTINĖLE. Liaudės daina. Duetas sopranui ir altui, arba dvibalsiniam moteriškam chorui. Peterburge, 1909 m. .. $1.00.

XI. Sąsiuva. LĖKK SAKALĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

GIESMĖ Į PANELĘ ŠVENČIAUSIĄ. Vienam balsui (Barytonui arba Mezzosopranui) su vargonais. Muzika Juozapo Naujalio. Op. 11. Kaunas. Kaina ..... 45c.

Vaikams gražios su paržuotais piešinėliais-paveikslais Knygelės.

I. Gražus paveikslėliai, bet dar gražesni aprašymėliai. Vilnius, 1910. Kaina ..... 10c.

II. Kas atsitiko kiaulių namuose. Vilnius, 1910. ..... 10c.

III. Kiek daiktelių įvairių — tiek eilučių įdomių!..... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

IV. Nesigailėsi, vaikeli, perskaitęs šitą knygelę! Vilnius, 1910. .... 10c.

V. Sveiki gyvi! Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelė. Vilnius, 1910 m. ..... 15c.

VII. Kiek čia įvairių žvėrių ir naminių gyvulių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

VIII. Pelenė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

IX. Robinzonas. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

X. Raudonoji kepuraitė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

XI. Gul' šiandieną jau ant šieno.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 20c.

Imant kartu visą 11 vaikų knygelių, nuleidžiama 25% arba visos už

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vilių bei Valinių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie roju (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velniuc, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių: Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 63 Karės Laukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lalis. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. .... 20c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojėdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ..... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirmininkas: B. K. Balevičius, 913 — 32nd st., Chicago, Ill.

Vice-Pirmininkė: O. Ramanauckienė, 101 Oak st., Lawrence, Mass

Raštininkas: V. A. Grelčius, 28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.

Iždininkas: A. J. Povilaika, 304 Bank st., Waterbury, Conn

Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st. Plymouth, Pa.

Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

Vienatinė Lietuviška Sąkrova.

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, švietišką ir dvasiškų knygų, rašančių, skaitančių, skrajančių, visokių gaikračių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro juodylo, paišelių, piunksnų, drukuojamų mašinėlių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Ne užmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

PETRAS M. KAITIS
1644 W. North ave. Chicago, Ill

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Dyvonuas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Dr-as W. A. Martišus
Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
306 Wabash ave., Chicago.
Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi priežiūkau akinius ir pataisau nesveikas akis.
Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėlioms offisas atdaras tiktai pagal sutarimą. Phone Harrison 1300.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (sudusse).
Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

$6. Baczk. Miltu ar 100 sv. cukraus $2.75
Mes stacziai parduodame naudotojams, be jokiu tarpininku pelno — grosseri, aptavus ir kitokias smulkmenas. Jus sutaupysit daugiau negu puse ant kiekviено daiktо. Persiunsdamas apmoketas ir dalinai siuncziami pamegėlimui ant musu rinko. Jeigu jus orderiuosit ne mažiau kaip už $17.50 (ar sykiu su jusu draugu) pasiunsim 1 baczka miltu, ar 100 svaru cukraus už $2.75 arba puse baczkos miltu ar 50 sv. cukraus už $1.40 su $10.75 orderiu. Kodel mokate dvigubba kaina už provizija ir kitus da kius Pareikalaukit Special Bargain List visu daiktu, kuruos mes jums paankesimo.
CHICAGO WHOLESALE CO.
Dept, 26, 40 Michigan Ave. Chicago.

AD. ZALATORIUS
Photographistas
Photographistas iš Lietuvos (seno krajaus) ir Amerikos mokslą pabaigęs.
3322 South Leavitt Street.

VYRAM TIKTAI
NEJIMAS DYKAI
kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 SO. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.
Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromadiavimo Organu
Tirinek pradžia ir išsiwystima Žmogiškos Rasos nuo Lopsziučiki Grabui. Pamatyk Keistumus Gamtos. Žingeidumus ir Mištinisrkumus.
Tirinek intekme ligos ir paleistuvystes, perstatytas gyvo didžmo figurose, sveikuose ir ligotuose padejimuose. Lavus isrodinetojas atsakineja visokius klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.
INŽENGA DYKAI
Atdaryta kasdiena nuo 8 rytoiki vidurnakczinai
LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.

Zemiau patalpintas paveikslas parodo dabartini stovi galutinai pastatytu fabriku, in kuriuos reikalauna tukstanczius darbininku prie visokiu darbu mieste Gary, Indiana.

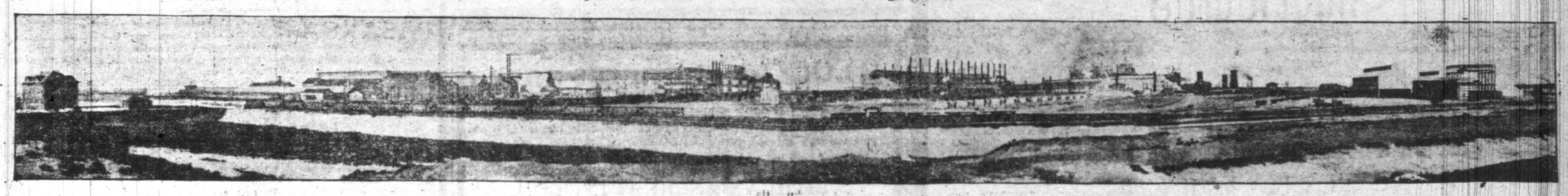

Bus sekančios dirbtuvės: Pirmiausiai, didžiausios plieno liejyklos, ką randasi visam sviete, UNITED STATES STEEL CORPORATION, šios plieno liejynės įrengimas kaštuos $150,000,000. Jos sunaudos 10,000,000 tonų geležinės rudos į metus. Dirbtuvėse bus 16 tarpinimui rudos pečių (Furnece), 84 vėjiniai pečiai ir 6 volai, vieni volai išvarįs 75,000 tonų plieno rėlių į mėnesį. Į tas plieno dirbtuves reikalaus 25,000 darbininkų, kada užbaigs statyti. Daugel jau yra galutinai pastatytų fabrikų. Dabar jau patilpsta tukstančiai darbininkų prie darbo. Šias dirbtuves skubina statyti ir kas dieną reikalauja dugiau darbininkų prie visokių darbų. Antras, THE AMERICAN CAR AND FOUNDRY Co., didžiausia plieninių karų dirbtuvė; reikalaus 12,000 darbininkų. Šita karų dirbtuvė padirbs 125 gatavus karus per dieną. Trečia, THE AMERICAN BRIDGE Co., bus didelė tiltų dirbtuvė; ji reikalaus 5,000 darbininkų. Ketvirta, THE AMERICAN STEEL AND WIRE Co., bus plieninės drataunės, reikalaus 6,000 darbininkų. Penkta, THE AMERICAN LOCOMOTIVE Co., bus didžiausias lokomotyvų arba inžinų fabrikas visoj Amerikoje. Jame padirbs 45 gatavus inžinus į mėnesį. Dirbtuvėje bus reikalinga 15,000 darbininkų. Šeštą stato, I. 630 COKE OVENS koksinių pečių, kuriuose degs tiktai dėl tų viršminėtų fabrikų koksus.

Teipat rengiama statyti ir daugiau fabrikų umu laiku. Taigi tamsta perskaitęs, apsvarstik ir kitam paaiškink, koks skaitlius darbininkų patilps į tuos fabrikus, kada jie bus galutinai užbaigti statyti. Šiuose, virš minėtuose, diddarbiniuose fabrikuose bus galima gauti visokių darbų ir su geru užmokesniu. Taigi, jeigu nori pikilti naudingoje vertėje, tai pirmutinė proga yra pirkti lotą arba namą naujai prasidedančiame diddarbiniame mieste GARY, INDIANA.

Miestas auga labai smarkiai ir umu laiku kur ir tavo loto kainos sykiu užaugs į trigubus pinigus, bėgančiu, trumpu laiku. Miestas GARY, dar tik treti meatai kaip prasidėjo statytis, tuo trumpu laiku jau yra apie 25,000 gyventojų, ir kas dieną didinasi didyn. Dar bėgyje kelių metų apsigyvens apie 250,000 gyventojų, pagal rokundą darbininkų darbavimos, šiuos virš minėtuos diddarbiniuos fabrikuos, kada užsibaigs statymas. Taigi tamsta suprask kaip augštai pakils lotų ir namų kainos trumpame laike. Todėl dabar kiekvienam yra gera proga padvigubinti savo pinigus perkant dabartiniam laike lotus ir statyti namus. Randas moka brangias, reikalinga tukstančiais naujų namų. Miestas statomas labai puikioje vietoje, visur yra lygumos ir prie didelių vandenių, Michigan ežero, ir jis yra nepertoli nuo Chicagos, tik 26 mylios. Miesto gatves arba strytus lieja cementu, šalimais strytų medžiais sodina. Per miestą bėga upė Little Calumet River, kuri labai miestą dabina ir naudinga gyventojams.

Mieste Gary yra sveikas ora ir geras vanduo. Mieste Gary turime jau įtaisytas, gatavas, keturias Public mokslaines, didžiausios ką randasi Indianos State. Yra penki hoteliai, penkios bankos, daugel brangių namų, kurie kaštuoja po $100,000. Yra dypas, kaštuoja $250,000, yra geriausi įtaisymai ugnies gesinimui. Miestą stato pagal naujausią madą; vienu žodžiu sakant, bus didžiausias ir gražiausias miestas Indianos State, nes yra ant geros vietos ir trakto statomas; treinai prieina iš daugelio miestų. Stoja 60 treinų per dieną. Teipat ir laivais vandeniu privažiuojama, Elektrikinlais gatvių karais arba strytkariais galima nuvažiuoti iš Chicagos, teipat ir iš kitų aplinkinių miestų. Žinoma, yra daugel aprašymų apie visą miesto stovį ir jo vertę; teipat tamstai yra sunku viską suprasti iš apskaitymų, apie augimą šio virš minėto miesto, pakolei nepamatyti. Todėl geriausiai pačiam atvažiuoti ir persitikrinti savo akimis; kaip pamatysi visą miesto stovį ir vertę, tikrai busi iš to užganėdintas. Mes tikriname, kad nesigailėsi savo kelionės. Ir tuo, dabartiniu pirkimu lotų, be abejonės, padvigubinsi savo pinigus bėgančiu trumpu laiku. Mes priskirsime tamstai lotą tinkančiose vietose, kur tiktai norėsi po visą miestą Gary už prieinamiausias kainas. Dabartinės lotų kainos po $200 ir augščiau. Jeigu tamsta negali visų pinigų užmokėti už lotą, tai mes duodame ant lengvų išmokėjimų: $50 įmokėti, o likusius po $10 ant mėnesio. Teipgi statome namus ant lengvų išmokesčių ir skoliname pinigus. Aprašome nuo ugnies ir sužeidimų prie turtingiausių Insurance kompanijų. Abelnai visus kitus reikalus atliekame; ko tiktai nori ir ko jieškai, kreipkis į musų ofisą asabiškai arba laišku rašyk, o mes su noru išklausysime tamstos reikalus, konogeriausiai.

GARY SECURITIES COMPANY
Incorporuota
First National Bank Bldg. Room 6 7 Gary, Ind.
Mike Rozenski, Vice-Prezidentas ir general agentas
Chicago Offisas: 668 W. 18th St. netoli Union St.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialiais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių piešti paveikslėliai iš mūsų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių " izmų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812-33rd St., Chicago, Illinois.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, mūsų No. 3 katalioką, didžiausią lietuvišką kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršiu 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės vyrų ir kvepančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iškirbimų, Mouų, Painų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kosmam reikalingų daiktų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalioką. John I. Bagdziunas, Propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2330-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ State _____

Im. 23 AKMENU.

Gelžkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterų dydžio.

20 metų auksuotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingraveruotas. Tikrai geras laikrodytojas gelžkelio žmonems, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį visiems C. O. D. už $5.75 ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip sakom, **Nemokėkite nei centą. ATMINKIT,** kitur užmokėsite už tokį laikrodį į 35 dol. **Auksuotas retežėlis ir leketas Dykai su kožnu laikrodžiu**
EXCELSIOR WATCH CO. 900 Athenaeum Bldg. CHICAGO.

A. Olszewskio Bankoj

galite aprupinti visus savo reikalus

TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS

Išdirba "Dovlernastis" — **Kontraktus, Raštus pardavimo** ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.

Visokiuose notarijališkuose reikalose kreipkitės į

J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame sviete ir tamista turėsi tada savo ypatiška verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Dr. E. C. COLLINS.
Įsteigejas Collins New York Medical Institute.

NERA VISAM PASAULYJ DAKTARA, KURIS GALETU GARSINTI IR LIUDYTI APIE SAVA STEBUKLINGA GYDYMA,

tik geriausi daktarai Collins New York Medical Instituta. Parodyti šionai pacientai buva labai greitai išgydyti, apie ka liudyja ju pavardies, adresai ir padekų laiškai.

Kiti daktarai garsinas ir gires patys save su 1, arba 2 neteisingais padekų laiškais, bet jiem nekas nevierij. Musu daktarai gyda kassanvaite daugiau ligoniu, nekaip visi kiti kruvoi mate išgydytuju savam amžiui.

Nedukite apsigauti, bet jeigu Jums kas kenkia, tuojaus atsišankite ypatiškai, arba per laiškai Lietuviškai, rašyta į

The Collins N.Y. Medical Institute

140 West 34th Street - New York City

kur rasite tikra pagelba sveikatui. Dr. S. E. Hyndman, viriausis daktaras.

Priima ligonius; Kasdiena duo 10 val. ryto iki 1 val. po pietu ir nuo 2 val. po pietu iki 5 vakara. Šventadienais nuo 10 val. iki 1 val. po pietu, o utarnikais ir petničiomis nuo 7-8 vak.

Jeigu norete žinoti, kaip atrasti pralaimeta sveikata, atsiuskite 10 centu markiems o tuojaus pasiusime Jums naudinga knyga "Vadovas in Sveikata" parašyta Dr. E. C. Collins.

1. Frank Severletti, Cleveland, Miss. — 2. Justo Hernandez, Huntington, Ark. — 3. Jos. Miculka, R. F. D. No. 1, E. Bernard, Tex. — 4. Franciszek Lewandowski, N. 41s So. Jackson st. So. Bend, Ind. 9. Ausbrem Luksic, Tonopa, Nev. — 10. Antonino Lo Castro, 156 Throop Ave. Brooklyn — 11. Martin Elias, Wrights, Cal.—15. J. Jacobson, Spermatorehoca, Nebr.—16. Ludwik Solek, 174 W. Kinny St., Newark, N. J.—17. Lucija Torl, Box 123, Meadow Lands, Pa.—18. Don Sime Gulan, Zadar, Dalmacia. 24. Krastio Jordanoff, Box N. 397, Jerome, Ariz. — 25. Marta Olson, Wilkinsburg, Pa. —29. Nicola Haky 344 E. 21 St. N. Y. City—30. Miss J. A. J., Los Angeles, Cal.—Petar Smiltff, No. 2302 Bay ave. Hoquiam

5. Miss Annie Lukais, 27 Berry St. Brooklyn, N.Y. 6. Ida Johnson, Cloquet, Minn.—7. G. Rebiak, Swedesbore, N. J.—8. Mrs. Marie Dobos, 610 Grand St. Brooklyn, N. Y.—12. Mrs. John Gurka, E. Rahway, N. J.—13. John Gurka, E. Rahway, N. J.—14. Maria Fontana, Trestle, Pa., Box 68.—19. John Skiptunas McAdoo, Pa.—20. John Perschman, 174 E. 3rd St., N. Y. City. — 21. Mrs. Roh, Abbie, Nebr. — 22. Mr. Roh, Abbie, Nebr. — 23. Frane Antulic, 1330 Wash Ave., Columbus, O.—27. Mrs. Angelica Frankovits 648 Eagle Ave., New York—28. Mrs. Liddie Fischbart, Elmhurst, L. I. N. Y.—32. Floryien Rak, Box 18, Herminie, Pa.—33. T. F. Petroff, Box 301, Buhl Minn.—34. Ivan Papez, Box 87, Yorkhaven, Pa.

Turime pranešti visiems apie tai, kad mes dabar turime krautuvėj daug visokių naujų siutų, galime pritaikyt kiekvienam pirkėjui. Musų siutai padaryti pagal naujausią madą iš įportuotų materijų, parduodam pigiau negu kitur, darbas gerai atliktas, taip kad kožnas drabužis tinka. Jau daug musų kostumierių persitikrino, kad pas mus geriau pirkti ir ne tik patys ateina, bet dar ir kitus atsiunčia, todėl mums nereikia ir garsintis, mus garsina drapanos ir kostumieriai. Užprašome visus atsilankyti į musų krautuvę ir persitikrinti. Mes už dyka prosinam per metus tiems, kurie perka pas mus. Mes dirbame visokias drapanas ant užsteliavimo, galim padaryti kas tiktai kokią nori.

MIESTO PALIEPIMAS.

Namas turi buti greitai nugriautas

Dabar yra paskutinė proga pirkti pigiai šiame dideleme išpardavime, nes kiekvienas daiktas bus labai pigiai parduotas.

Tiktai kelios dienos liko.

KAUFMAN BROS.

3621-3 So. Halsted St.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo pilkius plaukus, sulaikoalinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant kraštos ženklėj.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru

Ar ėsi nustojęs kantrybės, nerviškas, nupuoles sveikatoje? Ar peržengei tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ėsi tinkančiam padėjime užlimti užduotis ženybinio gyvenimo? Jeigu yra mažiausė abejonė jog randasi užsivilkusi chroniška liga dugnyje tavo klapatų, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o ap. turėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavę visai dykai, ir jeigu išgydymas bus galimas, tai mes išgydysime už kožemiausią kainą. Ne užsidedi ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus dėl bemokestinio pasiteiravimo. Mes perstatysime padėjimą viso dėiyko tikroje šviesoje, o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Nei Dolerio Nereikes Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Loenoj Žinty kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nors nesveikumą inkstų, pusės ar šlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi koks padėjimas dėl kurio nesinori kreiptis prie šelmyniško gydytojaus, kaipo tai: silpnumas, nerviška negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemiegojimas, pažingumas, nubėgimai, nuvarvėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi guzuotas ir susiukuses gyslas, jeigu kenti nuo užsikrečiamų ligų kokios nebutrušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nors vieną iš skaitlingų ligų kuriom vyrai gali but apimti; jeigu kenti nuo pertankių dasileidimų; jeigu turi votis, skaudulius burnoje ir ant liežuvio; jeigu plaukai tavo slenka; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą kraują arba nors vieną iš ligų kurių auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVE IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Ateik pasikalbėti su mumi didžiausiame privatiškume ir sekrete, o mes padėsime atsikratyti nuo visų kliučių kotrumpiausiam laike. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikriname išgydymą. Mes netiktai palengviname, bet išgydome tikrai ir ant visados. Ateik ir pasižiurėk ant skaitliaus lietuvių kuriuos mes išgydėme. Mes išgydysime teip tikrai kaip atsišaukai pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote viltį pasveikimo beišgydydami kur kitur, ateikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydą teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite radovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLĖS DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC

344 SO. STATE ST., arti Harrison gatves, CHICAGO, ILL.

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asabiškai. Mes kalbame lietuviškai.

VYRŲ LIGAS IŠGYDAU Į 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėtimu lytiškų dalių gyslų, strikturę užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką susigalėjimą, pažingumą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitas nuoširdus pasiūlinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mano noras yra parodyti visiems šitiems žmoneims, kurie buvo gydomi dėl metes ar daugiau daktarų be jokio pasiskirimo, kad aš turiu vienintėlį budą kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų, net ir labai užsedintas.

Slaptos Vyrų ligos

išgydoma greitai, tikrai ir su pilną slaptybe. Nervų nusispėjimas, nupuoliimas sveikatos, šudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapumtės gaištys.

Plaučių ligos.

Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano veliausiu budu. Širdies ligos.

Patarimas ir ištyrimas dykai.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos.

Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydoma. Užpakalinės žarnos, užsidintos ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas kraujo,

ir visos odos ligos, kaip ve puškai piktoji dedervinė, šunvotės, niežuliai, hemorroidai, sustiprinimas gislų, naikinanti nubėgimai įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake) **Chicago.**

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėlioj nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

40.000 žmoniu ras darba

nuo pirmo Gegužio

Karčemos bus valna laikyti, yra geras miestas dėl biznio, musu kompanija dovanojo gabala žemės dėl lietuviškos bažnyčios pačiame viduryje miesto; prie bažnyčios dar turime keletą gerų ir nebrangių lotų, kurias parduosim lietuviam už numažintą prekę ir ant lengvų išmokesčių. Norėdami pirkti, kreipkitės pas lietuvius:

LITHUANIAN REALTY CO.
D K Walshim Mng.
1212-14 Broadway Gary, Ind.

REIKALINGOS MERGINOS

Norinczios mokinties marszkiniu

SIUVIMA

Gera alga. Darbas visada

BROOKLYN SHIRT CO.

Cor. N. 9th & Driggs Ave BROOKLYN, N. Y.

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.

Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Yards 3162

Išmoksi Angliską Kalbą Dovanai

Jeigu Amerikoje nemoki Angliską Kalbą, tai gerai žinai, kad esi KAIP NEBYLYS.

Bet kiekvienas lietuvis gali gerai ir lengvai išmokti, jeigu tiktai nori, DOVANAI. Kiekvienas, kurs tik per mane užsirašys, arba kitą naują laikraščiui skaitytoją prikalbins, prisiuntus $2.00 ant mano vardo, gaus vieną iš čion paminėtų laikraščių: "Lietuvą", "Vienybę Liet." arba "Kovą" per metus, tejppat gąrsiąją, didelę knygą, versta iš prancuzų kalbos **Baltramiejaus Naktį** kurios kaina 75c ir teippat **Gramatiką Mokintoją Anglų Kalbos** parašytą visiems gerai žinomo **J. Laukio.** Kaip tik kuris prisiųs du dolieriu už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai kaip svetimtaučiai turėdami gramatiką, išmoktų agliską kalbą. **Raistą** dar galima gauti prisiunčiant 1 dol. viršaus. Pinigus siųsti Money Orderiu ir adresuoti tokiu adresu:

J. Naujokas
159 E. 127-th St.
New York, N. Y.

Teipat kiekvienam pasiunčių savo katalioką, visokių iš naujausių lietuviškų knygų. Atsiųsk už 2c. štampą.

FERDINAND HARTMANN M. D. sako:

Visiems žinomas Garsusis New Yorko Daktaras

Kad sergi, jau nosivargyk ilgiau; ateik ar parašyk, išgydysiu tave!

Per 30 metų daktaravęs,

tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke **Vyrus ir Moteris** ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui studijavau metodą Paryžiuje, Londone, Berlyne ir kitur, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiū sergančius su visokioms ligomis, nes paaukauju visą savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes

BE SVEIKATOS NERA LAIMES

ne dalininkui, nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALISZKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslo progresą, katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio budo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi yra. Ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS IR SZALTINIS SVEIKATOS.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIU!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos, už tai ir dauglausiai sergančių išgydau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis, nesiduok suvilioti humbugo Institutui, kurį valdo visai ne daktaras, bet šariatanų kompanija; kaip matoma, galėjo surinkti kuponu paveikslėlius iš tabako bei nuo cigaretų pakelių, buk tai išgydytų, su mirusiojo daktaro paveikslu viduryje. Daktaras, kurio jau nėra ant svieto, nieko negali išgydyti; o geras-teisingas daktaras, kuriam sarmata su apgavikais draugauti, tai jiems nebernaus. **Kad apginti žmones nuo suvadžiotojų, tai prašant draugams-daktarams, ir teisingiems žmonėms, kurinos išgydžiau, aš apsigarsinau, kad serganti žinotų, kur atrasti tikrą sveikatai pagelbą.**

ATSISZAUKUSIUS APSIMU ISZGYDYTI

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito palsimo, sunkaus kvėpavimo, slogų, ir nusilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsios, nervų ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumą, sėkios nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų ligų. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, beltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moteriškų ligų; neatbokit kad kiti daktarai Jumi nepagelbėjo, aš kad apsimu, tai ir išgydysiu ėvieziias ir užsisenėjusias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumų savyje, aš suprasiu, ištirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikyti gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate AMERIKOJE, KANADOJE, ANGLIJOJE ir kitur. BIEDNUS GYDAU ANT BARGO.

ADRESAS: **Dr. Ferdinand Hartmann M. D.**
218 East 14-th st., New York N. Y.

Ofiso valandos kasdien nuo 11 iš ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po pietų. Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakarais Panedėlyj ir Petnyčioj nuo 7—8.

Real Estate =LOANS=

Norėdami pirkt Lotą arba Namus, Naujam mieste GARY, IND. arba apielinkėj, tai pirmiausiai atsišaukit arba atsilankykit pas:

Szymanski & Son
1335 Adams St. GARY, IND.